

รายงานสรุปผลการดำเนินงาน

รอบ 5 ปี (พ.ศ. 2562 - 2567)

คณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ
และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบ
เรื่องการทุจริตประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล
สำนักกรรมการ 2
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงานสรุปผลการดำเนินงาน
รอบ 5 ปี (พ.ศ. 2562 – 2567)

ของ
คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต
ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล

สำนักกรรมการ 2
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา

ที่ สว ๐๐๑๐.๑๐/ (ร.๓๓)

วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินงาน รอบ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๗) ของคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบ

เรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ (๒๓) ซึ่งคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา เป็นคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง ศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่น การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับกลไก กระบวนการ และมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจุบันกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

(๑) พลเรือเอก ศิษฏวัชร วงษ์สุวรรณ	ประธานคณะกรรมการ
(๒) พลเอก สำเริง ศิวาดำรงค์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายประสิทธิ์ ปทุมรักษ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) หม่อมหลวงสกุล มาลากุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นางสาวดาวน้อย สุทธินิภาพันธ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) นายวิวรรธน์ แสงสุริยะฉัตร	เลขานุการคณะกรรมการ
(๗) นางสาววิไลลักษณ์ อรินทมะพงษ์	รองเลขานุการคณะกรรมการ
และโฆษกคณะกรรมการ
(๘) พลเอก วิชิต ยาทิพย์	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๙) พลเอก เลิศฤทธิ์ เวชสุวรรณค์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๐) พลอากาศเอก ถาวร มณีพลกษ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๑) พลตำรวจโท ตรีนศ รณฤทธิวิชัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๒) นายอมร นิลเปรม	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๓) พลเอก พิสิทธิ์ สิทธิสาร	กรรมการ
(๑๔) นายธานี อ่อนละเอียด	กรรมการ
(๑๕) นางวรารัตน์ อติแพทย์	กรรมการ
(๑๖) นายสมเดช นิลพันธุ์	กรรมการ
(๑๗) พลตำรวจโท สมบัติ มิลินทจินดา	กรรมการ
(๑๘) นายสัญญาชัย จุลมนต์	กรรมการ
(๑๙) พลเอก อาชาไนย ศรีสุข	กรรมการ

บัดนี้ ...

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน รอบ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๗) เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๘

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมวุฒิสภาต่อไป

(ลงชื่อ) พลเรือเอก ศิษณุวัชร วงษ์สุวรรณ

(ศิษณุวัชร วงษ์สุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต
ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล
วุฒิสภา

สำเนาถูกต้อง

(นายปัญญา โสสีภา)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน

กลุ่มงานคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบ
เรื่องการทุจริต และเสริมสร้างธรรมาภิบาล
สำนักกรรมการ ๒

กลุ่มงานคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบ
เรื่องการทุจริต และเสริมสร้างธรรมาภิบาล
สำนักกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๘๒ - ๓

ณัฐนิชา/รจิตตรา/รวบรวม พิมพ์
ปัญญา /นัยนา ทาน

สารจากประธานคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริตประพฤติมิชอบ
และเสริมสร้างธรรมาภิบาล

คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต
ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา มีหน้าที่
และอำนาจในฐานะวุฒิสภามาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นอำนาจ
ทั่วไป ได้แก่ การพิจารณาและกลั่นกรองกฎหมาย การควบคุม
การบริหารราชการแผ่นดิน และการพิจารณาให้ความเห็นชอบ
บุคคลให้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
หรือกฎหมาย และอำนาจเฉพาะตามบทเฉพาะกาล
ของรัฐธรรมนูญ ได้แก่ การให้ความเห็นชอบบุคคล ซึ่งสมควร
ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด

การปฏิรูปประเทศและการจัดทำ และดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และ การพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ซึ่งต้องพิจารณา
ในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

นอกจากนี้ ตามข้อ ๗๘ วรรคหนึ่ง (๒๓) ของข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนด
หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้าง
ธรรมาภิบาล วุฒิสภา โดยมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบหา
ข้อเท็จจริง ศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐ
หรือหน่วยงานอื่น การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการบริหารกิจการ
บ้านเมืองที่ดีและตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับกลไกกระบวนการ
และมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ พิจารณาศึกษา ติดตามเสนอแนะ
และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้อง

ในการขับเคลื่อนภารกิจตามหน้าที่และอำนาจดังกล่าว คณะกรรมการได้ตั้งคณะอนุกรรมการ
จำนวน ๔ คณะ เพื่อดำเนินงาน โดยอาศัยอำนาจตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘
วรรคสอง (๒๓) ประกอบด้วย

๑. คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปราม
การทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล เพื่อติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูป
ประเทศ และจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ
และเสริมสร้างธรรมาภิบาล รวมถึงแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒. คณะอนุกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อดำเนินการ
ศึกษาตรวจสอบการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานอื่น

๓. คณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล เพื่อดำเนินการพิจารณาศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ในการบริหารราชการแผ่นดิน และระบบการจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๔. คณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ เพื่อดำเนินการพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของเรื่องร้องทุกข์ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ

ประกอบกับได้ตั้งคณะทำงานติดตามข่าวสารเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล จำนวน ๑ คณะ เพื่อดำเนินการติดตามสืบค้นข้อมูลข่าวสารเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการกระทำที่ขัดต่อหลักธรรมาภิบาล และตลอดช่วงระยะเวลา ๕ ปี ที่ผ่านมา คณะกรรมการมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่และตระหนักถึงปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชัน อันเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมถึงการพัฒนาประเทศด้านอื่น ๆ ซึ่งการแสวงหาแนวทางและมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้บูรณาการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน รวมทั้งได้กำหนดแผนการดำเนินงานเป็นห้วงระยะเวลา ๒ ปี ๓ ปี และ ๕ ปี ไว้ดังนี้

๑. ห้วงระยะเวลา ๒ ปีแรก (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๓) ดำเนินการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการและปัญหาอุปสรรคของหน่วยงานที่มีหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๒. ห้วงระยะเวลาปีที่ ๓ - ๔ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕) ดำเนินการการพิจารณาศึกษา ติดตามเสนอแนะและเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่เกี่ยวกับกลไก กระบวนการ และมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ รวมทั้งพิจารณาศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านที่ ๑๑ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามกฎหมายและแก้ไขกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งระดับพระราชบัญญัติและระดับอนุบัญญัติ

๓. ห้วงระยะเวลาปีที่ ๕ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๗) ดำเนินการพิจารณาศึกษาในการกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ รวมทั้งพิจารณาศึกษากฎหมาย และติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและยุทธศาสตร์ชาติ

สำหรับผลการดำเนินงานของคณะกรรมการในรูปแบบของการประชุม การสัมมนา การเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศและต่างประเทศ รอบ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๗) คณะกรรมการได้มีการประชุมรวมทั้งสิ้น จำนวน ๙๑๙ ครั้ง การสัมมนา จำนวน ๑๙ ครั้ง การศึกษาดูงานภายในประเทศ จำนวน ๖๖ ครั้ง และศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๓ ครั้ง รวมทั้งพิจารณาศึกษาพร้อมมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเรื่องต่าง ๆ จำนวนรวม ๑๔๐ เรื่อง ตลอดจนได้นำเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาและได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา รวมทั้งได้ส่งข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับทราบหรือนำไปปฏิบัติ จำนวน ๙ เรื่อง ดังนี้

๑. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง คดีที่ศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายชนะคดี และมีได้ดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมาย เป็นเหตุให้รัฐได้รับความเสียหาย

๒. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดทำระบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (๑ โครงการ ๑ QR-Code)

๓. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แผนงานเชิงรุกของรัฐบาล : การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗)

๔. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณีศึกษา มาตรการในการป้องกันการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๕. เรื่อง ความเสียหายจากข้อผูกพันสัญญาในการดำเนินโครงการของรัฐ

๖. เรื่อง การลักลอบส่งน้ำมันดีเซลโดยมิชอบเป็นเหตุให้รัฐเสียประโยชน์ กรณีศึกษา จับน้ำมันดีเซลเถื่อนกลางแม่น้ำเจ้าพระยา

๘. เรื่อง ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ในการประมูลด้วยวิธี e-bidding ในภาครัฐ

๙. เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๔๕ ประเด็น มาตรการในการป้องกันการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ

จากการดำเนินงานดังกล่าว ทำให้คณะกรรมการการได้รับทราบปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยมีการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะทำให้ค่าคะแนนการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดภาพลักษณ์ด้านการทุจริตของประเทศไทยมีคะแนนสูงขึ้น นั่นคือ ผู้นำทุกระดับต้องมีวิสัยทัศน์และให้ความสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจัง ทั้งนี้ ถ้าผู้นำมีความซื่อสัตย์สุจริต และเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใส ย่อมส่งผลให้องค์กรและประเทศชาติมีความซื่อสัตย์ตามไปด้วย รวมทั้งกฎหมายจะต้องมีความเข้มข้นและกำหนดโทษไว้สูงสำหรับผู้ที่กระผิด นโยบายหรือมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต้องเข้มงวด และลงโทษผู้กระทำผิดอย่างรุนแรง

ในนามคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริตประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลของการศึกษาจากรายงานสรุปผลการดำเนินงาน รอบ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗) ของคณะกรรมการจะเกิดประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและของประเทศชาติ รวมทั้งสามารถเป็นข้อมูลทางวิชาการให้กับบุคคลที่สนใจในการนำไปศึกษา อย่างไรก็ตาม ขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือ และการสนับสนุนในการดำเนินงานของคณะกรรมการเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

พลเรือเอก

(ศิษฐวัชร วงษ์สุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต
ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล

วุฒิสภา

คณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล

วุฒิสภา

พลเรือเอก ศิษณุวัชร วงษ์สุวรรณ
ประธานคณะกรรมการ

พลเอก สำเร็จ ศิวาดำรงค์
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

นายประสิทธิ์ ปทุมรักษ์
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

หม่อมหลวงสกุล มาลากุล
รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่สาม

นางสาวตาวน้อย สุทธินิภาพันธุ์
รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่สี่

นายวิวรรณ แสงสุริยะฉัตร
เลขานุการคณะกรรมการ

นางสาววิไลลักษณ์ อรินทมะพงษ์
รองเลขานุการคณะกรรมการ
และโฆษกคณะกรรมการ

พลเอก วิชิต ยาทิพย์
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

พลเอก เลิศฤทธิ เวชสวรรค์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

พลอากาศเอก ถาวร มณีพฤกษ์
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายอมร นิลเปรม
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

พลเอก พิสิทธิ์ สิทธิสาร
กรรมาธิการ

นายธานี อ่อนละเอียด
กรรมาธิการ

นางวรารัตน์ อดีแพทย์
กรรมาธิการ

นายสมเดช นิลพันธุ์
กรรมการ

พลตำรวจโท สมบัติ มิลินทจินดา
กรรมการ

นายสัตวชัย จุลมนต์
กรรมการ

พลเอก อาชาไนย ศรีสุข
กรรมการ

สารบัญ

หน้า

สารจากประธานคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ ก	
และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา	
รายนามคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ ง	
และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา	
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทสรุปผู้บริหาร	ฐ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ที่มาและความสำคัญ	๑
๑.๒ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบ ๑	
เรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล	
๑.๓ เป้าหมายการดำเนินงาน	๗
๑.๔ ขอบเขตของการดำเนินงาน	๗
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะ	๗
๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๘
บทที่ ๒ วิธีการดำเนินงาน	๑๐
๒.๑ กำหนดแผนการดำเนินงาน	๑๐
๒.๒ การดำเนินงาน	๑๑
บทที่ ๓ ผลการดำเนินงาน	๑๔
๓.๑ การดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ๑๔	
และเสริมสร้างธรรมาภิบาล	
๓.๒ การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ..... ๑๙	
๓.๒.๑ คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด	๑๙
การปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ	
และเสริมสร้างธรรมาภิบาล	
๓.๒.๒ คณะอนุกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริต	๓๔
และประพฤติมิชอบ	
๓.๒.๓ คณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล	๔๑
๓.๒.๔ คณะอนุกรรมการการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์	๗๑
๓.๓ การดำเนินงานของคณะทำงานติดตามข่าวสารเรื่องการทุจริต ๙๒	
ประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล	

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

๓.๑	แสดงผลการประชุมของคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบ ๑๔
	เรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา
๓.๒	แสดงผลการสัมมนาของคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบ ๑๕
	เรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา
๓.๓	แสดงผลการศึกษาดูงานภายในประเทศและต่างประเทศ ๑๖
	ของคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบ เรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา
๓.๔	แสดงผลการประชุมของคณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ ๑๙
	และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล
๓.๕	แสดงผลการสัมมนาของคณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ ๒๑
	และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล
๓.๖	แสดงผลการประชุมของคณะอนุกรรมการการศึกษาตรวจสอบ ๓๔
	เรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ
๓.๗	แสดงผลการศึกษาดูงานภายในประเทศของคณะอนุกรรมการ ๓๕
	การศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ
๓.๘	แสดงผลการประชุมของคณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ๔๑
๓.๙	แสดงผลการสัมมนาของคณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ๔๒
๓.๑๐	แสดงผลการศึกษาดูงานภายในประเทศของคณะอนุกรรมการ ๔๓
	การเสริมสร้างธรรมาภิบาล
๓.๑๑	แสดงผลการประชุมของคณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ๗๑
๓.๑๒	แสดงผลการศึกษาดูงานภายในประเทศของคณะอนุกรรมการ ๗๒
	พิจารณาเรื่องร้องทุกข์
๓.๑๓	แสดงผลการติดตามสืบค้นข้อมูลข่าวสารเรื่องการทุจริตและ ๙๒
	ประพฤติมิชอบและการกระทำที่ขัดต่อหลักธรรมาภิบาล และประเด็นข่าวอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่

๓.๑ แสดงหมวดหมู่ผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ.....	๓๖
ตรวจสอบเรื่องการกระทำทุจริตและประพฤติมิชอบ	
๓.๒ แสดงหมวดหมู่ผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ	๔๔
การเสริมสร้างธรรมาภิบาล	
๓.๓ แสดงหมวดหมู่ผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ	๗๓
พิจารณาเรื่องร้องทุกข์	

บทสรุปผู้บริหาร

ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมวุฒิสภาได้มีมติตั้งคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา และตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๒๓) โดยกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ไว้ว่าคณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการพิจารณาขอโทษเท็จจริงศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่น การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับกลไก กระบวนการและมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการกิจของคณะกรรมการ ในคราวการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ วันอังคารที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๒ ได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการจำนวน ๔ คณะ โดยอาศัยอำนาจ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๒๓) ประกอบด้วย

๑. คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล
๒. คณะอนุกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ
๓. คณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล
๔. คณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

ในคราวประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๔ วันจันทร์ที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๔ คณะกรรมการ ได้ตั้งคณะทำงานติดตามข่าวสารเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล เพื่อดำเนินการติดตาม สืบค้นข้อมูลข่าวสารเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบและการกระทำที่ขัดต่อหลักธรรมาภิบาล

ภายใต้กรอบหน้าที่และอำนาจดังที่ได้กล่าวข้างต้น คณะกรรมการได้กำหนดเป้าหมาย และแนวทางในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ในห้วงระยะเวลา ๕ ปีตามวาระการดำรงตำแหน่ง ของวุฒิสภา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ของรัฐธรรมนูญ และแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านที่ ๑๑ การป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ และยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ภาครัฐ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งตลอดระยะเวลา ๕ ปี คณะกรรมการได้มีการประชุมรวมทั้งสิ้น จำนวน ๙๑๙ ครั้ง การสัมมนา จำนวน ๑๙ ครั้ง การศึกษาดูงาน

ภายในประเทศ จำนวน ๖๖ ครั้ง และศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๓ ครั้ง รวมทั้งได้พิจารณาศึกษา และมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเรื่องต่าง ๆ จำนวนรวม ๑๔๐ เรื่อง

สำหรับการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง และศึกษาเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปราม การทุจริตและการเสริมสร้างธรรมาภิบาล สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ในห้วงระยะเวลา ๒ ปีแรก (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓) คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณา ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการและปัญหาอุปสรรคของหน่วยงานที่มีหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปราม การทุจริต เช่น ๑) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ของสำนักงาน ป.ป.ช. ๒) การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้ การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ที่ประเมินและจัดอันดับโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใส นานาชาติ (Transparency International: TI) และ ๓) การติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ในโครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณจากวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อป้องกันการทุจริต ทั้งนี้ ในการดำเนินงานของคณะกรรมการในห้วงระยะเวลา ๒ ปีแรกนี้ ทำให้ได้ทราบแผนการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการปฏิบัติรูป ประเทศด้านการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ และกฎหมาย

๒. ในห้วงระยะเวลาปีที่ ๓ - ๔ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕) เป็นการพิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต ที่เกี่ยวกับกลไก กระบวนการ และมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ

การพิจารณาศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านที่ ๑๑ การป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตรากฎหมายและแก้ไขกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งระดับ พระราชบัญญัติและระดับอนุบัญญัติ รวมจำนวน ๑๑ ฉบับ ได้แก่

พระราชบัญญัติ (๘ ฉบับ) คือ

๑. ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๒. ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๓. ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ท. เรื่องการส่งเสริมการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบในภาครัฐ (ปัจจุบันคณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสภาผู้แทนราษฎรแล้ว และอยู่ระหว่างการพิจารณาในชั้นคณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎร)

๔. ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

๕. ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการรับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและรางวัลจากการแจ้งเบาะแส พ.ศ. ๒๕๕๔

๖. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

๗. ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดความผิดของนิติบุคคลและผู้ร่วมกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๘. ร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการฟ้องคดีปิดปากในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ และประพฤติมิชอบ พ.ศ.

อนุบัญญัติ (๓ ฉบับ)

๑. ปรับปรุงแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐ

๒. ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.

๓. ร่างระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคลในระบบคุณธรรม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๖ วรรคสอง ให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และพนักงานของรัฐด้วยระบบคุณธรรม

สรุปได้ว่ากฎหมายระดับพระราชบัญญัติ จำนวน ๘ ฉบับ และอนุบัญญัติ จำนวน ๓ ฉบับ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้บรรลุผลตามแผนปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ นั้น พบว่ายังมีความล่าช้าโดยมีกฎหมายเพียง ๑ ฉบับ ที่ได้มีการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแล้ว และอยู่ระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร แต่อีก ๗ ฉบับ ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และยังไม่ได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อรัฐสภา ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบที่จะไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ได้

๓. ในห้วงระยะเวลาปีที่ ๕ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๗)

เป็นการพิจารณาศึกษากฎหมาย และติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ เพื่อเร่งรัดและติดตามการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สำเร็จโดยเร็ว และใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านที่ ๑๑ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อไป

นอกจากนี้ คณะกรรมการได้นำเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาต่อวุฒิสภา รวมทั้งได้ส่งข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับทราบหรือนำไปปฏิบัติ จำนวน ๙ เรื่อง ดังนี้

๑. รายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง คดีที่ศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายชนะคดี และมิได้ดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมาย เป็นเหตุให้รัฐได้รับความเสียหาย

๒. รายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง การจัดทำระบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (๑ โครงการ ๑ QR-Code)

๓. รายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง แผนงานเชิงรุกของรัฐบาล : การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗)

๔. รายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณีศึกษา มาตรการในการป้องกันการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๕. เรื่อง ความเสียหายจากข้อผูกพันสัญญาในการดำเนินโครงการของรัฐ

๖. เรื่อง การลักลอบส่งน้ำมันดีเซลโดยมิชอบเป็นเหตุให้รัฐเสียประโยชน์ กรณีศึกษา จับ น้ำมันดีเซลเถื่อนกลางแม่น้ำเจ้าพระยา

๗. เรื่อง ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ในการประมูลด้วยวิธี e-bidding ในภาครัฐ

๘. เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๔๕ ประเด็น มาตรการในการป้องกันการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ

สำหรับเนื้อหาสาระสำคัญของรายงานการพิจารณาการศึกษา ขอยกตัวอย่างในบางฉบับ ดังนี้

๑. รายงานพิจารณาการศึกษา เรื่อง การจัดทำระบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ” (๑ โครงการ ๑ QR Code)

ปัจจุบันการแก้ปัญหาการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐจะใช้วิธีการตรวจสอบและป้องกันการปราบปรามการทุจริตโดยการตั้งคณะบุคคลขึ้นมาตรวจสอบ หรือการให้มีการร้องเรียนผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ของหน่วยงานภาครัฐ หรือหน่วยงานตรวจสอบต่าง ๆ วิธีการตรวจสอบโดยการตั้งคณะบุคคลต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบและป้องกันการปราบปรามการทุจริต หรือการให้มีการร้องเรียนแต่เพียงอย่างเดียว นั้น อาจจะไม่เพียงพอต่อการสกัดกั้นหรือลดการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

ดังนั้น การสร้างเครื่องมือที่เป็นระบบการติดตามตรวจสอบและป้องกันการปราบปรามการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ โดยการนำเทคโนโลยีรูปแบบ QR Code มาใช้งานในการเป็นตัวสื่อกลางในการส่งข้อมูลหรือแจ้งเบาะแสเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามตรวจสอบป้องกันและปราบปรามการทุจริตจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบและป้องกันการทุจริตซึ่งเทคโนโลยีรูปแบบ QR code ย่อมาจาก Quick Response Code ที่สามารถใช้สมาร์ตโฟนเพื่ออ่านข้อมูลต่าง ๆ เช่น ข้อความ เบอร์โทรศัพท์ URL เพื่อเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ซึ่งเป็นฐานข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐที่เป็นการเปิดเผย โปร่งใส และมีกลไกในการป้องกันการปราบปรามการทุจริต

ในทุกขั้นตอน ตลอดจนมีกลไกในการป้องกันและรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้กับประชาชนที่แจ้งเบาะแสหรือให้ข้อมูลการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐ โดยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และยังเป็นโอกาสให้ภาคประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและป้องกันปราบปรามการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐอันจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศและความผาสุกของประชาชน

โครงการศึกษาและจัดทำระบบติดตามตรวจสอบและป้องกันปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันในการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐในรูปแบบ QR Code ที่คณะกรรมการการได้ริเริ่มดำเนินการพิจารณาศึกษานั้นจะเป็นเครื่องมือหรือกลไกสำคัญในการเปิดโอกาสและสร้างแรงจูงใจให้เครือข่ายภาคประชาสังคมหรือประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมเฝ้าระวัง สอดส่อง และแจ้งเบาะแสการทุจริตในพื้นที่ของตนเนื่องจากได้เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและตรวจสอบการบริหารการจัดซื้อจัดจ้างโครงการต่างๆของภาครัฐในรูปแบบ “๑ โครงการ ๑ QR Code” โดยมีการติดรหัส QR Code ดังกล่าวไว้ตามป้ายโครงการต่าง ๆ จะทำให้สามารถตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโครงการได้ตั้งแต่เริ่มโครงการระหว่างดำเนินโครงการและสิ้นสุดโครงการตลอดจนทำให้เกิดความสะดวกในการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดในแต่ละโครงการต่างๆ ของภาครัฐที่มีการจัดซื้อจัดจ้างว่ามีการเปลี่ยนชื่อใช้งบประมาณดำเนินโครงการจำนวนเท่าไรและเป็นโครงการเดิมที่เคยดำเนินโครงการนี้ไปแล้วหรือไม่ประการใด ซึ่งหากโครงการใดที่ดำเนินการแล้วไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและมีการทุจริตเกิดขึ้นก็สามารถที่จะร้องเรียนโครงการนี้ได้โดยสแกนรหัส QR Code เพื่อแจ้งเบาะแสการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างซึ่งจะทำให้งบประมาณที่ถูกนำไปใช้จ่ายในแต่ละโครงการเกิดความคุ้มค่าต่อการลงทุนและไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการขออนุมัติงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการที่มีลักษณะเดียวกัน

๒. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง คดีที่ศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายชนะคดีและมีได้ดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมาย เป็นเหตุให้รัฐได้รับความเสียหาย

ปัจจุบันมีคดีจำนวนมากที่พนักงานอัยการจากสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นโจทก์ฟ้องคดีให้หน่วยงานของรัฐ และจากข้อมูลสถิติหมายบังคับคดีโดยกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม ข้อมูล ณ วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๕ พบว่ามีคดีที่ศาลพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายชนะคดีแต่ไม่ได้ดำเนินการตั้งเรื่องบังคับคดีและขาดอายุความบังคับคดีไปแล้วจำนวนประมาณ ๑๑,๔๘๗ คดี และมีจำนวนทุนทรัพย์ตามคำพิพากษาของศาล ซึ่งบังคับให้เอกชนที่เป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่เป็นหน่วยงานของรัฐ มีทุนทรัพย์รวมเป็นจำนวนกว่า ๑๒,๕๓๗,๐๑๒,๗๒๕.๘๓ บาท และมีคดีที่ยังไม่ได้ตั้งเรื่องบังคับคดี และยังไม่พ้นระยะเวลาบังคับคดี ๑๐ ปี (นับแต่ปีตามคดีหมายเลขแดงตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้น) ซึ่งจะเริ่มครบกำหนดระยะเวลาบังคับคดีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวนประมาณ ๘,๒๕๑ คดี ซึ่งมีทุนทรัพย์รวมจำนวน ๓๑,๘๓๔,๑๔๐,๔๗๓.๓๗ บาท นอกจากนี้สำนักงานการบังคับคดี สำนักงานอัยการสูงสุดได้จัดทำข้อมูลภาพรวมสถิติการดำเนินการบังคับคดี จำนวนบังคับคดีแบ่งระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๒

พบว่า มีจำนวนคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการ หรือยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๕,๖๙๗ คดี รวมเป็นทุนทรัพย์ตามหมายบังคับคดีจำนวน ๑๔,๘๔๖,๔๓๒,๕๓๕.๓๒ บาท ทั้งนี้ ยังมีคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบ โดยสำนักบังคับคดีปกครอง สำนักงานศาลปกครอง ได้จัดทำสถิติคดีที่ศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายชนะคดี และกำหนดค่าบังคับให้เอกชนชดใช้เงิน พบว่ามีคดีที่ยังมิได้ขอศาลออกหมายบังคับคดีและเจ้าหน้าที่ยังมีได้ขอให้ดำเนินการบังคับคดี จำนวน ๒,๒๔๓ คดี ซึ่งมีทุนทรัพย์รวมจำนวน ๑๐,๓๖๓,๘๙๕,๘๕๖.๓๔ บาท

จากการศึกษาข้อมูลจากกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง พบว่าหน่วยงานของรัฐ หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีมีข้อจำกัดด้านอัตรากำลัง ความรู้ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ อีกทั้งภาครัฐยังไม่มีหน่วยงานหลักที่ปฏิบัติหน้าที่ในการรวบรวม ประมวลผล และจัดทำฐานข้อมูลกลางที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีที่หน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายชนะคดี เพื่อใช้ในการดำเนินการบังคับคดี ทำให้ข้อมูลของแต่ละหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบังคับคดีไม่มีความสอดคล้องกัน ดังนั้น เพื่อให้กระบวนการดำเนินการบังคับคดีเมื่อศาลมีคำพิพากษาให้รัฐเป็นฝ่ายชนะคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมาธิการจึงมีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการและเชิงนโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อหน่วยงานของรัฐและส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย อาทิ การบูรณาการจัดทำฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดทำฐานข้อมูลกลางของหน่วยงานของรัฐในการติดตามสืบหาทรัพย์สินของลูกหนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้หน่วยงานตัวความดำเนินการสืบทรัพย์สินและดำเนินการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ควรพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการตรากฎหมาย และการกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยสนับสนุนการทำงานร่วมกันของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีมาตรฐานในการดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีความชัดเจน ตลอดจนการระดมความคิดเห็น บูรณาการการบริหารจัดการเรื่องการบังคับคดีดังกล่าวร่วมกัน รวมทั้งการพัฒนาาระบบเทคโนโลยีให้ทันสมัยเพื่อให้การเก็บรวบรวมเป็นข้อมูลสถิติกลางเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการบังคับคดี ให้รัฐได้รับประโยชน์สูงสุดต่อไป

๓. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง กรณีความเสียหายจากข้อผูกพันสัญญาในการดำเนินโครงการของรัฐ” และเรื่อง “การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๔๕ ประเด็น มาตรการในการป้องกันการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ด้วยการดำเนินการจัดทำโครงการของรัฐที่ร่วมดำเนินการกับเอกชนหลายโครงการประสบปัญหาไม่สำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเกิดความล้มเหลวไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง อีกทั้งยังก่อให้เกิดความเสียหาย นำมาซึ่งการฟ้องร้องเรียกค่าชดเชยความเสียหายจากเอกชนคู่สัญญา และหลายโครงการมีค่าเสียหายที่รัฐต้องชดใช้ให้กับเอกชนคู่สัญญามูลค่ามหาศาล มีข้อมูลสถิติความเสียหายที่ศาลมีคำพิพากษายืนตามคำวินิจฉัยของอนุญาโตตุลาการให้รัฐจ่ายค่าเสียหายแก่เอกชนคู่กรณี ในปี พ.ศ.๒๕๖๑ มีจำนวนทุนทรัพย์ ๙๓๗,๓๓๗,๐๐๑.๘๐ บาท และในปี พ.ศ.๒๕๖๒ มีจำนวนทุนทรัพย์ ๑,๑๙๗,๗๒๓,๓๒๐.๐๔ บาทและยังมีอีกหลายคดีที่ยังอยู่ในกระบวนการพิจารณาของศาล ซึ่งมีจำนวนทุนทรัพย์ค่อนข้างสูงเช่นกัน

ความเสียหายดังกล่าวมีมูลค่าความเสียหายจำนวนมากเมื่อเทียบกับงบประมาณรายจ่ายของรัฐในแต่ละปีสร้างความเสียหายด้านการเงินและงบประมาณภาครัฐ ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนและการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ และยังทำให้นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศขาดความเชื่อมั่นในการร่วมลงทุนหรือเป็นคู่สัญญาในการดำเนินโครงการของรัฐ และจากการศึกษาพบว่าความเสียหายของรัฐที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะปรากฏในขั้นการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ คณะกรรมการการจึงได้ศึกษาวิเคราะห์และหาแนวทางแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๔๕ ประเด็นมาตรการในการป้องกันการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยหลักการในครั้งนี้เป็นประเด็นการหาแนวทางแก้ไขในส่วนของสัญญาทางปกครองที่หน่วยงานของรัฐเข้าไปทำสัญญากับฝ่ายเอกชน

๔. รายงานการศึกษา เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณีศึกษา มาตรการในการป้องกันการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ ด้านการบริหารสัญญา

การดำเนินนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ การวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ รวมตลอดจนการพิจารณาอุทธรณ์ และข้อร้องเรียน ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีจำนวนเรื่องร้องเรียนเข้าสู่คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐจำนวนมาก และคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน เป็นจำนวน ๓,๔๓๘ เรื่อง ซึ่งการตอบข้อร้องเรียนต้องใช้ทรัพยากรบุคคลผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ และต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร จึงทำให้กรมบัญชีกลาง ประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในการวินิจฉัยปัญหาและตอบข้อร้องเรียนดังกล่าว

คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าการแก้ไขปัญหาจึงควรพิจารณาถึงต้นเหตุของการร้องเรียนและควรวินิจฉัยลดจำนวนข้อร้องเรียนดังกล่าวให้น้อยลง ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าสาเหตุของปัญหามาจาก ๒ ประการ คือ

- (๑) ปัญหาที่เนื้อหาของกฎหมายยังไม่ชัดเจนจนทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ
- (๒) ปัญหาความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการใช้ดุลพินิจ ในการตีความกฎหมายที่ไม่มี ความชัดเจนจนนำมาสู่ประเด็นปัญหาความขัดแย้งมากมายที่ส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายในการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะด้านการบริหารสัญญาจะมีข้อสั่งการที่เป็นรายละเอียดของแนวทางปฏิบัติเป็นจำนวนมากจึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความสับสนเมื่อต้องตัดสินใจวินิจฉัยข้อพิพาทที่เกิดขึ้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาให้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นไปอย่างยั่งยืน คณะกรรมการการจึงมีข้อเสนอแนะไปยังกรมบัญชีกลางว่าควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้านการบริหารสัญญา เพื่อให้การบริหารสัญญามีประสิทธิภาพและแนวทางเดียวกัน จัดทำหนังสือเวียนสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อลดข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเอกชนคู่สัญญาและเพื่อให้เกิดความ

เป็นธรรมแก่คู่สัญญา ทำหนังสือเวียนสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ในกรณีที่สัญญามีการกำหนดให้จ่ายค่าจ้างเป็นรายงวด หน่วยงานของรัฐควรพิจารณากำหนดค่าจ้างรายงวดให้สัมพันธ์กับปริมาณงานที่ทำด้วยตลอดจนในกรณีที่กำหนดให้สามารถเบิกค่าจ้างล่วงหน้าได้ไว้ในวันที่ยังขาดแต่ไม่ปรากฏในสัญญา ควรให้ความรู้กับผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ส่วนประเด็นกระบวนการและระยะเวลาในการแก้ไขสัญญา ควรกำหนดกรอบระยะเวลาในการแก้ไขสัญญาให้ชัดเจนเนื่องจากการแก้ไขสัญญาในบางกรณีมีผลกระทบต่อแผนการก่อสร้างที่ต้องหยุดงาน อีกทั้งมีการกำหนดบทลงโทษทางอาญาแก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุที่ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ควรกระจายความรับผิดชอบในด้านปฏิบัติการให้ภาคเอกชนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องระบบการจัดซื้อจัดจ้างเป็นผู้ควบคุมระบบสารสนเทศการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและควรกำหนดให้ภาคเอกชนที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้ควบคุมระบบต้องจัดทำ Call Center และศูนย์บริการข้อมูลร่วม (Information Center) เพื่อทำการวิจัยราคาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับกลไกทางการตลาด จัดทำฐานข้อมูลผู้ค้าทุกประเภท จัดทำฐานข้อมูลผู้ทำงาน เพื่อช่วยให้คณะกรรมการชุดต่าง ๆ สามารถเรียกใช้ได้ทันที มีความเป็นปัจจุบัน โดยกรมบัญชีกลางทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมและประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของภาคเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน (Public and Private Partnership : PPP) ที่คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการให้ความสำคัญอยู่ในปัจจุบัน

๕. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การลักลอบส่งน้ำมันดีเซลโดยมิชอบเป็นเหตุให้รัฐเสียประโยชน์กรณีศึกษา จับน้ำมันดีเซลเถื่อนกลางแม่น้ำเจ้าพระยา

สืบเนื่องจากประเทศไทยประสบปัญหาการลักลอบขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงโดยมิชอบมาเป็นเวลานาน โดยผู้กระทำผิดได้มีการพัฒนารูปแบบการกระทำผิดอย่างต่อเนื่อง เช่น การลักลอบนำเข้าทั้งทางบกและทางทะเลการขอคืนภาษีน้ำมันส่งออกโดยไม่ได้มีการส่งออกจริง การขอคืนภาษีน้ำมันเต็มเรือสินค้าไปต่างประเทศโดยไม่ได้เต็มจริง และการนำสารโซลเวนท์มาผสมในน้ำมัน เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียอย่างมหาศาลในด้านต่างๆ เป็นอันมาก ทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชนบริษัทผู้ค้าน้ำมัน ไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียรายได้จากภาษีสรรพสามิต ภาษีศุลกากร และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ความเสียหายที่เกิดขึ้นทวีความเสียหายแต่ละปีนับหลายพันล้านบาท การสูญเสียตลาดของบริษัทผู้ค้าน้ำมันที่สุจริต รวมทั้งเครื่องยนต์เสียหายจากน้ำมันที่คุณภาพไม่ได้มาตรฐานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเห็นว่าการกระทำดังกล่าวได้สร้างความเสียหายให้แก่รัฐอย่างต่อเนื่องจนถึงทุกวันนี้

จากการศึกษาพบสาเหตุของปัญหาและแรงจูงใจในการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงเกิดขึ้นจากราคาที่แตกต่างกันระหว่างราคาน้ำมันในประเทศกับต่างประเทศโดยเฉพาะในประเทศข้างเคียง ประกอบกับประเทศไทยมีการกำหนดให้ยกเว้นภาษีส่งออกน้ำมันทำให้ราคาน้ำมันส่งออกมีราคาถูกจึงเป็นช่องทางให้กับผู้กระทำผิดที่จะนำน้ำมันที่ได้รับการยกเว้นภาษีนำมาขายภายในประเทศในราคาที่ถูกลง การติดตาม ตรวจสอบเรือที่ขนส่งน้ำมันที่ใช้สำหรับการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศมีเพียงในระยะนำน้ำไทยเท่านั้น จึงทำให้เรือที่ขนส่งน้ำมันดังกล่าวนำเข้ามาภายในประเทศไทยเมื่อพ้นเขต และนำน้ำมันมาจำหน่ายในประเทศไทยโดยเป็นการหลบเลี่ยงภาษีและเป็นการกระทำโดยมิชอบ อีกทั้งการจับกุม

การกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงส่วนใหญ่จะเป็นการริบของกลางและเปรียบเทียบปรับ ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย ปัญหาในกรณีที่เรือขาร์ตและอาจทำให้น้ำมันรั่วไหลก็ต้องเร่งดำเนินการขายทอดตลาดน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าว การกำหนดค่าสารมาร์กเกอร์จะปรากฏอยู่ในประกาศกรมสรรพสามิต สำหรับกรณีที่ได้รับการยกเว้นหรือคืนภาษีสำหรับสินค้าที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร ซึ่งปัจจุบันการเติมสารดังกล่าวในแต่ละโรงกลั่นยังเป็นสาร Marker ชนิดเดียวกัน ซึ่งทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ และขาดหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบโดยตรงในการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ และคณะกรรมการจึงได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการลักลอบส่งน้ำมันดีเซลโดยมิชอบเป็นเหตุให้รัฐเสียประโยชน์ ใน ๔ ประเด็น ได้แก่

๑. ประเด็นเรื่องการป้องกันโดยการใช้ระบบการติดตามเรือที่ขนส่งเชื้อเพลิง

๒. มาตรการป้องกัน เสนอให้รัฐบาลควรพิจารณาทบทวนยกเลิกมาตรการยกเว้นภาษีส่งออกน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อมิให้เกิดความแตกต่างระหว่างน้ำมันส่งออกและน้ำมันภายในประเทศ และควรเพิ่มโทษสำหรับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงให้มีโทษหนักขึ้นและเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันมากขึ้น

๓. มาตรการปราบปราม เสนอให้มีการกำหนดสารมาร์กเกอร์ที่แตกต่างกันในแต่ละโรงกลั่นเพื่อให้สามารถติดตามไปถึงตัวผู้กระทำความผิดอย่างแท้จริงได้ และการปราบปรามให้สามารถติดตามได้ทั้งเส้นทางของการกระทำความผิดกรมสรรพสามิตควรเร่งดำเนินการเติมสารมาร์กเกอร์ที่แตกต่างกันในแต่ละโรงกลั่น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวสามารถดำเนินการโดยการแก้ไขระบบสรรพสามิต

๔. มาตรการสนับสนุนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเกี่ยวกับการจับกุมคดีเกี่ยวกับการดูแลรักษาของกลางที่ได้จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

นอกจากนี้ จากการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการยังได้พบว่าปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติเกิดประสิทธิภาพได้อย่างยั่งยืน มีดังนี้

๑. ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์และให้ความสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจัง คำว่าผู้นำนั้นไม่ได้หมายถึงแต่เพียงนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หัวหน้าส่วนราชการเท่านั้น แต่หมายรวมถึงผู้นำในทุกระดับชั้นที่ต้องให้ความสำคัญและเข้มงวดจริงจังกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในองค์กรทุกกรณี อีกทั้งผู้นำต้องเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และความซื่อสัตย์สุจริต

๒. กฎหมายต้องมีความเข้มข้นและกำหนดโทษไว้สูงสำหรับผู้กระทำความผิด เพื่อเป็นการป้องกันและป้องปรามไม่ให้มีการทุจริต นอกจากนี้กฎหมายจะต้องเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการแจ้งเบาะแสการทุจริตและมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ไม่ยอมรับการทุจริต รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องเด็ดขาดและจริงจังซึ่งทำให้อัตราการเกิดคดีทุจริตมีแนวโน้มลดลง

๓. นโยบายหรือมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต้องเข้มงวด เด็ดขาดจริงจัง และลงโทษผู้กระทำผิดอย่างรุนแรง ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่เกิดความเกรงกลัว เช็ดหลาบ และไม่กล้าที่จะกระทำการทุจริต

๔. การกำหนดให้ค่าคะแนนการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI) เป็นตัวชี้วัดภาพลักษณ์ด้านการทุจริตของประเทศไทย และกำหนดเป็นตัวชี้วัดตามยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ อาจเป็นการกำหนดตัวชี้วัดที่อาจไม่ตรงจุด หรือสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นจริงด้านการทุจริตของประเทศไทยได้ทั้งหมด เนื่องจากวิธีการประเมินคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต หรือ CPI ที่เป็นการประเมินโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) ซึ่งเป็นองค์กรภาคเอกชนนั้น ใช้การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์หรือสอบถามจากความรู้สึกของผู้ที่เกี่ยวข้องถึงการดำเนินกิจการของภาครัฐของประเทศไทย ดังนั้น จึงเห็นว่าเป็นการยากมากหรือแทบเป็นไปไม่ได้เลยที่จะบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจะสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายได้ตามที่ตั้งไว้ ว่ามีผลการประเมินคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI) ที่สูงขึ้น โดยมีตัวชี้วัดภาพรวมที่กำหนดไว้ ดังนี้

ปี ๖๗ CPI ติดอันดับ ๑ ใน ๕๑ และหรือคะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๓ คะแนน

ปี ๖๘ CPI ติดอันดับ ๑ ใน ๔๘ และหรือคะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๕ คะแนน

ปี ๖๙ CPI ติดอันดับ ๑ ใน ๔๕ และหรือคะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๖ คะแนน

ปี ๗๐ CPI ติดอันดับ ๑ ใน ๔๓ และหรือคะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน

ทั้งที่ค่าคะแนน CPI ของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ถึงปัจจุบัน ประเทศไทยได้คะแนนอยู่ที่ ๓๕ - ๓๘ คะแนน เท่านั้น

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ที่มาและความสำคัญ

ด้วยมาตรา ๑๒๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็นคณะกรรมการธิการสามัญและมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการธิการวิสามัญหรือคณะกรรมการร่วมกัน เพื่อกระทำการกิจการ พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ และรายงานให้สภาทราบตามระยะเวลาที่สภากำหนด ดังนั้น ในการตั้งคณะกรรมการธิการสามัญและคณะกรรมการธิการวิสามัญ ประจำวุฒิสภา เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญจึงเป็นหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภา

ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมวุฒิสภาได้มีมติตั้งคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา และตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒^๑ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๒๓) กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ไว้ว่าคณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำการพิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริงศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่น การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับกลไกกระบวนการและมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ พิจารณาศึกษา ติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗๐ กำหนดให้วุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา จึงมีหน้าที่และอำนาจในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และในขณะเดียวกัน ภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญดังกล่าว คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

^๑ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ (๒๓)

๑.๒.๑ หน้าที่และอำนาจในฐานะวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
อำนาจทั่วไป

- (๑) การพิจารณาและกลั่นกรองกฎหมาย
- (๒) การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน
- (๓) การพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

หรือกฎหมาย

อำนาจเฉพาะ ตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ

- (๑) การให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี (ตามมาตรา ๒๗๒)
- (๒) การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (มาตรา ๒๗๐)
- (๓) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ซึ่งต้องพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา (มาตรา ๒๗๐ วรรคสอง)

๑.๒.๒ หน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ (๒๓)

- (๑) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
- (๒) กระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่น การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (๓) ศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับกลไก กระบวนการ และมาตรการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะและเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๓ คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล
วุฒิสภา มีสมาชิกทั้งหมด จำนวน ๑๙ คน ประกอบด้วย

๑. พลเรือเอก ศิษฏวัชร วงษ์สุวรรณ	ประธานคณะกรรมการ
๒. พลเอก สำเริง ศิวาดำรงค์	รองประธานคณะกรรมการคนที่หนึ่ง
๓. นายประสิทธิ์ ปทุมรักษ์	รองประธานคณะกรรมการคนที่สอง
๔. หม่อมหลวงสกุล มาลากุล	รองประธานคณะกรรมการคนที่สาม
๕. นางสาวดาวน้อย สุทธินิภาพันธ์	รองประธานคณะกรรมการคนที่สี่
๖. นายวิวัฒน์ แสงสุริยะฉัตร	เลขานุการคณะกรรมการ
๗. นางสาววิไลลักษณ์ อรินทะพงษ์	รองเลขานุการคณะกรรมการ
และโฆษกคณะกรรมการ
๘. พลเอก วิชิต ยาทิพย์	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๙. พลเอก เลิศฤทธิ เวชสวรรค์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. พลอากาศเอก ถาวร มณีพฤษ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑. พลตำรวจโท ตรีนทศ รณฤทธิวิชัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๒. นายอมร นิลเปรม	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๓. พลเอก พิสิทธิ์ สิทธิสาร	
๑๔. นายธานี อ่อนละเอียด	
๑๕. นางวรารัตน์ อติแพทย์	
๑๖. นายสมเดช นิลพันธุ์	
๑๗. นายสัญญาชัย จุลมนต์	
๑๘. พลตำรวจโท สมบัติ มิลินทจินดา	
๑๙. พลเอก อาชาไนย ศรีสุข	

๑.๒.๔ หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการและคณะทำงาน

๑.๒.๔.๑ คณะอนุกรรมการ

ตามข้อ ๘๙ วรรคหนึ่ง ของข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาอาจตั้งคณะอนุกรรมการได้ไม่เกินคณะละสี่คณะ ประกอบด้วย อนุกรรมการคณะละไม่เกินสิบสองคน ซึ่งเลือกจากรายชื่อที่กรรมการเสนอเพื่อพิจารณาปัญหา อันอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตามแต่จะมอบหมาย โดยคณะอนุกรรมการ ในคณะกรรมการในคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ตามข้อ ๗๘ วรรคสอง ต้องมีคณะอนุ กรรมการคณะหนึ่งซึ่งทำหน้าที่ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและ ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินงานของของคณะกรรมการ โดยอาศัย อำนาจตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๒๓) ในคราวการประชุม คณะกรรมการ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ วันอังคารที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๒ ได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการ จำนวน ๔ คณะ พร้อมทั้งมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้าน การปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล จำนวน ๑๒ คน ประกอบด้วย

(๑) นางสาวดาวน้อย สุทธินิภาพันธ์	ประธานคณะอนุกรรมการ
(๒) พลเอก อาชาไนย ศรีสุข	รองประธานคณะอนุกรรมการ
(๓) นางวรารัตน์ อติแพทย์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง

- (๔) รองศาสตราจารย์วรางคณา จันทร์คง
- (๕) นายจุมพล สงวนสิน
- (๖) พลตรี ณรงค์ศักดิ์ ปานพิมพ์
- (๗) นายธรรมรงค์ชัย วงษ์สวัสดิ์
- (๘) นายนฤตล เปี่ยมพงศ์สุข
- (๙) นายประดิษฐ์ ดีวัฒนกุล
- (๑๐) นางฉวีวรรณ นิลวงศ์
- (๑๑) นายยุทธนา จารุ่งฤทธิ
- (๑๒) นางอุไรรัตน์ เนถาวร

หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการ มีดังนี้

- (๑) ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล รวมถึงแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
- (๒) รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ
- (๓) ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่องใด ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๒. คณะอนุกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน ๑๒ คน ประกอบด้วย

- (๑) พลเอก สำเริง ศิวาดำรงค์ ประธานคณะอนุกรรมการ
- (๒) พลเอก พิสิทธิ์ สิทธิสาร รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่หนึ่ง
- (๓) พลตำรวจโท สมบัติ मिलินจินดา รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่สอง
- (๔) นางสาวจิตติพร กมลสุข เลขาธิการคณะอนุกรรมการ
- (๕) พลตำรวจตรี สกล ภัยลี
- (๖) พลตำรวจตรี บุญส่ง จิระเรืองรัตน
- (๗) พันตำรวจเอก พงษ์เดช แพทย์เจริญ
- (๘) พลตำรวจตรีชาติชาย เอี่ยมแสง
- (๙) นายบุญสนอง บุญมี
- (๑๐) นางอินทรานี สุมาวงศ์
- (๑๑) พลตำรวจตรี ชยุต มารยาทตร์
- (๑๒) นางสาวนัยนาชาติชิงเขาว์

หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการ มีดังนี้

(๑) ดำเนินการศึกษาตรวจสอบการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ในหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานอื่น

(๒) รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ

(๓) ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่องใด ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๓. คณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล จำนวน ๑๒ คน

ประกอบด้วย

(๑) หม่อมหลวงสกุล มาลากุล	ประธานคณะอนุกรรมการ
(๒) นายสัญญาชัย จุลมนต์	รองประธานคณะอนุกรรมการ
(๓) นายไชยวุฒิ เอี่ยมสำอางค์	อนุกรรมการและเลขานุการ
(๔) นายอนันต์ ประพันธ์วิวัฒน์	อนุกรรมการและรองเลขานุการ
(๕) นายบุญญวุฒิ บุญญาธิการ	
(๖) นายปิยกร ประมีศณาภรณ์	
(๗) พลตำรวจตรี มงกุฎ เจียรณัย	
(๘) นางสาวศิวพร ปทุมาร์ักษ์	
(๙) นางสาวกนกพร ศิริฤทธิ	
(๑๐) นายรัฐกานต์ วิชัยดิษฐ	
(๑๑) นายราเมศร์ รุ่งรอยศรี	
(๑๒) นางสาวนาฏรินทร์ นิธิฉัตรโชติรัตน	

หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการ มีดังนี้

(๑) ดำเนินการพิจารณาศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างธรรมาภิบาล
ในการบริหารราชการแผ่นดิน และระบบการจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักการบริหารกิจการ
บ้านเมืองที่ดี และตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๒) รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ

(๓) ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่องใด ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๔. คณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ จำนวน ๑๒ คน ประกอบด้วย

(๑) นายประสิทธิ์ ปทุมาร์ักษ์	ประธานคณะอนุกรรมการ
(๒) นายวิวรรธน์ แสงสุริยะฉัตร	รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่หนึ่ง
(๓) นายสมเดช นิลพันธุ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่สอง
(๔) นางสาววิไลลักษณ์ อรินทมะพงษ์	

- (๕) ดร. กมล มุขประดับ
- (๖) นายจุมพล สำเภาพล
- (๗) พลตำรวจโท ธีรพล คุปตานนท์
- (๘) นายยุทธพงษ์ อภิรัตน์รังสี
- (๙) พลตำรวจตรี วสันต์ บุญเจริญ
- (๑๐) ศาสตราจารย์ ดร.อัมพร อังรังลักษณ์
- (๑๑) นายประสาท พงษ์ศิวกาย
- (๑๒) นางสาวภัสริณ กิตติพรหมวงศ์

หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ มีดังนี้

- (๑) ดำเนินการพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของเรื่องร้องทุกข์ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ
- (๒) รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ
- (๓) ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่องใด ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๑.๒.๔.๒ คณะทำงานติดตามข่าวสารเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล

ในคราวประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๔ วันจันทร์ที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๔ คณะกรรมการได้มีมติตั้งคณะทำงานติดตามข่าวสารเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล จำนวน ๑๐ คน ประกอบด้วย

- (๑) นายสัญญาชัย จุลมนต์ หัวหน้าคณะทำงาน
- (๒) นางสาววิไลลักษณ์ อรินทมะพงษ์ รองหัวหน้าคณะทำงาน
- (๓) นายอมร นิลเปรม รองหัวหน้าคณะทำงาน
- (๔) นางอินทรานี สุมาวงศ์
- (๕) รองศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ
- (๖) พันตำรวจเอก จรุง ไพไลดา
- (๗) นางสาวโชติรส ปรมีศณาภรณ์
- (๘) นายปณฐู เสนีวงศ์ ณ อยุธยา
- (๙) นายสมชาย ดำรงสุนทรชัย
- (๑๐) นางสาวนัยนา ซาติซิงเขาว์ เลขานุการคณะทำงาน

หน้าที่และอำนาจของคณะทำงาน มีดังนี้

- (๑) ดำเนินการติดตามสืบค้นข้อมูลข่าวสารเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการกระทำที่ขัดต่อหลักธรรมาภิบาล
- (๒) รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ
- (๓) ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่องใด ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๑.๓ เป้าหมายของการดำเนินงาน

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่น

๑.๒.๒ เพื่อศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๒.๓ เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านที่ ๑๑ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ฉบับปรับปรุง และยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อติดตาม เสนอแนะและเร่งรัดการดำเนินการตรากฎหมายและแก้ไขกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับพระราชบัญญัติ และระดับอนุบัญญัติ

๑.๒.๔ เพื่อดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ เพื่อการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ที่ประเมินและจัดอันดับโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA)

๑.๔ ขอบเขตการดำเนินงาน

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ จำนวน ๔ คณะ และคณะทำงาน จำนวน ๑ คณะ ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาในรอบ ๕ ปี ระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๗

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านระยะเวลา

เดือนกันยายน ๒๕๖๒ ถึง เดือนมีนาคม ๒๕๖๗

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะ

๑.๕.๑ **คณะกรรมการ** หมายถึง คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา

๑.๕.๒ **คณะอนุกรรมการ** หมายถึง คณะอนุกรรมการ จำนวน ๔ คณะ ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล คณะอนุกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ คณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล และคณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

๑.๕.๓ **คณะทำงาน** หมายถึง คณะทำงานติดตามข่าวสารเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล ในคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา

๑.๕.๔ **รายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบ เรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา รอบ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗)** หมายถึง ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา รอบ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗) ซึ่งได้ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ จำนวน ๔ คณะ และคณะทำงาน จำนวน ๑ คณะ เพื่อนำไปสู่บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๑.๕.๕ **การดำเนินงานของคณะกรรมการ** หมายถึง ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ที่เกี่ยวกับการประชุม การสัมมนา และการเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศและต่างประเทศ

๑.๕.๖ **การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ** หมายถึง ผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ จำนวน ๔ คณะ เกี่ยวกับด้านการประชุม การสัมมนา การเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศ และการพิจารณาศึกษาเรื่องต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๑.๕.๗ **การดำเนินงานของคณะทำงาน** หมายถึง ผลการรวบรวมประเด็นข้อมูลข่าวสารเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบและการกระทำที่ขัดต่อหลักธรรมาภิบาล และข่าวสารเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. หน่วยงานของรัฐสามารถนำผลการพิจารณาศึกษาและข้อเสนอแนะที่ได้จากการดำเนินงานปรับใช้เพื่อปรับปรุงแนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นในหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานอื่น ๆ

๒. หน่วยงานของรัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน และการสร้างระบบการจัดการภาครัฐให้เกิดประสิทธิภาพ

๓. สามารถนำข้อเสนอแนะจากการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ มาปรับปรุงมาตรการการปราบปรามการทุจริต เพื่อให้บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกฎหมายปฏิรูปประเทศเพื่อการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ที่ประเมินและจัดอันดับ โดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA)

๔. สามารถนำสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการมาบูรณาการแก้ไขปัญหาคือพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน และเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินการ มีหลักธรรมาภิบาล และทำให้หน่วยงานของรัฐระมัดระวังในการกระทำที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน

๕. หน่วยงานของรัฐสามารถนำข้อเสนอแนะหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาลักษณะเรื่องร้องเรียนที่คณะกรรมการได้ดำเนินการ ไปปรับใช้เพื่อเป็นบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนต่อไป

บทที่ ๒

วิธีการดำเนินงาน

การจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา รอบ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗) ได้นำแนวทางการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) มาประยุกต์ใช้ โดยมีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นจากการเชิญผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในเรื่องที่พิจารณาศึกษา การสัมภาษณ์และการเดินทางศึกษาดูงาน รวมถึงข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ซึ่งข้อมูลผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ ทั้ง ๔ คณะ และคณะทำงาน จำนวน ๑ คณะ รวมถึงข้อมูลเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย หรือบทความที่ปรากฏในหนังสือ สื่อ สิ่งพิมพ์หรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ และเอกสารของทางราชการ จากนั้นนำเสนอข้อมูลลักษณะเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ดำเนินการการอภิปรายและบรรยายสรุปผลการศึกษา ซึ่งคณะกรรมการได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินงานตามลำดับไว้ ดังนี้

๒.๑ กำหนดแผนการดำเนินงาน

ภายใต้กรอบหน้าที่และอำนาจดังที่ได้กล่าวข้างต้น คณะกรรมการได้กำหนดเป้าหมายและแนวทางในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ในห้วงระยะเวลา ๕ ปีตามวาระการดำรงตำแหน่งของวุฒิสภา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ของรัฐธรรมนูญ และแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านที่ ๑๑ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งตลอดระยะเวลาในการดำเนินงานของคณะกรรมการ นั้นได้มีการพิจารณาสอบถามข้อเท็จจริง และศึกษาเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ดังนี้

(๑) ในห้วงระยะเวลา ๒ ปีแรก (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓) คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการและปัญหาอุปสรรคของหน่วยงานที่มีหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น ๑) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ของสำนักงาน ป.ป.ช. ๒) การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ที่ประเมินและจัดอันดับโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) และ ๓) การติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในโครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณจากวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อป้องกันการทุจริต ทั้งนี้ ในการดำเนินงานของคณะกรรมการในห้วงระยะเวลา ๒ ปีแรกนี้ จะทำให้ได้ทราบแผนการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรค

ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

(๒) ในห้วงระยะเวลาปีที่ ๓ - ๔ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕) เป็นการพิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่เกี่ยวกับกลไก กระบวนการ และมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ดำเนินการพิจารณาศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านที่ ๑๑ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๖ การปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตรากฎหมายและแก้ไขกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งระดับพระราชบัญญัติและระดับอนุบัญญัติ

(๓) ในห้วงระยะเวลาปีที่ ๕ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗)

เป็นการพิจารณาศึกษากฎหมาย และติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ เพื่อเร่งรัดและติดตามการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สำเร็จโดยเร็ว และใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านที่ ๑๑ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อไป

๒.๒ การดำเนินงาน

คณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านคณะอนุกรรมการทั้ง ๔ คณะ และคณะทำงาน จำนวน ๑ คณะ ด้วยรูปแบบดังนี้

๑. การประชุม

โดยคณะกรรมการมีอำนาจในการเรียกเอกสารและเรียกบุคคลมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบถามข้อเท็จจริงหรือศึกษา ซึ่งลักษณะของการประชุมสามารถดำเนินการประชุมเปิดเผย การประชุมลับ และในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมา คณะกรรมการได้มีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Cisco Webex Meetings)

๒. การสัมมนา

คณะกรรมการฯ ได้จัดสัมมนาโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมอภิปรายระดมความคิด และร่วมปฏิบัติ (Work Shop) เพื่อนำมาสู่ข้อมูลในการแก้ไข และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. การลงพื้นที่

คณะกรรมการฯ ได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษาดูงานในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสภาพปัญหาข้อมูลข้อเท็จจริงในเรื่องที่คณะกรรมการฯ พิจารณาศึกษา และก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ รวมถึงมีข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้บรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่

๔. การเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศ

คณะกรรมการฯ ได้มีการเดินทางศึกษาดูงานทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อนำผลการดำเนินงานในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศต่าง ๆ อาทิ สาธารณรัฐประชาชนจีน ราชอาณาจักรกัมพูชา มาประยุกต์ใช้และพัฒนาระบบป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทย รวมถึงเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕. การศึกษาและรวบรวมข้อมูล

นำข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่ได้จากข้อมูลข้อเท็จจริงที่ได้จากการประชุม การจัดสัมมนา และการเดินทางศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลที่ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องที่พิจารณาศึกษา และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ข้อมูลผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการทั้ง ๔ คณะ ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ คณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล คณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ และคณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล รวมถึงผลการรวบรวมข้อมูลข่าวสารจากคณะทำงานติดตามข่าวสารเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล ตลอดจนข้อมูลเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย หรือบทความที่ปรากฏในหนังสือ สื่อ สิ่งพิมพ์หรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ และเอกสารของทางราชการ มาศึกษา ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

๖. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Analysis) ซึ่งปรากฏผลเป็นมาตราส่วนหรือจำนวนต่าง ๆ เช่น จำนวนการประชุม การจัดสัมมนา และการเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงจำนวนหมวดหมู่ผลการพิจารณาศึกษา จนนำมาสู่บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๗. การสรุปผลการดำเนินงาน

การสรุปผลการดำเนินงานรอบ ๕ ปี คณะกรรมการได้แบ่งผลการดำเนินงานออกเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่

๑. ผลการดำเนินงานทั่วไป หมายถึง ผลการดำเนินงานด้านการประชุม การสัมมนา การเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศและต่างประเทศและผลการรวบรวมประเด็นข้อมูลข่าวสารของ คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน

๒. ผลการพิจารณาศึกษา หมายถึง ผลการพิจารณาศึกษาตามเป้าหมายของการศึกษา ที่คณะกรรมการกำหนดไว้ใน ๔ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ผลการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเรื่องการทุจริตและประพฤตินิชอบ ในหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่น

ส่วนที่ ๒ ผลการศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิชอบ และยุทธศาสตร์ชาติ

ส่วนที่ ๓ ผลการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านที่ ๑๑ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิชอบ ฉบับปรับปรุง และยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริต และประพฤตินิชอบ เพื่อติดตาม เสนอแนะและเร่งรัดการดำเนินการตรากฎหมายและแก้ไขกฎหมายของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับพระราชบัญญัติ และระดับอนุบัญญัติ

ส่วนที่ ๔ ผลการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ เพื่อการยกระดับคะแนนดัชนี การรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ที่ประเมินและจัดอันดับ โดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA)

บทที่ ๓

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน ในบทที่ ๓ เป็นการนำข้อมูลที่จะได้จากผลศึกษาของคณะอนุกรรมการ จำนวน ๔ คณะ ประกอบด้วย (๑) คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล (๒) คณะอนุกรรมการศึกษา ตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๓) คณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล และ (๔) คณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ รวมทั้งคณะทำงานติดตามข่าวสาร เรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล ในประเด็นการรวบรวมประเด็นข้อมูลข่าวสารเรื่อง การทุจริตและประพฤติมิชอบและการกระทำที่ขัดต่อหลักธรรมาภิบาล และข่าวสารเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผ่านการพิจารณาและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติ มิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา นำมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล เพื่อนำไปสู่ การนำเสนอผลการดำเนินงานในรอบ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗) ของคณะกรรมการ

๓.๑ การดำเนินงานของคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและ เสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา

๓.๑.๑ การประชุม

ตารางที่ ๓.๑ แสดงผลการประชุมของคณะกรรมการ

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
๒๕๖๒	๑๓	๖.๗๔
๒๕๖๓	๓๗	๑๙.๑๗
๒๕๖๔	๓๗	๑๙.๑๗
๒๕๖๕	๕๓	๒๗.๔๖
๒๕๖๖	๔๒	๒๑.๗๖
๒๕๖๗	๑๑	๕.๗๐
รวม	๑๙๓	๑๐๐

จากตารางที่ ๓.๑ พบว่าการประชุมของคณะกรรมการ รอบ ๕ ปี มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑๙๓ ครั้ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีจำนวนการประชุมมากที่สุด ๕๓ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๔๖ รองลงมา พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๔๒ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๗๖ และ พ.ศ. ๒๕๖๓ และ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๓๗ ครั้ง เท่ากันคิดเป็นร้อยละ ๑๙.๑๗ และปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๑๑ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๐

๓.๑.๒ การสัมมนา

ตารางที่ ๓.๒ แสดงผลการสัมมนาของคณะกรรมการธิการ

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	วัน เดือน ปี	เรื่อง
๒๕๖๓	๑	วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๓	เรื่อง การดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษา ตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ในรอบ ๑ ปี และแผนการดำเนินงาน ประจำปี ๒๕๖๔
๒๕๖๔	๑	วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๔	เรื่อง การสืบสานต่อยอดโครงการตามแนวพระราชดำริในรัชการที่ ๙ ของคนรุ่นใหม่
๒๕๖๕	๕	วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๕	เรื่อง คดีที่ศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐ เป็นฝ่ายชนะคดี และมีได้ดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมาย เป็นเหตุให้รัฐได้รับความเสียหาย
		วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕	เรื่อง การถอดบทเรียนการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)
		วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๕	เรื่อง คดีที่ศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐ เป็นฝ่ายชนะคดีและมีได้ดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมาย เป็นเหตุให้รัฐได้รับความเสียหาย
		วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕	เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติกับการป้องกันและปราบปราม การทุจริตและประพฤติมิชอบ และการขับเคลื่อน ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)
		วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๕	เรื่อง การดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษา ตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ประจำปี ๒๕๖๕ และแผนการดำเนินงาน ประจำปี ๒๕๖๖
รวม	๗		

จากตารางที่ ๓.๒ พบว่าการสัมมนาของคณะกรรมการธิการ รอบ ๕ ปี มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๗ ครั้ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีจำนวนการสัมมนามากที่สุด ๕ ครั้ง รองลงมา พ.ศ. ๒๕๖๓ และ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน ๑ ครั้ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๓ เนื่องจากมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) จึงทำให้การทำงานของคณะกรรมการขาดความต่อเนื่องและไม่มีการจัดสัมมนา อย่างไรก็ตาม จากการสัมมนาของคณะกรรมการ ทั้งในเรื่องการขับเคลื่อนยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) และการบังคับคดีตามกฎหมาย รวมทั้งเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ภาคีรัฐภาคเอกชน และภาคประชาชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในสังคม และ

จะต้องมีแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเริ่มตั้งแต่การเฝ้าระวัง การป้องกัน การป้องปราม การปราบปราม และการบริหารจัดการ โดยมีกฎหมายปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อให้ปัญหาการทุจริตหมดไปจากสังคมไทย กล่าวคือ เป็นไปตามเป้าหมายหลักของแผนยุทธศาสตร์ชาติ ประเทศไทยปลอดจากการทุจริต

๓.๑.๓ การเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศและต่างประเทศ

ตารางที่ ๓.๓ แสดงผลการศึกษาดูงานภายในประเทศและต่างประเทศของคณะกรรมการ

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	วัน เดือน ปี	สถานที่
ศึกษาดูงานภายในประเทศ			
๒๕๖๒	๑	วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๒	ศาลอาญา กรุงเทพมหานคร
๒๕๖๓	๔	วันที่ ๑๓ - ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓	จังหวัดระยอง
		วันที่ ๑๖ - ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓	จังหวัดนครพนม และจังหวัดสกลนคร
		วันที่ ๒๖ - ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๓	จังหวัดพังงา และจังหวัดภูเก็ต
		วันที่ ๒๘ - ๒๙ กันยายน ๒๕๖๓	จังหวัดนครปฐม
๒๕๖๔	๗	วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๔	จังหวัดกาญจนบุรี
		วันที่ ๑๗ - ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๔	จังหวัดชลบุรี
		วันที่ ๑ - ๓ เมษายน ๒๕๖๔	จังหวัดเชียงราย
		วันที่ ๑๔ - ๑๖ กันยายน ๒๕๖๔	จังหวัดระยอง
		วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔	จังหวัดสมุทรปราการ
		วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๔	จังหวัดสมุทรปราการ
		วันที่ ๑๕ - ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๔	จังหวัดอุบลราชธานี
๒๕๖๕	๑๐	วันที่ ๑๖ - ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๕	จังหวัดกระบี่
		วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๕	สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อการเกษตรกรรม
		วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕	จังหวัดสมุทรปราการ
		วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๕	จังหวัดอุบลราชธานี
		วันที่ ๓๑ สิงหาคม - ๒ กันยายน ๒๕๖๕	จังหวัดน่าน
		วันที่ ๒๐ - ๒๒ กันยายน ๒๕๖๕	จังหวัดเชียงราย
		วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๕	จังหวัดปทุมธานี

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	วัน เดือน ปี	สถานที่
ศึกษาดูงานภายในประเทศ (ต่อ)			
		วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๕	จังหวัดสมุทรปราการ
		วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๕	กองบัญชาการตำรวจ สืบสวนสอบสวน อาชญากรรม
		วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๕	กรมบัญชีกลาง
๒๕๖๖	๑๖	วันที่ ๑ - ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖	จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำพูน
		วันที่ ๘ - ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖	จังหวัดอุบลราชธานี
		วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖	จังหวัดสมุทรปราการ
		วันที่ ๑ - ๒ มีนาคม ๒๕๖๖	จังหวัดเชียงใหม่
		วันที่ ๑๖ - ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๖	จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี
		วันที่ ๓๐ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖	จังหวัดน่าน
		วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๖	จังหวัดฉะเชิงเทรา
		วันที่ ๒๙ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖	จังหวัดสกลนคร
		วันที่ ๒๙ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
		วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๖	จังหวัดปทุมธานี
		วันที่ ๑๓ - ๑๕ กันยายน ๒๕๖๖	จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัย
		วันที่ ๒๗ - ๒๙ กันยายน ๒๕๖๖	จังหวัดตราด
		วันที่ ๑๔ - ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๖	จังหวัดชลบุรี
		วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๖	สำนักงานป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน
		วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖	สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตในภาครัฐ
		วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖	สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ
๒๕๖๗	๒	วันที่ ๑๙ - ๒๐ มกราคม ๒๕๖๗	จังหวัดนครสวรรค์
		วันที่ ๑๓ - ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๗	จังหวัดเลย
รวม	๔๐		

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	วัน เดือน ปี	สถานที่
ศึกษาดูงานต่างประเทศ			
๒๕๖๕	๑	วันที่ ๒๗ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕	ราชอาณาจักรกัมพูชา
๒๕๖๖	๒	วันที่ ๓ - ๗ เมษายน ๒๕๖๖	สาธารณรัฐประชาชนจีน
		วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน - ๒ ธันวาคม ๒๕๖๖	สาธารณรัฐประชาชนจีน
รวม	๓		

จากตารางที่ ๓.๓ พบว่าผลการเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศของคณะกรรมการ รอบ ๕ ปี มีจำนวนทั้งสิ้น ๔๐ ครั้ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีจำนวนการเดินทางศึกษาดูงานมากที่สุด ๑๖ ครั้ง รองลงมา พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๑๐ ครั้ง พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๗ ครั้ง พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๔ ครั้ง พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๒ ครั้ง และพ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑ ตามลำดับ

สำหรับการเดินทางศึกษาดูงานต่างประเทศ พบว่าคณะกรรมการมีการเดินทางศึกษาดูงานต่างประเทศ ครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดย พ.ศ. ๒๕๖๖ มีจำนวนการเดินทางต่างประเทศมากที่สุด ๒ ครั้ง รองลงมา พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ครั้ง

ด้วยคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ (๒๓) พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งมีประเด็นที่คณะกรรมการให้ความสำคัญในการลงพื้นที่มากที่สุด ดังนี้

๑. การดำเนินการของคณะกรรมการผลักดันแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของทุกจังหวัด

๒. การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)

๓. การทำงานของชมรม Strong - จิตพอเพียงด้านทุจริต

๔. การสร้างพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตในเด็กและเยาวชน และการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาที่ผ่านมาจาก การลงพื้นที่ของคณะกรรมการ พบว่าเดิมการทำงานของหน่วยงานในระดับภูมิภาค และหน่วยงานท้องถิ่นยังคงเป็นการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่ไม่มีการบูรณาการทำงานร่วมกัน แต่เมื่อมีการจัดตั้งคณะกรรมการผลักดันแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของทุกจังหวัด โดยมีสำนักงานจังหวัด สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และสำนักงาน ป.ป.ท. เขต เป็นฝ่ายเลขานุการ ทำให้มีหน่วยงานทุกภาคส่วน คือ หน่วยงานภาครัฐทุกด้าน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมทั้งเครือข่าย NGOs และสื่อมวลชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน ทำให้การปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ เป็นไปตามเป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนการปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

๓.๒ การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ จำนวน ๔ คณะ

๓.๒.๑ คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล

คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล ได้ดำเนินการประชุม เพื่อพิจารณาศึกษาเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการจัดทำและดำเนินการตาม ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ สรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

๓.๒.๑.๑ การประชุม

ตารางที่ ๓.๔ แสดงผลการประชุมของคณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด การปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
๒๕๖๒	๑๑	๔.๑๕
๒๕๖๓	๓๙	๑๔.๗๒
๒๕๖๔	๕๓	๒๐
๒๕๖๕	๗๗	๒๙.๐๖
๒๕๖๖	๖๘	๒๕.๖๖
๒๕๖๗	๑๗	๖.๔๑
รวม	๒๖๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๓.๔ พบว่าการประชุมของคณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด การปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล รอบ ๕ ปี มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๖๕ ครั้ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีจำนวนการประชุมมากที่สุด ๗๗ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐๖ รองลงมา พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๖๘ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๖๖ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๕๓ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๐ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๓๙ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๒ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๑ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๔.๑๕ และ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๑๗ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๖.๔๑

ที่ผ่านมา คณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้าง ธรรมาภิบาล วุฒิสภา โดยคณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการ ปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล ได้พิจารณาศึกษาและจัดทำ ข้อเสนอแนะ ดังนี้

(๑) ข้อเสนอแนะที่หน่วยงานรับไปดำเนินการแล้ว ดังนี้ แผนงานเชิงรุกของรัฐบาล : การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) (๒๕๖๔) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) (๒๕๖๔ - ๒๕๖๖) การประเมิน ITA กับกรณีการทุจริตของผู้บริหารกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (๒๕๖๖)

(๒) ข้อเสนอแนะที่อยู่ระหว่างดำเนินการต่อเนื่อง ดังนี้ การเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริตคอร์รัปชัน (๒๕๖๓) หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๖๕) หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด) (๒๕๖๕) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกฎหมายปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มาตรการเสริมสร้างประสิทธิภาพศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมและต่อต้านการทุจริต (ศจท.) (๒๕๖๕) แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) (๒๕๖๖) และข้อเสนอแนะการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระยะต่อไป (๒๕๖๕ - ๒๕๖๖) ข้อเสนอแนะจากการเดินทางศึกษาดูงาน ณ จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัย ระหว่างวันที่ ๑๓ - วันศุกร์ที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๖ และจังหวัดตราด ระหว่างวันที่ ๒๗ - วันศุกร์ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๖ และข้อเสนอแนะในรายงานการพัฒนาศูนย์ร้องเรียนร้องทุกข์ในประเทศไทย (๒๕๖๕)

(๓) ข้อเสนอแนะให้รัฐบาลดำเนินการเร่งด่วน คือ ข้อเสนอแนะเร่งด่วนต่อรัฐบาลในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๔) ข้อเสนอแนะให้รัฐบาลผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์หรือดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้ แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านปราบปรามการทุจริต และการขับเคลื่อนการดำเนินการของคณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จังหวัด (๒๕๖๖)

๓.๒.๑.๒ การสัมมนา

ตารางที่ ๓.๕ แสดงผลการสัมมนาของคณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	วัน เดือน ปี	เรื่อง
๒๕๖๒	-	-	-
๒๕๖๓	๔	วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓	เรื่อง แนวทางการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด เพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index : CPI)
		วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓	เรื่อง ข้อมูลเปิด และเทคโนโลยีเพื่อการต่อต้านคอร์รัปชัน
		วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓	เรื่อง การติดตาม เสนอแนะและเร่งรัดกิจกรรมที่มีความสำคัญเร่งด่วน (Big Rock) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
		วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓	เรื่อง บูรณาการการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง และการแจ้งเบาะแส
๒๕๖๔	-	-	-
๒๕๖๕	๒	วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕	เรื่อง การถอดบทเรียนการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index : CPI)
		วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕	เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการขับเคลื่อนยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index : CPI)
๒๕๖๖	-	-	-
๒๕๖๗	๑	วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๗	เรื่อง ทิศทางและแนวโน้มการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติของ สปท
รวม	๗		

จากตารางที่ ๓.๕ พบว่าการสัมมนาของคณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล รอบ ๕ ปี มีจำนวนทั้งสิ้น ๗ ครั้ง โดยในปี พ.ศ.๒๕๖๓ มีจำนวนการสัมมนามากที่สุด ๔ ครั้ง รองลงมา พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ และพ.ศ. ๒๕๖๗ มีจำนวน ๑ ครั้ง ตามลำดับ

ผลที่ได้จากการสัมมนา โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ชาติ ระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ และฉบับ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ฉบับเดิม และฉบับปรับปรุง

ที่ผ่านมา การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศในระยะเริ่มแรก แผนการปฏิรูปประเทศยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการนำไปปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม มีเพียงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในขณะที่หน่วยงานต่าง ๆ ยังเป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจของตนเองโดยไม่ใช่เป็นการจัดทำและดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ และมีเพียงตัวชี้วัดเรื่องดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI)

ต่อมา แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศได้ปรับปรุงให้เกิดความชัดเจน ทำให้มีหน่วยงานหลักมารับผิดชอบ คือ สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) และเพิ่มตัวชี้วัดในเรื่องการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) แต่หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องยังเป็นการทำงานตามภารกิจของหน่วยงาน ทำให้มีสิ่งที่ทำแต่ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายและตัวชี้วัด

อย่างไรก็ตาม จากการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดในทุกมิติจะพบว่า กิจกรรมโครงการที่ถูกกำหนดไว้ในแผน แม้ว่าจะไม่เกิดสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมและมีผลกับเป้าหมายและตัวชี้วัด แต่ทำให้ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบถูกนำมาเป็นวาระแห่งชาติ และประชาชนให้ความสนใจอย่างกว้างขวาง โดยรัฐบาลแต่ละสมัยได้ให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีการขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อเนื่อง

ดังนั้น ผลที่ได้จากการปฏิรูปประเทศที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัด แต่ย่อมถือว่าเป็นการเริ่มขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศด้วยยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ที่มีความชัดเจน รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่จะใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

๓.๒.๑.๓ การเดินทางศึกษาดูงาน คณะอนุกรรมการได้เดินทางศึกษาดูงาน จำนวน ๑ ครั้ง ระหว่างวันที่ ๑ - ๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย

๓.๒.๑.๔ การพิจารณาศึกษา

การพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ สามารถจัดหมวดหมู่ผลการพิจารณาศึกษาออกเป็น ๙ เรื่อง ได้แก่ ๑) การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ๒) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ๓) หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ๔) การบริหารจัดการคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ๕) กฎหมายปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๖) การป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๗) การรายงานการพัฒนาศูนย์ร้องเรียนร้องทุกข์ในประเทศไทย ๘) การศึกษาเปรียบเทียบการทุจริตของประเทศไทย

กับสาธารณรัฐประชาชนจีน และ ๙) การปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในระยะต่อไป

๑. การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)

คณะกรรมการได้จัดทำข้อเสนอแนะ แผนงานเชิงรุกของรัฐบาล : การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) ของศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตซ.) ๔ ด้าน ๑๐ มาตรการ และส่งไปยังหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน ๓ หน่วยงาน เมื่อลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

นอกจากนี้ ได้มีข้อเสนอแนะแผนงานเชิงรุกของรัฐบาล : การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) (ฉบับปรับปรุง หลังการถอดบทเรียน) โดยเมื่อองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้ประกาศผลคะแนน CPI ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๕ การถอดบทเรียนของของประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย เวียดนาม และอินโดนีเซีย จึงได้แนวทางการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) เป็นข้อสรุปที่เป็นประโยชน์กับการกำหนดแนวทางการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย โดยเพิ่มเติมแนวทางและมาตรการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตจากเดิมเป็น ๕ ด้าน ๑๕ มาตรการ และส่งไปยังหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน ๑๐ หน่วยงาน เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕ โดยมีข้อเสนอแนะ ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) ลดอุปสรรคและพัฒนาการอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาครัฐที่เอื้อต่อการค้า การลงทุน (๒) การเปิดเผยข้อมูลตามหลักสากล เพื่อการเฝ้าระวังและลดโอกาสการทุจริต (๓) สร้างการรับรู้เชิงรุกในส่วนของภาคประชาสังคมและเชื่อมโยงให้ถึง Partner Institute ที่จัดส่งข้อมูลให้กับแหล่งการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) (๔) การป้องกันการทุจริตในระบบราชการไทย และ (๕) วางระบบการขับเคลื่อน “แผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)”

จากข้อสังเกตของผู้เชี่ยวชาญของประเทศไทยในการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ที่ได้จากการศึกษาดูงานของคณะกรรมการ ณ จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัยระหว่างวันที่ ๑๓ - วันศุกร์ที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๖ และร่วมกับอาจารย์คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร มีข้อสังเกตสรุปได้ ดังนี้

การประเมินได้ให้ความสำคัญโดยเฉพาะการประเมินของนักลงทุนต่างชาติ จะพิจารณามุมมองทางเศรษฐกิจ ซึ่งองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) เห็นว่า CPI Index จะให้ความสำคัญกับ Public Sector กับบุคคล ๒ กลุ่ม ดังนี้ (๑) ภาคธุรกิจ (Business) (๒) ผู้เชี่ยวชาญ (Country Expert) ประกอบด้วย นักวิชาการ สื่อสารมวลชน และตัวชี้วัด คือ Global Corruption Barometer : GCB ที่แตกต่างจาก CPI โดยประเมินจาก Citizen และ Public Sector และ TI ได้ใช้เครื่องมือทั้งสองประเภท สำหรับการประเมิน CPI ก่อนหน้านี้ได้ให้ความสำคัญคดีการค้ำมนุษย์ โดยการเสนอข่าวของสื่อมวลชนและจะเยียวยาเหยื่อ (transitional justice)

อย่างไรก็ตามควรสร้างการรับรู้เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น (Public Trust) แม้สำนักงาน ป.ป.ช. จะได้ดำเนินการแก้ไขแล้ว ซึ่งการยกระดับคะแนน (CPI) มีการบังคับใช้กฎหมาย มีกฎหมายเป็นจำนวนมากแต่ไม่บังคับใช้ คดีสำคัญควรเร่งรัดดำเนินการเพื่อสร้างความเชื่อมั่น และการสร้างความเป็นอิสระในการแสดงออก (Freedom of Expression) จะส่งเสริมให้เกิด การมีส่วนร่วมและเฝ้าระวังการทุจริต นอกจากนี้ควรบังคับใช้กฎหมายให้เข้มงวดกับการเสนอราคา ต่อหน่วยงานของรัฐในปัญหาการเรียกรับสินบนและการดำเนินการ ๒ มาตรฐาน และสร้างมุมมอง ภาคธุรกิจ ได้แก่ (๑) การอำนวยความสะดวกที่เอื้อในการลงทุนที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล และมีสมรรถนะ (๒) มีการเปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งใสโดยเฉพาะการประมวลของหน่วยงานภาครัฐ

๒. การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน ภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)

คณะอนุกรรมการได้ประชุมหารือร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เดินทาง ไปศึกษาดูงาน และทำการสำรวจความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Survey) ผ่าน Google Form เพื่อให้หน่วยงานที่เข้ารับการประเมินผ่านค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดตามแผนการปฏิรูปประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติ ได้สรุปและจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะส่งไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ในประเด็น ดังนี้

๒.๑ ข้อเสนอแนะการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ เรื่อง การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และการบูรณาการ เพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)

๒.๒ ข้อเสนอแนะต่อการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๒.๓ ข้อเสนอแนะการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ หน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) กับกรณีการทุจริตของผู้บริหาร กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๒.๔ ข้อเสนอแนะต่อการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ หน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ระยะที่ ๒

๓. หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา

คณะอนุกรรมการได้จัดทำข้อเสนอแนะหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต) ส่งไปยังหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน ๘ หน่วยงาน เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕ โดยมีข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ ข้อเสนอแนะหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต)

โดยข้อเสนอแนะหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต) นั้น ได้อธิบายถึง (๑) ข้อมูลทั่วไปของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติมการป้องกันการทุจริต) (๒) ผลการประเมินหลักสูตรโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ร่วมกับมหาวิทยาลัยของแก่น และสำนักงานสถิติแห่งชาติ (๓) ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต)

๓.๒ ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรม
ซื่อสัตย์สุจริต

๑. หลักสูตรที่ออกแบบโดยความร่วมมือระหว่างครอบครัว โรงเรียนและ
ชุมชนในการสอนเพื่อสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

จากงานวิจัยของต่างประเทศประเด็นคุณลักษณะและกระบวนการ
ปลูกฝังคุณธรรม พบว่าการเรียนการสอนในห้องเรียนของหลักสูตรอย่างเป็นทางการมีอิทธิพลน้อยกว่า
การเรียนรู้จากการสอดแทรกกิจกรรมที่นำไปดำเนินชีวิตได้และอิทธิพลทางสังคมยังส่งผลด้วย นอกจากนี้
ครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ควรมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความยั่งยืน โดยออกแบบเป็นกิจกรรมทำร่วมกัน
แบ่งบทบาทในการสอน สื่อสาร และสร้างวัฒนธรรมให้เป็นพฤติกรรมที่ซื่อสัตย์สุจริต พูดคุยหรือทำ
กิจกรรมกันโดยโรงเรียนรับช่วงต่อยอดองค์ความรู้ รวมทั้งการสร้าง Application เกมส์ และสร้างช่อง
ทางการสื่อสารร่วมกัน สร้างความมีวินัยซื่อสัตย์สุจริตทำเป็นพื้นที่นำร่องแล้วขยายผล หรือบันทึก
กิจกรรมเป็น สมุดพกความดีดิจิทัลที่ต่อยอดของกระทรวงศึกษาธิการ หรือการจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน
(Portfolio) ของผู้เรียน ประกอบผลงานเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และการเข้าทำงานหลังจาก
จบการศึกษา

๒. การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน แต่ปรับเปลี่ยนวิธีการบางส่วน

๓.๓ ข้อเสนอแนะในการติดตามและประเมินผล

- การประเมินผลการดำเนินงาน ควรมีการประเมินความสำเร็จตั้งแต่
ปัจจัยการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมาย และให้ผู้ประเมินมีส่วนร่วมในการประเมิน

- การประเมินผลของผู้เรียนควรมีวิธีการประเมินหรือการสอบเชิงปริมาณ
และเชิงคุณภาพที่เหมาะสมกำหนดการให้คะแนนเฉลี่ยที่มีความสอดคล้องกับรายวิชาอื่น

- การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนควรมีการสะท้อนถึงวัฒนธรรม
และพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต มีความตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์ วิเคราะห์
พฤติกรรมที่ซื่อสัตย์ได้ เป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

- การติดตามประเมินผลควรนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้ได้ข้อมูลต่อเนื่อง
ระยะยาวและจัดทำเป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Longitudinal Big data) ฯลฯ

๓.๔ ข้อเสนอแนะระบบของกลไกการบริหารจัดการ

- เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงานของหลักสูตรควรพิจารณาว่าควรมอบหมายให้มีหน่วยงานหลักเป็นผู้รับผิดชอบ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (กรณีเป็นโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) โดยที่สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้สนับสนุนองค์ความรู้ดังกล่าว
- สร้างความเข้าใจให้แก่ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์กำหนดตัวชี้วัดผู้บริหาร
- ถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ จัดประชุมชี้แจงหรือนิเทศ ติดตามให้คำปรึกษาสร้างความเข้าใจและติดตามรายงานผลการดำเนินงานเป็นรายไตรมาส
- ควรพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อให้ครูผู้สอนนำความรู้ และแนวปฏิบัติไปขยายผลและถ่ายทอดสู่นักเรียน
- ส่งเสริมสนับสนุนปรับใช้ให้เกิดผลลัพธ์ทางบวกในสถานศึกษาของหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาและจัดกิจกรรม ให้คำปรึกษาหลักสูตร ปรับแก้ตามนโยบายตามความเป็นจริงของโรงเรียนร่วมกัน
- การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานที่ชัดเจน

๓.๕ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ควรสร้างการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคมและการกระทำของผู้ใหญ่ควรเป็นแบบอย่าง นอกจากนี้การอบรมปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีจากครอบครัวและโรงเรียนรวมถึงชุมชนควรให้ ผู้ปกครอง สังคม และชุมชน ร่วมกันเป็นแบบอย่างที่ดี อย่างสม่ำเสมอ สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้เกิดขึ้นกับนักเรียน
- ควรมีการพัฒนาอบรมครูผู้สอนให้เข้าใจและมีความรู้ในเนื้อหาแต่ละกิจกรรมของหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาอย่างต่อเนื่องและถ่องแท้ สามารถออกแบบการเรียนการสอนและถ่ายทอดให้ตรงประเด็น
- เชิดชูเกียรติบุคคลตัวอย่าง ที่ดำเนินงานต่อเนื่องในการสร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์สุจริต
- การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่สำนักงาน ป.ป.ช. จัดทำขึ้นนั้นควรนำไปเทียบกับชั่วโมงของหลักสูตรการเรียนการสอน

๓.๖ ข้อเสนอแนะหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาหลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with good heart”)

คณะอนุกรรมการติดตาม ได้จัดทำข้อเสนอแนะข้อเสนอแนะหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with good heart”) ส่งไปยังหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน ๘ หน่วยงาน เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕ โดยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของ หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with good heart”) ปัญหาและอุปสรรค การดำเนินงานหลักสูตรวัยใส ใจสะอาด “Youngster with good heart” การจัดการเรียนการสอนวัยใส ใจสะอาด “Youngster with good heart”

๔. การบริหารจัดการคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

การประชุมกับผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักสรุปความได้ว่า เพราะเนื้อหาหรือข้อความที่ปรากฏเป็นหลักการทำงานและเป็นตัวบทกฎหมายของ ป.ป.ช.

การบริหารจัดการคดีให้สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติปัจจุบันการจัดการคดีของสำนักงาน ป.ป.ช. ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และการบังคับใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้มีพนักงานไต่สวนเพื่อทำหน้าที่แสวงหา รวบรวม และการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔

พนักงานไต่สวนแบ่งประเภทเป็นระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งซึ่งเป็นข้าราชการ สาขากระบวนการยุติธรรม เป็นผู้มีความรู้สำเร็จการศึกษาปริญญาโททางกฎหมายขึ้นไป หรือสอบไล่ได้เป็นเนติบัณฑิต หรือปริญญาสาขาอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ทั้งนี้ จะต้องมีความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการไต่สวนและวินิจฉัยคดี หรือให้ความเห็นทางกฎหมาย หรือการดำเนินคดีในชั้นศาล โดยตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด และต้องอบรมโดยสถาบันการป้องกันและการปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สัญญาธรรมศักดิ์ ที่เป็นหน่วยงานหลัก

๔.๑ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

การไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน เป็นผู้ไต่สวนปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายเบื้องต้นได้ โดยจัดตั้งเป็นองค์คณะ ประกอบด้วย เลขาธิการ หรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนเป็นหัวหน้า โดยมีพนักงานไต่สวนอย่างน้อยหนึ่งคนร่วมเป็นคณะ และอาจมีผู้ช่วยพนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติหน้าที่ด้วยก็ได้ นอกจากนี้ในการไต่สวนปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานจะต้องกระทำโดยเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวนหนึ่งคน และผู้ช่วยพนักงานไต่สวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อีกหนึ่งคน กำหนดเป็นหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๔.๒ การดำเนินการกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งเฉพาะ

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติลงความเห็นว่ามีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ มีพฤติการณ์ทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รวบรวมสำนวนการไต่สวน เอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็นพร้อมสำเนาอิเล็กทรอนิกส์ ส่งรายงานไปถึงอัยการสูงสุดภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่มิมติ เพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่รับสำนวน หากอัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนการไต่สวนยังไม่สมบูรณ์จะดำเนินการได้ ให้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยระบุข้อไม่สมบูรณ์และเหตุผลให้ครบถ้วน ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ต้องจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกันฝ่ายละเท่า ๆ กัน

ภายใน ๑๕ วัน โดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายไม่เกินฝ่ายละ ๕ คน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากอัยการสูงสุด และดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้ครบถ้วนสมบูรณ์ภายใน ๙๐ วันนับให้แล้วเสร็จโดยเร็ว นับแต่วันที่ที่มีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการร่วมกัน เพื่อส่งให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อไป (คำสั่งออกโดย ป.ป.ช.) ในกรณี ที่การดำเนินงานร่วมกันของคณะกรรมการทั้งสองฝ่ายไม่อาจหาข้อยุติได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไปจะยื่นฟ้องคดีเองตามสมควร ไม่เกิน ๙๐ วันนับจากวันที่มีมติร่วมกันว่าไม่สามารถหา ข้อยุติได้

กระบวนการฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตามที่กำหนดไว้สามารถ กระทำได้ถ้าได้ฟ้องภายในอายุความ โดยคณะกรรมการอัยการ อัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีหน้าที่ดำเนินการสอบสวนแล้วแต่กรณี ทั้งนี้หากปรากฏว่าการไม่ปฏิบัติภายในระยะเวลา ในกระบวนการฟ้องดังกล่าวเกิดจากการจงใจ ประมาทเลินเล่อหรือปล่อยปละละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ ของผู้ใดให้ดำเนินการเพื่อลงโทษผู้นั้นต่อไปโดยเร็ว

๔.๓ การไต่สวนเบื้องต้น

การไต่สวนเบื้องต้นต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำรายงานเสนอ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย ในกรณีที่ไมอาจดำเนินการได้ตาม ระยะเวลาที่กำหนด ให้เลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวนแจ้งอุปสรรคและปัญหา ของการดำเนินการ พร้อมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและระยะเวลาดำเนินการแก้ไข เพื่อให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสั่งขยายระยะเวลา ทั้งนี้ให้ขยายเวลาได้ไม่เกิน ๖๐ วัน ไม่ให้เกิน ๒ ครั้ง โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้กรรมการคนใดคนหนึ่งหรือกรรมการหลายคนเป็น ผู้มีอำนาจขยายระยะเวลาแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

๔.๔ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อำนาจการระดับสูงหรือ เทียบเท่าลงมาถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด หรือถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดไม่ร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายบรรดาหน้าที่และอำนาจให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

๔.๕ การดำเนินการกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งเฉพาะ

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติลงความเห็นว่าคุณดำรงตำแหน่งทาง การเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ มีพฤติการณ์ทุจริตต่อหน้าที่ หรือ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รวบรวมสำนวนการไต่สวน เอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็น พร้อมสำเนาอิเล็กทรอนิกส์ ส่งรายงานไปถึงอัยการสูงสุดภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่มามีมติ เพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีต่อ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับสำนวน หากอัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนการไต่สวนยังไม่สมบูรณ์จะดำเนินคดีได้ ให้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยระบุข้อไม่สมบูรณ์และเหตุผลให้ครบถ้วน ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ต้องจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกันฝ่ายละเท่า ๆ กัน

ภายใน ๑๕ วัน โดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายไม่เกินฝ่ายละ ๕ คน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากอัยการสูงสุด และดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้ครบถ้วนสมบูรณ์ภายใน ๙๐ วัน นับให้แล้วเสร็จโดยเร็ว นับแต่วันที่ที่มีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการร่วมกัน เพื่อส่งให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อไป (คำสั่งออกโดย ป.ป.ช.) ในกรณีที่การดำเนินงานร่วมกันของคณะกรรมการทั้งสองฝ่ายไม่อาจหาข้อยุติได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไปจะยื่นฟ้องคดีเองตามสมควร ไม่เกิน ๙๐ วัน นับจากวันที่มีมติร่วมกันว่าไม่สามารถหาข้อยุติได้

๕. กฎหมายปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

คณะอนุกรรมการได้ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปกฎหมายด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน ๑๐ ฉบับ เป็นกฎหมาย จำนวน ๗ ฉบับ และอนุบัญญัติ จำนวน ๓ ฉบับ ตามแผนการปฏิรูปประเทศฉบับปรับปรุง นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมปฏิรูปกำหนดให้มีกฎหมายอีก ๑ ฉบับ คือ กฎหมายป้องกันการฟ้องปิดปาก (Anti-SLAPP Law) รวมทั้งสิ้น ๑๑ ฉบับ ซึ่งคณะอนุกรรมการได้เสนอสรุปความเห็นและข้อสังเกตต่อ คณะกรรมการฯ และส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว และในคราวประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๓๓/๒๕๖๕ วันจันทร์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ คณะกรรมการฯ ได้มีมติตั้งคณะทำงานพิจารณา ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อพิจารณาศึกษา วิเคราะห์กฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และคณะอนุกรรมการซึ่งมีหน้าที่พิจารณาศึกษากฎหมาย และอนุบัญญัติเพื่อจัดทำความเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการฯ และคณะทำงาน จะได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการให้ความเห็น ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะก่อนส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไปกฎหมายปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน ๑๑ ฉบับ มีดังนี้

- (๑) ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
- (๒) ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
- (๓) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ท. เรื่อง การส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ
- (๔) ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒
- (๕) ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการรับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและรางวัลจากการแจ้งเบาะแส พ.ศ. ๒๕๕๔
- (๖) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
- (๗) ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดความผิดของนิติบุคคล และผู้ร่วมกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๘) ปรับปรุงแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐ

(๙) ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.

(๑๐) ร่างระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคลในระบบคุณธรรมตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๗๖ วรรคสอง ให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และพนักงานของรัฐด้วยระบบคุณธรรม

(๑๑) กฎหมายป้องกันการฟ้องปิดปาก (Anti-SLAPP Law)

๖. การป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๖.๑ ข้อเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ การเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริตคอร์รัปชัน

คณะอนุกรรมการได้จัดทำข้อเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ การเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริตคอร์รัปชัน เสนอไปยังหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน ๓ หน่วยงาน เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ มีประเด็นดังนี้

๖.๒ ข้อเสนอแนะมาตรการเสริมสร้างประสิทธิภาพศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมและต่อต้านการทุจริต (ศจท.)

๖.๓ การป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จากการศึกษาปัญหาการทุจริตของข้อมูลของสำนักกวีนิยทางการเงินการคลัง สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (๒๕๖๕) สรุปลักษณะความผิดทางวินัยเรื่องงบประมาณและการคลังของคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีการกระทำผิดวินัยทางการเงินการคลังมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๔๙ ในขณะที่ราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๙๙ และรัฐวิสาหกิจมีเพียงร้อยละ ๐.๕๒ และจากข้อมูลรายงานเรื่องสถานการณ์การทุจริตของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ ของสำนักวิจัยและบริการวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. ยังชี้ให้เห็นว่า สถานการณ์ของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นถูกกล่าวหาว่าการทุจริตมากที่สุดสะท้อนภาพลักษณ์ความโปร่งใสอยู่ในระดับต่ำ (สำนักงาน ป.ป.ช., ๒๕๖๕) และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ระหว่าง ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ - ๑๑ มกราคม ๒๕๖๖ จากจำนวนของคำกล่าวหา ๒,๐๕๑ เรื่อง พบว่า หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนมากที่สุด จำนวน ๖๘๒ เรื่อง (ร้อยละ ๓๓.๒๕) (สำนักงาน ป.ป.ช., ๒๕๖๖)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น คณะอนุกรรมการได้พิจารณาศึกษาบทบาท ภารกิจ หน้าที่และอำนาจ แหล่งงบประมาณ รายได้และรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการใช้อำนาจอนุมัติ อนุญาต เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะ โดยมีหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่ให้ข้อมูลความเห็น ดังนี้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) กรมบัญชีกลาง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๖.๔ การควบคุมการใช้งบประมาณ การถ่วงดุลอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้ที่มีอำนาจในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ

๗. การรายงานการพัฒนาศูนย์ร้องเรียนร้องทุกข์ในประเทศไทย

ในคราวประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ วันจันทร์ที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๕ มีมติตั้งคณะทำงานพัฒนากระบวนการบริหารจัดการเรื่องร้องทุกข์และแจ้งเบาะแสในคณะอนุกรรมการฯ ตามคำสั่ง ที่ ๒/๒๕๖๕ เรื่อง ตั้งคณะทำงานพัฒนากระบวนการบริหารจัดการเรื่องร้องทุกข์และแจ้งเบาะแส ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๕

คณะทำงานได้พิจารณาศึกษานโยบายการร้องเรียนร้องทุกข์ แนวคิดและกฎหมายเกี่ยวกับการร้องเรียน/ร้องทุกข์ในประเทศไทย แนวคิดเกี่ยวกับการร้องเรียน/ร้องทุกข์ในต่างประเทศ และพิจารณาศึกษาศูนย์รับเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์หน่วยงานของไทย ๒๐ กระทรวง หน่วยงานที่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ การศึกษาการจัดตั้งศูนย์ร้องเรียน/ร้องทุกข์ ขององค์กรเอกชน การศึกษาเปรียบเทียบการจัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียนแห่งเดียวและหลายแห่ง พบว่า

๑. การมีศูนย์รับเรื่องร้องเรียนแห่งเดียวจะมีผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาที่มีความรู้เฉพาะเรื่องแต่อาจส่งผลให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพ

๒. การมีศูนย์รับเรื่องร้องเรียนหลายแห่งโดยนำระบบ Blockchain มาใช้จะส่งเสริมการทำงานเชิงรุกได้ และนำร่องกับหน่วยงานภาครัฐที่มีความพร้อมก่อน

๓. ควรพัฒนาศูนย์รับเรื่องร้องเรียนที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงระบบ Blockchain กับศูนย์รับเรื่องร้องเรียนที่มีความสำคัญ พัฒนาข้อมูลในระบบให้มีความละเอียดและสามารถสืบค้นได้ง่าย

ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ไม่มีการประมวลผลเรื่องร้องเรียนเป็นระบบและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถติดตามได้ ดังนั้นควรให้มีการกำกับดูแลการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ และให้มีผลกับการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ นอกจากนี้ควรศึกษาของประเทศ เช่น ประเทศสเปน อิตาลี อินเดีย ด้วย เป็นต้น

จากการศึกษาเรื่อง Blockchain Technology ซึ่งเป็นหนึ่งใน Disruptive technology พบว่าทุกฝ่ายควรให้ความสนใจมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรื่องร้องเรียนประยุกต์ใช้ในกระบวนการบริหารจัดการเรื่องร้องทุกข์และแจ้งเบาะแส ในระยะยาว

๘. การพิจารณาศึกษาเปรียบเทียบการปราบปรามการทุจริตของประเทศไทย กับสาธารณรัฐประชาชนจีน

ด้วยคณะกรรมการได้เดินทางไปประชุมทวิภาคีและไปเยือนต่างประเทศ ระหว่างวันจันทร์ที่ ๓ - วันศุกร์ที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๖ ณ กรุงปักกิ่ง และนครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน และได้ประชุมหารือร่วมกับเจ้าหน้าที่ตรวจสอบอาวุโสและคณะกรรมการตรวจสอบวินัย ส่วนกลางแห่งพรรคคอมมิวนิสต์ (The Central Commission for Discipline Inspection : CCDI) สรุปได้ว่า เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๒๐ ที่ประชุมสมัชชาได้พิจารณาสรุปเรื่องสำคัญ ๔ ข้อ ดังนี้ (๑) จะต้องยึดมั่นในความเป็นธรรมและยุติธรรม ปราบปรามการทุจริตอย่างรวดเร็ว ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ (๒) ยึดมั่นและเคารพความแตกต่าง และความเสมอภาค มีการแลกเปลี่ยนและเคารพระบอบการเมืองของแต่ละประเทศ (๓) ยึดมั่นและให้ความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ และปฏิบัติตามกฎข้อบังคับอย่างสมบูรณ์แบบ (๔) ยึดมั่นและให้คำมั่นในการปฏิบัติงานได้อย่างถ่องแท้ และขจัดปัญหาอุปสรรคทั้งนี้ สาธารณรัฐประชาชนจีนมุ่งมั่นยึดมั่นให้ความร่วมมือติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อนำผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิด และติดตามทรัพย์สินคืนให้กับหน่วยงานภาครัฐ ปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ และแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ

การประชุมกับคณะกรรมการตรวจสอบวินัย นครเซี่ยงไฮ้ (The Shanghai Municipal Commission for Discipline Inspection) สรุปได้ว่า คณะกรรมการตรวจสอบวินัย มีหน้าที่สำคัญ ๒ เรื่อง ดังนี้ (๑) ความเข้มงวดในการปราบปรามและสืบสวนการทุจริต (๒) เพิ่มขีดความสามารถในการให้ความรู้ มีการตักเตือน มีระบบป้องกันการทุจริตทุกมิติ ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่กล้าคิด ไม่กล้าทำการทุจริต และสร้างให้สมาชิกมีความเชื่อมั่นและนับถือพรรคคอมมิวนิสต์ ในวันนี้ นครเซี่ยงไฮ้มีการปราบปรามการทุจริตเจ้าหน้าที่รัฐในเรื่องสำคัญ ดังนี้ (๑) การสร้างภาพลวงตา หรือการปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง (๒) การวางเชิงหรือใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ (๓) การแสวงหาความสุขส่วนตัว (๔) การใช้ชีวิตอย่างฟุ่มเฟือย พฤติการณ์ดังกล่าวขัดต่อแนวทางของพรรค ทำให้มีการร้องเรียนมากที่สุด โดยสรุปผลการประชุมสมัชชา ครั้งที่ ๑๘ ให้ความสำคัญกับการกวาดล้างการบริหารพรรค จำนวน ๘ ประการ สรุปได้ว่า

๑. ให้ลดการจัดระเบียบพิเศษด้านการจราจร สำหรับการเดินทางของผู้ใหญ่ เพิ่มความสะดวกต่อประชาชน และ “การเดินทางตรวจเยี่ยม” ที่เป็นเพียงพิธีการจะต้องระงับให้หมดสิ้น

๒. ห้ามสมาชิกกรมการเมืองระดับสูงไปเปิดงานต่างๆ ในพิธีต้อนรับบินหรือวางศิลาฤกษ์ รวมถึงการร่วมฉลองหรือสัมมนา ยกเว้นว่าจะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการกลางของพรรคเท่านั้น

๓. การเดินทางต่างประเทศของเจ้าหน้าที่จำกัดเฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น ลดจำนวนผู้ติดตาม ไม่มีความจำเป็นต้องมีการให้คนจีนโพนทะเล หรือสถาบันหรือนักศึกษา ไปรับที่สนามบินใด ๆ

๔. สมาชิกของกรมการเมืองทุกคนต้องศึกษาทำความเข้าใจกับสถานการณ์ที่แท้จริง เกี่ยวกับรากหญ้าด้วยการติดตามเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง

๕. ผู้นำระดับสูงทุกคน ควรจะต้องฟังประชาชนและเจ้าหน้าที่ระดับรากหญ้ามากขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาที่แท้จริงของชาวบ้าน

๖. ขอให้จัดระเบียบว่าด้วยการประชุมระดับชาติ และกิจกรรมสำคัญ ๆ ด้วยการมุ่งสร้างประสิทธิภาพสำหรับการประชุมของทางการและการออกเอกสารทั้งหลาย

๗. การประชุมของทางการจะต้องสั้นและตรงประเด็น หลีกเลี่ยงการปราศรัยที่ยืนเยื่อ วกวนและว่างเปล่า เอกสารทางการที่ไม่มีสาระหรือมีเนื้อหาที่สำคัญจริงก็ไม่ควรแจก

๘. ขอให้ลดการรายงานข่าวเกี่ยวกับการไปร่วมประชุม หรือร่วมกิจกรรมของสมาชิกกรมการเมือง การข่าวควรจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาของงาน คุณค่าต่อสังคมจริง ๆ และการตีพิมพ์ข่าวเกี่ยวกับงานและกิจกรรมของเจ้าหน้าที่ระดับสูง ควรจำกัดให้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น

๙. การปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในระยะต่อไป

คณะอนุกรรมการ ได้จัดทำข้อเสนอแนะการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระยะต่อไป เรื่อง (๑) ความเห็นและข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขยุทธศาสตร์ชาติ ระยะที่ ๒ (๒) กิจกรรมที่ควรติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศต่อไป (๓) การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (๔) การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ เสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยข้อเสนอแนะประกอบด้วย

๙.๑ การปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระยะต่อไป

๙.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในระยะต่อไป

๙.๓ การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแนวทางการดำเนินการระยะต่อไป

๙.๔ ข้อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านปราบปรามการทุจริต และการขับเคลื่อนการดำเนินการของคณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ดังนั้น การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ของคณะอนุกรรมการ ที่มีเป้าหมายหลัก คือ ประเทศไทยปลอดจากการทุจริต และตัวชี้วัดสำคัญ จำนวน ๒ เรื่อง ดังนี้ คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ได้ตอบโจทย์หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ (๒๓) และทำให้บรรลุผลตามยุทธศาสตร์ชาติ ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

๓.๒.๒ คณะอนุกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๓.๒.๒.๑ การประชุม

ตารางที่ ๓.๖ แสดงผลการประชุมของคณะอนุกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
๒๕๖๒	๒๘	๑๘.๘๐
๒๕๖๓	๒๙	๑๙.๔๖
๒๕๖๔	๒๔	๑๖.๑๑
๒๕๖๕	๓๒	๒๑.๔๘
๒๕๖๖	๓๐	๒๐.๑๓
๒๕๖๗	๖	๔.๐๒
รวม	๑๔๙	๑๐๐

จากตารางที่ ๓.๖ พบว่าการประชุมของคณะอนุกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ รอบ ๕ ปี มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๔๙ ครั้ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีจำนวนการประชุมมากที่สุด ๓๒ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๔๘ รองลงมาปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๓๐ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๓๐ และ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๒๙ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๔๘ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๒๘ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๘๐ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๒๔ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๑ และ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๖ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๒

๓.๒.๒.๒ การเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศ

ตารางที่ ๓.๗ แสดงผลการศึกษาดูงานภายในประเทศของคณะอนุกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	วัน เดือน ปี	สถานที่
ศึกษาดูงานภายในประเทศ			
๒๕๖๒	๑	วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๒	กรมบัญชีกลาง
๒๕๖๓	๓	วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๓	จังหวัดสมุทรปราการ
		วันศุกร์ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓	จังหวัดกำแพงเพชร
		วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๓	จังหวัดลำพูน
๒๕๖๔	๑	วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๔	จังหวัดกาญจนบุรี
๒๕๖๕	๒	วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๕	กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี กองบังคับการตรวจสอบและวิเคราะห์อาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ตอท.)
		วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๕	กรมบัญชีกลาง
๒๕๖๖	๒	วันที่ ๓๐ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖	จังหวัดน่าน
		วันที่ ๒๙ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
รวม	๙		

จากตารางที่ ๓.๗ พบว่าผลการเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศของคณะอนุกรรมการรอบ ๕ ปี มีจำนวนทั้งสิ้น ๙ ครั้ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีจำนวนการเดินทางมากที่สุด ๓ ครั้ง รองลงมา พ.ศ. ๒๕๖๕ และ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๒ ครั้ง พ.ศ. ๒๕๖๒ และ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑ ครั้ง ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ ไม่มีการจัดสัมมนา เนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

การดูงานคณะอนุกรรมการของคณะอนุกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตลอด ๕ ปีที่ผ่านมา จะเน้นเรื่องของการพิจารณาศึกษาและรวบรวมข้อมูลเรื่องร้องเรียนเป็นหลัก เช่น ในการพิจารณาศึกษาเรื่องปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณีศึกษามาตรการป้องกันการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ จะมีการเดินทางไปพบอธิบดีกรมบัญชีกลางที่กรมบัญชีกลาง และเดินทางไปศึกษากรณีปัญหาจริงในพื้นที่จังหวัดลำพูน และกำแพงเพชร ซึ่งจากการศึกษาดูงานทำให้ได้รับข้อเท็จจริงที่ครบถ้วนและรอบด้านนำมาประกอบเป็นรายงานการพิจารณาศึกษาเพื่อเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภา และในส่วนของกรรรวบรวมข้อมูลเรื่องร้องเรียนนั้น คณะอนุกรรมการได้เดินทางไปรวบรวม

ข้อเท็จจริงกรณีร้องเรียนผู้ใหญ่บ้านแห่งหนึ่ง ณ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งจากการเดินทางไปศึกษาดูงานดังกล่าวทำให้ได้รับทราบข้อเท็จจริงที่ครบถ้วนและสามารถสรุปผลการพิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาได้อย่างครบถ้วนและรอบด้าน เป็นต้น

๓.๒.๒.๓ การพิจารณาศึกษา

การพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ สามารถจัดหมวดหมู่ผลการพิจารณาศึกษาออกเป็น ๕ เรื่อง ได้แก่ ๑) การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ๒) การจัดซื้อจัดจ้าง ๓) การดำเนินงานโครงการของรัฐ ๔) การทุจริตคอร์รัปชัน และ ๕) การร้องเรียน ดังแสดงในภาพที่ ๓.๑ และสรุปผลการพิจารณาศึกษามีดังนี้

ภาพที่ ๓.๑ แสดงหมวดหมู่ผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล

๑. การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย

๑.๑ พิจารณาศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณีศึกษามาตรการป้องกันการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบด้านการบริหารสัญญา

คณะอนุกรรมการ ได้จัดทำรายงานนำเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภาโดยมีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงงานด้านการบริหารสัญญา เช่น ส่งเสริมให้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานระดับบุคคล ด้านการบริหารสัญญา เน้นย้ำเรื่องการสื่อสารให้ผู้ปฏิบัติได้มีรับรู้และเข้าใจแนวทางการบริหารสัญญาที่ถูกต้อง โดยเฉพาะการคำนวณการขยายเวลาทำการตามสัญญา

เมื่อหน่วยงานของรัฐสั่งหยุดงาน รวมตลอดจนการสร้างกระบวนการขึ้นในการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

๑.๒ พิจารณาศึกษา เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๔๕ กรณีศึกษา มาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาข้อมูลที่ได้รับรวบรวมมาแล้วทำการวิเคราะห์ปัญหาโดยเชิญผู้เกี่ยวข้องจากหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ มาให้ข้อมูล เช่น สถาบันอนุญาโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม สถาบันอนุญาโตตุลาการ กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้พบปัญหาในทางปฏิบัติเป็นจำนวนมาก จึงได้เสนอประเด็นแก้ไขเพิ่มเติมหลายประเด็น เช่น เรื่องความรับผิดชอบของห้างหุ้นส่วนสามัญหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดประเภท ไม่จำกัดความรับผิด เรื่องการใช้ดุลพินิจเลือกใช้หลักกฎหมายในการตัดสินข้อพิพาทในสัญญาทางปกครอง ซึ่งคณะอนุญาโตตุลาการบางคณะตีความแตกต่างกันจึงเห็นสมควรแก้ไขให้ชัดเจน อีกทั้งยังพบปัญหาการฟ้องซ้ำของคู่พิพาทที่ยื่นฟ้องที่สถาบันอนุญาโตตุลาการคนละแห่ง และปัญหาเรื่องการคุ้มครองชั่วคราวที่ควรกำหนดให้อนุญาโตตุลาการสามารถดำเนินการได้เพื่อความรวดเร็วในการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งการพิจารณาขึ้นทะเบียนอนุญาโตตุลาการ และการกำหนดคุณสมบัติอนุญาโตตุลาการ และประเด็นสำคัญคือการเพิ่มเหตุแห่งการเพิกถอนหรือคัดค้านคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการโดยกำหนดให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศพ.ศ.๒๕๐๑ (Convention of the recognition and enforcement of foreign arbitral award 1958) ที่ใช้คำว่า "Lois de police" หรือ หลักเกณฑ์นโยบายสาธารณะ"

๒. การจัดซื้อจัดจ้าง

๒.๑ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เจลแอลกอฮอล์ ล้างมือและเครื่องอากาศยาน ไร้คนขับ หรือโดรน พร้อมอุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ

ปัจจุบันเรื่องดังกล่าวอยู่ในการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) แล้ว คณะอนุกรรมการจึงยุติการพิจารณา

๒.๒ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันการแพร่เชื้อของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี

ปัจจุบันเรื่องดังกล่าวอยู่ในการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) แล้ว คณะอนุกรรมการจึงยุติการพิจารณา

๒.๓ พิจารณาศึกษาตรวจสอบความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างโครงการรถไฟทางคู่ ๒ เส้นทาง (ใหม่) จำนวน ๕ สัญญา วงเงินงบประมาณ ๑.๒๘ แสนล้านบาท ในเส้นทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของกระทรวงคมนาคม

คณะอนุกรรมการได้ขอข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างโครงการรถไฟทางคู่ ๒ เส้นทาง (ใหม่) จำนวน ๕ สัญญา ในเส้นทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากผู้ว่าราชการไทย และเมื่อพิจารณาศึกษาข้อมูลดังกล่าวครบถ้วนในทุกประเด็นแล้ว คณะอนุกรรมการ จึงเห็นควรยุติการพิจารณา

๓. การดำเนินงานโครงการของรัฐ

๓.๑ พิจารณาศึกษาความเสียหายจากข้อผูกพันสัญญาในการดำเนินโครงการของรัฐ

คณะอนุกรรมการได้ศึกษาปัญหาข้อพิพาท จำนวน ๕ โครงการ ประกอบด้วย ข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน กรณีก่อสร้างถนน ทางรถไฟ รถไฟฟ้ายกกระดาน และการใช้ประโยชน์บนพื้นที่ของรัฐ (คดีโฮปเวลล์) ข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน กรณีการซื้อ-ขายไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน (ไฟฟ้าชีวมวล/ไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์) ข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานในกำกับของรัฐกับเอกชน กรณีสัญญาส่วนแบ่งรายได้จากการก่อสร้างโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำ ข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน กรณีการก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย (คดีคลองด่าน) และข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน กรณีการก่อสร้างทางในลักษณะทางแข่งขันกับเอกชนคู่สัญญา โดยได้จัดทำรายงานนำเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภา และเห็นว่าความเสียหายบางคดีเกิดจากการทุจริตเชิงนโยบายและความเสียหายส่วนใหญ่เกิดจากการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอนุญาโตตุลาการจึงเห็นควรศึกษาหาแนวทางแก้ไขพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๔๕

๓.๒ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีประเด็นข่าวถนนกลางทุ่งนาที่จังหวัดยโสธร

คณะอนุกรรมการได้ยุติการพิจารณาโดยตั้งข้อสังเกตว่าหน่วยงานของรัฐควรมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ของประชาชน ควรมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบรายละเอียดในการจัดทำโครงการต่าง ๆ ของรัฐ และควรมีติดตามและซ่อมแซม บำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและควรคำนึงถึงความคุ้มค่า และความสมประโยชน์ในการจัดทำโครงการของรัฐให้แก่ประชาชน โดยเทียบกับงบประมาณที่ต้องสูญเสียไป

๓.๓ พิจารณาศึกษา เรื่อง การลักลอบส่งน้ำมันดีเซลโดยมิชอบเป็นเหตุให้รัฐเสียประโยชน์ กรณีศึกษาจับน้ำมันดีเซลเถื่อนกลางแม่น้ำเจ้าพระยา

คณะอนุกรรมการ ได้จัดทำรายงานนำเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภา โดยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการติดตามเรือขนส่งทุกลำโดยสนับสนุนให้มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต กรมเจ้าท่า ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ศูนย์ปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง (ศปนม.ตร.) และกองบังคับการตำรวจน้ำ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมถึงลดจนแนวทางการติดตามน้ำมันว่ามาจากโรงกลั่นใดโดยเสนอให้เพิ่มสาร Marker ที่มีคุณสมบัติเฉพาะที่แตกต่างกันในแต่ละโรงกลั่น

๔. การทุจริตคอร์รัปชัน

๔.๑ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีปัญหาการคอร์รัปชันกับอิทธิพลช่วย
รถบรรทุกบนทางหลวง

คณะอนุกรรมการได้ตั้งข้อสังเกตว่าควรมีการควบคุมและติดตามตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง โดยควรมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกใบกำกับน้ำหนักจากต้นทางโดยเฉพาะรถที่บรรทุกหิน ดิน ทราย หรือผลผลิตทางการเกษตรต่าง ๆ ต้องควบคุมให้รถทุกคันต้องเข้าด่านชั่งน้ำหนักและต้องมีการลงชื่อเจ้าหน้าที่ด่านผู้ตรวจสอบด้วยเมื่อผ่านด่านแล้วต้องมีใบกำกับน้ำหนักที่หน้ารถที่ผ่านด่านชั่งเท่าใด ควรมีการบูรณาการและนำเทคโนโลยีเข้ามาติดตามตรวจสอบโดยเฉพาะระบบติดตามรถบรรทุก ทุกคันของกรมการขนส่งทางบกที่สามารถติดตามรถบรรทุกได้หากเป็นกรณีรถบรรทุกที่ไม่ใช่สินค้าที่จะกระทบต่อความมั่นคงหรือมีใช้สินค้าประเภทที่ต้องขนส่งด้วยความปลอดภัยระดับสูง เห็นว่าควรมีการนำระบบติดตามของกรมการขนส่งทางบกมาใช้ด้วยเพื่อมิให้รถบรรทุกเลี้ยวเส้นทางและไม่เข้าด่านชั่งน้ำหนัก ทั้งนี้ระบบการบันทึกภาพ และข้อมูลของด่านชั่งน้ำหนักควรกำหนดให้มีการแก้ไขได้เพียงส่วนกลางเท่านั้นไม่ควรอนุญาตให้เจ้าหน้าที่หน้าด่านสามารถแก้ไขหรือลบภาพการกระทำผิดได้ คณะอนุกรรมการได้ยุติการพิจารณา

๔.๒ พิจารณาศึกษาเรื่องปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในการประมูลด้วยวิธี
e-bidding ในภาครัฐ

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาข้อมูลที่ได้รวบรวมมาแล้วทำการวิเคราะห์ปัญหาโดยเชิญผู้เกี่ยวข้องจากหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ มาให้ข้อมูล เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี กองบังคับการตรวจสอบและวิเคราะห์อาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ตอท.) กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท.) องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

โดยคณะอนุกรรมการเห็นว่าเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ประกอบการที่ประสงค์เข้าร่วมการประมูลควรมีการใส่รหัสเอกสารของผู้ประกอบการโดยผู้ประกอบการเองในขณะยื่นเอกสารเข้าสู่ระบบการประมูลและเมื่อมีการเปิดผลประมูลจึงจะให้เจ้าหน้าที่ขอรหัสจากผู้ประกอบการมาดำเนินการเปิดเอกสารเพื่อทราบราคาที่มีการยื่นประมูล ทั้งนี้วุฒิสภา ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานฉบับดังกล่าวแล้ว

๕. การร้องเรียน

๕.๑ พิจารณาเรื่องร้องเรียนกรณีขอความเป็นธรรมและขอให้ตรวจสอบผลการจัดซื้อจัดจ้างการประกวดราคาซื้อปรับปรุงอุปกรณ์ภาพและเสียงของห้อง Emergency management room ที่อาคาร Enco A ชั้น ๑๙ บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

คณะกรรมการได้ตั้งข้อสังเกตเสนอแนะต่อบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เรื่องการใช้ถ้อยคำในการกำหนดขอบเขตของงาน (Terms of Reference : TOR) ควรระบุให้ชัดเจนเพื่อป้องกันการตีความที่อาจเกิดความขัดแย้งในภายหลัง โดยเฉพาะการใช้คำว่า “หรือดีกว่า” ในกรณีที่เป็นตัวเลข จึงควรระบุให้ชัดเจนว่า “มากกว่าหรือน้อยกว่า” ตัวเลขมาตรฐานที่กำหนด เช่น ค่า Output Impedance ๑๑๐ Ohm หรือน้อยกว่า

๕.๒ พิจารณาเรื่องร้องเรียนกรณีผู้ใหญ่บ้านหนองประชุม หมู่ที่ ๖ ตำบลวังดั่ง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ปฏิบัติหน้าที่ส่อไปในทางทุจริตและไม่มีความโปร่งใสในการดำเนินงาน

โดยผลการพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริง จากผลการตรวจสอบของอำเภอเมืองกาญจนบุรีได้พิจารณาแล้วไม่พบพยานหลักฐานและพยานบุคคลที่ชัดเจนเพียงพอ จึงยุติการพิจารณา

๕.๓ พิจารณาเรื่องร้องเรียนกรณีร้องเรียนขอให้ตรวจสอบผลการจัดซื้อจัดจ้างโครงการประกวดราคาซื้อกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม จำนวน ๓๐๐ เครื่อง ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) ของกรมที่ดิน เป็นเงินงบประมาณ ๔๔,๐๐๑,๐๐๐.๐๐ บาท (สี่สิบล้านหนึ่งพันบาทถ้วน)

คณะกรรมการได้ยุติการพิจารณาเนื่องจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยทุจริตหรือประพฤตินิชอบแต่อย่างใด แต่ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะของผลิตภัณฑ์ (TOR) ว่าควรกำหนดให้ชัดเจนเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติในคราวต่อไป

๕.๔ พิจารณาเรื่องร้องเรียนกรณีร้องเรียนการทุจริต ประพฤติมิชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกคำพาน อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

คณะกรรมการได้ยุติการพิจารณาเนื่องจากจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยทุจริตหรือประพฤตินิชอบแต่อย่างใด แต่ได้ตั้งข้อสังเกตว่าควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐให้มากขึ้น

๕.๕ พิจารณาเรื่องร้องเรียนกรณีขอความเป็นธรรมจากการออกโฉนดที่ดินจากข้อพิพาทแนวเขตป่าคุ้มครอง ป่าบางละมุง จังหวัดชลบุรี

คณะกรรมการได้เชิญผู้ร้องมาใช้ข้อมูลเกี่ยวกับการขอความเป็นธรรมจากการออกโฉนดที่ดินกรณีได้รับความเดือดร้อนจากเรื่องแนวเขตป่าคุ้มครอง ป่าบางละมุง โดยผู้ร้องได้แจ้งว่าได้รับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้ว จึงขอถอนเรื่องร้องเรียน คณะกรรมการจึงมีมติยุติการพิจารณา

จากการทำงานตลอดระยะเวลา ๕ ปี ของคณะอนุกรรมการศึกษาตรวจสอบ เรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้พิจารณาศึกษารวมทั้งสิ้นจำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่ ๑) เรื่องร้องเรียนกรณีขอความเป็นธรรมและขอให้ตรวจสอบผลการจัดซื้อจัดจ้างการประกวดราคาซื้อ ปรับปรุงอุปกรณ์ภาพและเสียงของห้อง Emergency management room ที่อาคาร Enco A ชั้น ๑๙ บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ๒) เรื่องร้องเรียนกรณีผู้ใหญ่บ้านหนองประชุม หมู่ที่ ๖ ตำบลวังดั่ง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ปฏิบัติหน้าที่ส่อไปในทางทุจริตและไม่มีความโปร่งใส ในการดำเนินงาน ๓) เรื่องร้องเรียนกรณีร้องเรียนขอให้ตรวจสอบผลการจัดซื้อจัดจ้างโครงการประกวด ราคาซื้อกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม จำนวน ๓๐๐ เครื่อง ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) ของกรมที่ดิน เป็นเงินงบประมาณ ๔๔,๐๐๑,๐๐๐.๐๐ บาท (สี่สิบล้านหนึ่งพันบาทถ้วน) ๔) เรื่องร้องเรียนกรณีร้องเรียนการทุจริต ประพฤติมิชอบ ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกลำพาน อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ๕) เรื่องร้องเรียนกรณีขอความเป็นธรรมจากการออกโฉนดที่ดินจาก ข้อพิพาทแนวเขตป่าคุ้มครอง ป่าบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยคณะอนุกรรมการพบว่าประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นมีทั้งปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าปัญหาสำคัญที่สุดที่นำมาสู่ การร้องเรียนคือ ปัญหาข้อเท็จจริง

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาศึกษาประเด็นปัญหาต่าง ๆ โดยอาศัยระเบียบ ข้อกฎหมาย โดยมีการเชิญผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการเรียกเอกสารหลักฐานต่าง ๆ และได้รวบรวมสรุปผลการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวข้างต้น นำเสนอต่อคณะกรรมการการศึกษา ตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา เพื่อพิจารณาเสนอแนะ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่จำเป็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๒.๓ คณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล

๓.๒.๓.๑ การประชุม

ตารางที่ ๓.๘ แสดงผลการประชุมของคณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
๒๕๖๒	๘	๖.๙๖
๒๕๖๓	๒๙	๒๕.๒๒
๒๕๖๔	๑๘	๑๕.๖๕
๒๕๖๕	๒๗	๒๓.๔๘
๒๕๖๖	๒๘	๒๔.๓๕
๒๕๖๗	๕	๔.๓๔
รวม	๑๑๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๓.๘ พบว่าการประชุมของคณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล รอบ ๕ ปี มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๑๕ ครั้ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีจำนวนการประชุมมากที่สุด

๒๙ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๒๒ รองลงมา พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๒๘ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓๕ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๒๗ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๔๘ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๘ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๘ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๖.๙๖ และ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๕ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๔.๓๔

๓.๒.๓.๒ การสัมมนา

ตารางที่ ๓.๙ แสดงผลการสัมมนาของคณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	วัน เดือน ปี	เรื่อง
๒๕๖๒	-	-	-
๒๕๖๓	๓	วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓	เรื่อง การเสริมสร้างธรรมาภิบาลกับคนรุ่นใหม่ ร่วมใจด้านทุจริต
		วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๓	เรื่อง การเทิดทูนสถาบันกับการเสริมสร้างธรรมาภิบาล
		วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๓	เรื่อง การเสริมสร้างธรรมาภิบาลกับคนรุ่นใหม่ ร่วมใจด้านทุจริต
๒๕๖๔	๑	วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๔	เรื่อง การสืบสานต่อยอดโครงการตามแนวพระราชดำริ ในรัชกาลที่ ๙ ของคนรุ่นใหม่
๒๕๖๕	๑	วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๕	เรื่อง คดีที่ศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายชนะคดี และมีได้ดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมาย เป็นเหตุให้รัฐได้รับความเสียหาย
๒๕๖๖	-	-	-
๒๕๖๗	-	-	-
รวม	๕		

จากตารางที่ ๓.๙ พบว่าการสัมมนาของคณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล รอบ ๕ ปี มีจำนวนทั้งสิ้น ๕ ครั้ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีจำนวนการสัมมนามากที่สุด ๓ ครั้ง รองลงมา พ.ศ. ๒๕๖๔ และพ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ครั้ง ทั้งนี้ เนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จึงไม่สามารถจัดการสัมมนาได้อย่างต่อเนื่อง

คณะอนุกรรมการได้จัดสัมมนา เรื่อง “การเสริมสร้างธรรมาภิบาลกับคนรุ่นใหม่ ร่วมใจด้านทุจริต” ในหลายพื้นที่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลกับเยาวชน ซึ่งถือเป็นบุคคลรุ่นใหม่ อันเป็นกำลังสำคัญของชาติ และถือเป็นแนวทางอันดับแรกในการเพิ่มมาตรการต่อต้านกระบวนการทุจริตในทุกรูปแบบทั้งในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนให้นำไปสู่ภาคปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป นอกจากนี้ ยังได้มีการจัดสัมมนา “คดีที่ศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายชนะคดี และมีได้ดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมาย

เป็นเหตุให้รัฐได้รับความเสียหาย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับทราบกระบวนการ สถิติคดี หน้าที่และอำนาจ ขั้นตอน ในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบังคับคดี รวมถึงปัญหา อุปสรรค ในกระบวนการดำเนินการบังคับคดี เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน เสนอแนะ และ แสดงความคิดเห็นอันนำไปสู่การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานด้าน การบังคับคดีร่วมกัน

๓.๒.๓.๓ การเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศ

ตารางที่ ๓.๑๐ แสดงผลการศึกษาดูงานภายในประเทศของคณะอนุกรรมการ การเสริมสร้างธรรมาภิบาล

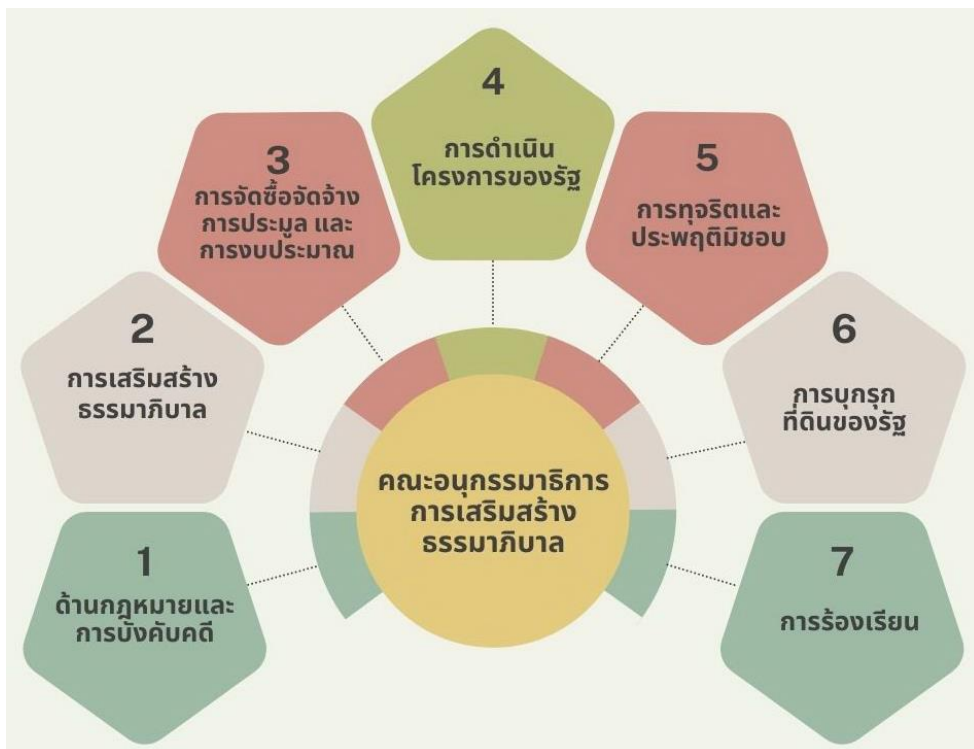
ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	วัน เดือน ปี	สถานที่
ศึกษาดูงานภายในประเทศ			
๒๕๖๒		-	-
๒๕๖๓	๕	วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓	จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน
		วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓	จังหวัดลำพูน
		วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๓	จังหวัดกาฬสินธุ์
		วันที่ ๒ - ๓ ธันวาคม ๒๕๖๓	จังหวัดสกลนคร และจังหวัดกาฬสินธุ์
		วันที่ ๑๗-๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓	จังหวัดชลบุรี
๒๕๖๔	๒	วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔	จังหวัดสมุทรปราการ
		วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๔	จังหวัดสมุทรปราการ
๒๕๖๕	๕	วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๕	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม
		วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕	จังหวัดสมุทรปราการ
		วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๕	จังหวัดอุบลราชธานี
		วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๕	จังหวัดอุบลราชธานี
		วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๕	จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดฉะเชิงเทรา
๒๕๖๖	๔	วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๖	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
		วันที่ ๘ - ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖	จังหวัดอุบลราชธานี
		วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖	จังหวัดสมุทรปราการ
		วันที่ ๑๖ - ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๖	จังหวัดนครศรีธรรมราชและ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
๒๕๖๗	-	-	-
รวม	๑๖		

จากตารางที่ ๓.๑๐ พบว่าการเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศของคณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล รอบ ๕ ปี มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๖ ครั้ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีจำนวนการศึกษาดูงานภายในประเทศมากที่สุด ๕ ครั้ง รองลงมา พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๔ ครั้ง และ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๒ ครั้ง ตามลำดับ

คณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ได้มีการเดินทางไปศึกษาดูงานเพื่อรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงของเรื่องร้องเรียนกรณีต่าง ๆ รวมทั้งเรื่องพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น และได้มีการติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตามกรณีดังกล่าว เพื่อเร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยงาน และสามารถรวบรวมสรุปข้อมูลได้รวดเร็วขึ้น ทั้งนี้ จากากรลงพื้นที่เดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมการมักพบว่าบุคลากรของหน่วยงานส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดปัญหาตามมา จึงเห็นควรให้มีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ ให้ตรงตามตำแหน่งหน้าที่ ตามความเหมาะสม

๓.๒.๓.๔ การพิจารณาศึกษา

การพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ สามารถจัดหมวดหมู่ผลการพิจารณาศึกษาออกเป็น ๗ เรื่อง ได้แก่ ๑) ด้านกฎหมายและการบังคับคดี ๒) การเสริมสร้างธรรมาภิบาล ๓) การจัดซื้อจัดจ้าง การประมูล และการงบประมาณ ๔) การดำเนินโครงการของรัฐ ๕) การทุจริตและประพฤติมิชอบ ๖) การบุกรุกที่ดินของรัฐ และ ๗) การร้องเรียน ดังแสดงในภาพที่ ๓.๒ และสรุปผลการพิจารณาศึกษา มีดังนี้

ภาพที่ ๓.๒ แสดงหมวดหมู่ผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล

๑. ด้านกฎหมายและการบังคับคดี

๑.๑ พิจารณาศึกษากรณีการดำเนินการบังคับคดีเมื่อศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายชนะคดี

คณะอนุกรรมการได้ศึกษาถึงกระบวนการดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาล เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายชนะคดี และศาลได้มีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาชำระค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายให้แก่หน่วยงานของรัฐ (ศาลสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาชดใช้เงินให้แก่หน่วยงานของรัฐ) หน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีหน้าที่ต้องดำเนินการให้มีการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล โดยวิธีการสืบหาหลักทรัพย์ และทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่กลับพบว่าหน่วยงานของรัฐหรือส่วนราชการมิได้ตระหนักและให้ความสำคัญต่อการบังคับคดีพบว่า

๑. หน่วยงานของรัฐและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องละเลยไม่ให้ความสำคัญต่อการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อดำเนินการบังคับคดี จนพ้นระยะเวลาบังคับคดี ๑๐ ปี ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการบังคับคดีกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาและขออนุมัติจำหน่ายหนี้ตามคำพิพากษาที่สิ้นสุดระยะเวลาบังคับคดี หน่วยงานต้องแจ้งต่อกรมบัญชีกลาง โดยให้เหตุผลว่าลูกหนี้ไม่มีหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินที่จะนำมาบังคับคดีได้

๒. จากการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ที่หน่วยงานของรัฐและส่วนราชการส่งมาประกอบการอนุมัติจำหน่ายหนี้ พบว่าส่วนใหญ่ยังมีได้ดำเนินการอย่างเต็มความสามารถ และยังละเลยไม่ตรวจสอบหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินด้วยความต่อเนื่อง เป็นผลให้ภาครัฐต้องเสียผลประโยชน์อันพึงได้รับจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลสถิติคดีที่ศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายชนะคดี ตามคำพิพากษาให้ลูกหนี้ชำระค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายให้แก่หน่วยงานของรัฐ (หรือศาลสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาชดใช้เงินให้แก่หน่วยงานของรัฐ) ได้แก่ ๑) จำนวนคดีที่ได้มีการบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาล ๒) จำนวนเงินหรือค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐได้รับชำระหนี้ตามคำพิพากษา ๓) จำนวนคดีที่อยู่ระหว่างการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล ๔) ข้อมูลเชิงสถิติ และข้อมูลทางกฎหมายที่ใช้บังคับ และ ๕) ความคิดเห็นของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาพิจารณา และเพื่อประโยชน์ที่หน่วยงานของรัฐหรือส่วนราชการที่ชนะคดี พึงได้รับจากการชำระหนี้ของลูกหนี้ เพื่อนำส่งเป็นเงินรายได้ของแผ่นดินและเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับคดี ให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพสอดคล้องตามหลักธรรมาภิบาลและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๓. จากการพิจารณาศึกษาพบว่าปัจจุบันมีคดีจำนวนมากที่พนักงานอัยการของสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นโจทก์ฟ้องคดีให้หน่วยงานของรัฐ ซึ่งจากข้อมูลสถิติหมายบังคับคดี โดยกรมบังคับคดีกระทรวงยุติธรรม สำนักงานการบังคับคดี สำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักบังคับคดีปกครอง สำนักงานศาลปกครอง ข้อมูลล่าสุด ณ ปี ๒๕๖๕ พบว่ามีคดีที่ศาลพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายชนะคดี แต่ไม่ได้ดำเนินการตั้งเรื่องบังคับคดี ยังไม่ได้ตั้งเรื่องบังคับคดีและยังไม่พ้นระยะเวลาบังคับคดี ๑๐ ปี และอยู่ระหว่างดำเนินการมีจำนวนรวมกว่า ๒๕,๐๐๐ กว่าคดี เป็นทุนทรัพย์กว่า ๕๙,๐๐๐ ล้านบาทเศษ และจากข้อมูลของสำนักบังคับคดีปกครอง สำนักงานศาลปกครองพบว่ามีคดี

ที่ยังมิได้ขอศาลออกหมายบังคับคดีและเจ้าหนี้ยังมิได้ขอให้ดำเนินการบังคับคดีอีกจำนวนประมาณ ๒,๐๐๐ คดี ซึ่งมีทุนทรัพย์รวม ๑๐,๓๖๓ ล้านบาทเศษ

๔. จากข้อมูลของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง พบว่าหน่วยงานของรัฐหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบังคับคดีมีข้อจำกัดด้านอัตราค่าจ้าง ความรู้ ประสบการณ์ความเชี่ยวชาญ และไม่มีหน่วยงานกลางจากภาครัฐด้านบังคับคดีที่ประมวลผล และทำฐานข้อมูลกลาง เพื่อใช้ในการติดตามเรื่องการบังคับคดี ทำให้ข้อมูลที่ต้องรับผิดชอบในการบังคับคดีของหน่วยงานต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกันจากการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ และการหารือกับผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการบังคับคดียังไม่มีความเป็นเอกภาพในการดำเนินงานบังคับคดี ภายใต้อำนาจของกฎหมาย เช่น กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม และสำนักงานการบังคับคดีสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้งานด้านการบังคับคดีของหน่วยงานรัฐ เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้รัฐเป็นฝ่ายชนะคดีดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะอนุกรรมการฯ จึงมีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการและเชิงนโยบาย เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของหน่วยงานของรัฐ อาทิ การบูรณาการรวบรวมจัดทำฐานข้อมูลคดี การมีหน่วยงานกลางในการติดตามสืบหาทรัพย์สินของลูกหนี้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย หรือการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือหน่วยงานที่เป็นฝ่ายชนะคดี

๑.๒ พิจารณาการศึกษากรณีการให้กู้ยืมเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

คณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษาเกี่ยวกับประเด็นเรื่องการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เพื่อดำเนินการศึกษาถึงมาตรการและการดำเนินการของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา รวมถึงในประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จัดตั้งขึ้นเพื่อให้กู้ยืมเงินแก่นักเรียนนิสิต นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่เป็นกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง มีวัตถุประสงค์ให้กู้ยืมเงิน ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ปัจจุบันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาดำเนินการผ่านสถาบันการศึกษาจำนวน ๔,๙๖๑ แห่ง นักเรียน นิสิต นักศึกษา ได้รับโอกาสไปแล้ว ๕,๙๖๘,๕๗๘ ราย (เดือน พฤศจิกายน ๒๕๖๓) อยู่ระหว่างการชำระหนี้ จำนวน ๓,๕๗๘,๓๓๑ ราย คิดเป็นร้อยละ ๖๐ อยู่ในช่วงปลอดหนี้ ๙๙๔,๖๗๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๗ ชำระหนี้แล้ว ๑,๓๓๓,๓๐๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๒ เสียชีวิตหรือทุพพลภาพ จำนวน ๖๒,๒๗๔ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓)

๑.๓ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับกัญชา

คณะอนุกรรมการฯ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น และเห็นว่ากัญชา หากใช้ในทางการแพทย์จะเกิดประโยชน์ แต่บุคคลทั่วไปที่มีได้นำไปใช้ในทางการแพทย์ เช่น นำไปใช้ในเชิงสันทนาการ หรือเพื่อความบันเทิงจะก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้ได้ โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชน

ซึ่งยังไม่มีกำหนดมาตรการหรือวิธีการป้องกันที่ชัดเจน โดยอนุกรรมการได้รวบรวมข้อมูลจากสื่อออนไลน์และเอกสารข่าวจากช่องทางต่าง ๆ ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้มีผลบังคับใช้แล้ว

๑.๔ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) ตรวจสอบข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) รั่วไหล เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๒

คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยข้อมูลจากเอกสาร ประกอบข้อกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้จัดทำหนังสือไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อกรณีดังกล่าว ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ให้ข้อมูลว่าระบบสารสนเทศของสำนักงาน ป.ป.ช. ไม่ได้รับความเสียหายแต่อย่างใด แต่มีความเสี่ยงในส่วนของข้อมูลที่เว็บไซต์ดังกล่าวนำไปเปิดเผยต่อ ซึ่งข้อมูลบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินยังคงถูกเปิดเผย หลังจากพ้นระยะเวลาการเผยแพร่บัญชีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด อีกทั้งข้อมูลที่เว็บไซต์ดังกล่าวเปิดให้มีการแก้ไขข้อมูลได้ซึ่งอาจจะทำให้ข้อมูลไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่สำนักงาน ป.ป.ช. เผยแพร่ และยังมีข้อมูลส่วนบุคคลทั้งที่เป็นส่วนของเจ้าของบัญชี และบุคคลที่ไม่ใช่เจ้าของบัญชีเผยแพร่ที่เว็บไซต์ดังกล่าวทั้งนี้ กรณีบุคคลที่เข้าสู่ระบบฐานข้อมูลของสำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีขอบ ซึ่งหมายถึงการที่บุคคลใดทำการเข้าถึงฐานข้อมูล หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบสารสนเทศของสำนักงาน ป.ป.ช. โดยไม่มีสิทธิในการใช้งาน หรือไม่ได้รับอนุญาตจากสำนักงาน ป.ป.ช. จะมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

๒. การเสริมสร้างธรรมาภิบาล

- พิจารณาศึกษาในประเด็นการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในหัวข้อ “การเสริมสร้างธรรมาภิบาลกับคนรุ่นใหม่ร่วมใจต้านทุจริต”

คณะอนุกรรมการได้จัดทำประเด็นคำถามไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสิ้น ๑๓ หน่วย เพื่อสอบถามถึงวัตถุประสงค์และการดำเนินการตามแผนของหน่วยงานนั้น ๆ เกี่ยวกับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลตามแผนปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วยหน่วยงาน ดังนี้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกระทรวงมหาดไทยกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกรมกิจการเด็กและเยาวชนชนสถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ หรือนิด้า บริษัท อสมท. จำกัด (มหาชน) มูลนิธิต่อต้านการทุจริต และบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

ในการรับทราบข้อมูลของหน่วยงานดังกล่าว เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์ คือ หน่วยงานต้นนโยบาย เป็นหน่วยที่กำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลการต่อต้านการทุจริตในกลุ่มคนรุ่นใหม่ หน่วยถ่ายทอดนโยบาย เป็นหน่วยที่แปลงนโยบายที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลการต่อต้านการทุจริตไปสู่ปฏิบัติ หน่วยงานผู้ปฏิบัติเป็นหน่วยที่ปฏิบัติตามนโยบายที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลการต่อต้านการทุจริตมาปฏิบัติ และหน่วยสนับสนุนเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการปฏิบัติการขับเคลื่อน

พลังของคนรุ่นใหม่ในการต่อต้านการทุจริต รวมถึงคณะกรรมการได้จัดการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชน คนรุ่นใหม่ เพื่อประกอบในรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ ซึ่งการจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาอยู่ระหว่างการดำเนินการและจะเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

๓. การจัดซื้อจัดจ้าง การประมูล และการงบประมาณ

๓.๑ พิจารณาศึกษาประเด็นการจัดซื้อชุดของใช้ประจำวัน (Care Set) คนชราป้องกันการแพร่เชื้อของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid - ๑๙) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน

คณะกรรมการได้เดินทางไปศึกษาดูงานและประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูนและผู้บริหารของหน่วยงานราชการในจังหวัดลำพูน ผู้แทนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๘ (จังหวัดเชียงใหม่) และสำนักงานป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เขต ๕ จังหวัดเชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาใน ๔ ประเด็น ได้แก่ (๑) การจัดซื้อชุดของใช้ประจำวัน (Care Set) ก่อให้เกิดประโยชน์ คุ่มค่า ตรงตามความต้องการของประชาชนในสถานการณ์ระบาดของโรคโควิด-๑๙ หรือไม่ (๒) การจัดซื้อโดยใช้ “วิธีคัดเลือก” เหมาะสมและถูกต้องหรือไม่ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ (๓) มีการฮั้วประมูลและการเรียกรับผลประโยชน์เกิดขึ้นหรือไม่และ (๔) หากพบว่า การจัดซื้อชุดของใช้ประจำวัน (Care Set) ทำให้ส่วนรวมเสียประโยชน์ ใครจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบหนึ่ง การพิจารณากรณีการจัดซื้อชุดของใช้ประจำวัน (Care Set) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และได้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามกฎหมายแล้ว ดังนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการจึงไม่ควรพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวแต่อาจตั้งข้อสังเกตจากการศึกษา เพื่อส่งไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๓.๒ พิจารณาศึกษากรณีที่รัฐบาลได้อนุมัติงบประมาณในการนำคนไทยที่เดินทางมาจากต่างประเทศ เข้ากักตัวในพื้นที่ State Quarantine เป็นระยะเวลา ๑๔ วัน เพื่อเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

คณะกรรมการได้มีการพิจารณาเชิญหน่วยงานร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลข้อเท็จจริง ประกอบด้วย กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศกระทรวงสาธารณสุข ตำรวจภูธรภาค ๒ รวมถึงการเชิญกลุ่มผู้ประกอบการโรงแรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ข้อมูลข้อเท็จจริงกับคณะกรรมการ สรุปได้ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการสรรหาหรือคัดเลือกโรงแรม รวมถึงกรณีการหักค่าหัวคิวจากอัตราค่าเช่าที่พัก เพื่อเป็นสถานที่กักตัวในพื้นที่ State Quarantine ดังกล่าว

ทั้งนี้ ปัจจุบันพบว่าหากมีผู้แจ้งความประสงค์จะเดินทางมายังประเทศไทยและเข้ากักตัวในพื้นที่ State Quarantine เป็นระยะเวลา ๑๔ วัน ภาครัฐจะดำเนินการจ่ายค่าใช้จ่ายให้บุคคลดังกล่าวเป็นจำนวนเงิน ๑,๐๗๐ บาท (๑,๐๐๐ บาท เป็นค่าเช่าที่พัก ๗๐ บาท เป็นอัตราภาษี) ซึ่งกระทรวงการคลังเป็นผู้โอนเงินไปยังระบบของโรงแรมนั้น ๆ ทั้งนี้ ถือได้ว่ามีความ

ชัดเจนในการจ่ายเงินค่าใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐอย่างยิ่ง คณะอนุกรรมการได้ตั้งข้อสังเกตว่า ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามขั้นตอนโดยเร็วเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อสาธารณชนต่อไป

๓.๓ พิจารณาศึกษาการประมูลการอนุญาตให้ใช้สิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมในลักษณะจัดชุด (Package) ของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ “กรณีคณะอนุญาโตตุลาการ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์วินิจฉัยชี้ขาดว่าดาวเทียมไทยคม ๗ และดาวเทียมไทยคม ๘ ไม่ใช่ดาวเทียมภายใต้สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสาร แต่เป็นดาวเทียมที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมของคณะกรรมการ กสทช.” ซึ่งดาวเทียมสื่อสารนั้นเป็นทรัพยากรสำคัญของชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรบริหารจัดการเพื่อให้การใช้ทรัพยากรดังกล่าวเกิดประสิทธิภาพ (Efficiency) เกิดความคุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม รวมทั้งดำเนินการให้เกิดประสิทธิผล (Effectiveness) โดยกำหนดวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย อันเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการได้มีการประชุม รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิ ข่าวสาร รายงานการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศของคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารและการโทรคมนาคม วุฒิสภา และข้อมูลข้อเท็จจริงของหน่วยงาน ได้แก่ ๑) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ๒) สำนักงานอัยการสูงสุด ๓) สถาบันอนุญาโตตุลาการ กระทรวงยุติธรรม และ ๔) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (กสทช.) ตลอดจนเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาสภาพปัญหา พบว่ากิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศนั้น มีความสำคัญต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านโทรคมนาคมและดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยให้มีเสถียรภาพและยั่งยืน ซึ่งแนวโน้มอุตสาหกรรมดาวเทียมของโลกกำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านของเทคโนโลยี โอกาสในการแข่งขันบนเวทีโลกของผู้ประกอบการไทยใน ๔ ภาคธุรกิจหลักของอุตสาหกรรมดาวเทียม (ภาคบริการดาวเทียม ภาคธุรกิจอุปกรณ์ภาคพื้นดิน ภาคการผลิตดาวเทียม และการนำส่งวัตถุสู่อวกาศ) รวมไปถึงอุตสาหกรรมอวกาศโดยรวมอาจมีใช้เรื่องง่าย เนื่องจากธุรกิจเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยต้นทุนและเทคโนโลยีสูง ภาครัฐต้องตระหนักถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมดังกล่าว ในฐานะอุตสาหกรรมที่สามารถนำมาซึ่งประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง และสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อมูลค่าทางเศรษฐกิจสังคม และความมั่นคงของชาติ และวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๕ คณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำชี้ขาดเป็นเอกฉันท์ว่าดาวเทียมไทยคม ๗ และไทยคม ๘ ไม่ใช่เป็นดาวเทียมตามสัญญาสัมปทาน แต่เป็นดาวเทียมที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมของ กสทช. ดังนั้น บริษัทฯ จึงไม่ต้องปฏิบัติตามข้อเรียกร้องแย้งต่าง ๆ ตามสัญญาสัมปทานที่คัดค้านร้องแย้ง สำหรับประเด็นการรับผิดชอบเงินผลประโยชน์ตอบแทนต่าง ๆ เมื่อดาวไทยคม ๗ และดาวเทียมไทยคม ๘ ไม่ได้เป็นดาวเทียมภายใต้สัญญาสัมปทาน จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยต่อเพราะไม่มีผลทำให้เปลี่ยนแปลงคำชี้ขาด

๓.๔ พิจารณาศึกษารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีโครงการจัดประกวดราคาคัดเลือกเอกชนเข้ามารับงานจ้างทำของสำหรับพิธีการศพที่ได้รับพระราชทานของสำนักงานปลัดกระทรวงคณะอนุกรรมการ ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวโดยอาศัยข้อมูลจากเอกสารข่าว ข้อกฎหมาย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูลในเบื้องต้นรวมทั้งจัดทำหนังสือสอบถามข้อมูลและข้อเท็จจริงจากปลัดกระทรวงวัฒนธรรม และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เกี่ยวกับการดำเนินการตรวจสอบการจ้างทำเครื่องเกียรติยศประกอบศพในภารกิจพิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน (เช่น หีบ โกศ ฉัตรตั้ง) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงิน ๔๗๙,๓๒๑,๘๐๐ บาท และการจัดทำโต๊ะหมู่ พร้อมอุปกรณ์ สำหรับภารกิจพิธีการศพที่ได้รับพระราชทานที่สำนักพระราชวังมอบหมายเพิ่มเติม จำนวน ๗๘ ชุด วงเงิน ๖,๖๒๒,๒๐๐ บาท รวมวงเงิน ๔๘๕,๙๔๔,๐๐๐ ล้านบาท ของสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรมทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยสำนักตรวจสอบการเงินและบริหารพัสดุที่ ๑๙ พิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ได้จัดทำข้อตกลงเป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๖ ที่บัญญัติว่า “หน่วยงานของรัฐอาจจัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือโดยไม่ทำตามแบบสัญญาตามมาตรา ๙๓ ก็ได้ เฉพาะในกรณี ดังต่อไปนี้ (๑) การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีคัดเลือกตามมาตรา ๕๖ (๑) (ค)” อีกทั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้ทำการตรวจรับพัสดุ เรียบร้อยเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ โดยเห็นว่าถูกต้องครบถ้วนทุกประการตามสัญญา ส่วนสรุปผลการตรวจสอบจากการตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดจ้างทำโต๊ะหมู่พร้อมอุปกรณ์ สำหรับภารกิจพิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน ที่สำนักพระราชวังมอบหมายเพิ่มเติม จำนวน ๗๘ ชุด ตามใบสั่งจ้างเลขที่ ๔๒๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ จำนวนเงิน ๖,๖๒๒,๒๐๐ บาท ไม่ปรากฏข้อสังเกต ข้อบกพร่องอันถือเป็นสาระสำคัญ และปัญหาอุปสรรคในด้านใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสัญญาดังกล่าว

๓.๕ พิจารณาศึกษาการจัดทำโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในบริเวณที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาโดยสอบถามข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเดินทางไปศึกษาดูงานเพื่อรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริง ณ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ สรุปได้ว่าเรื่องดังกล่าวอยู่ในชั้นการพิจารณาของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๓ (จังหวัดนครปฐม) แล้ว และขณะนี้ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการตรวจสอบ ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภาค ๑ ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วไม่พบเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนดังกล่าวแต่อย่างใด

๓.๖ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณี การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) เตรียมต่อสัญญาให้สิทธิการผลิตและจำหน่ายน้ำประปาในพื้นที่ปทุมธานี - รังสิตให้กับ บริษัท ประปาปทุมธานี จำกัด โดยไม่เปิดประมูลตามพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วยประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค (สร.กปภ.) ได้มีหนังสือดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลาง เพื่อให้มีคำพิพากษายุติกระบวนการเพื่อให้เกิดการแก้ไขสัญญา เนื่องจากมีกระบวนการดำเนินการพิจารณาที่ผิดต่อข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างที่ได้เคยมีข้อตกลงไว้กับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค พร้อมขอให้ศาลมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวในกรณีดังกล่าวแล้ว ตามสำเนาคำฟ้องศาลปกครองกลางคดีหมายเลขดำที่ ๑๙๒๓/๒๕๖๔ นอกจากนี้ ประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค (สร.กปภ.) ยังได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อ พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบัญชีรายชื่อพรรคเสรีรวมไทย ในฐานะประธานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๔ กรณี การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) เตรียมดำเนินการเพื่อให้มีการต่อสัญญาซื้อน้ำประปาจากเอกชน หรือให้สิทธิเป็นผู้ดำเนินการผลิตน้ำประปา ซึ่งอาจเป็นการเอื้อประโยชน์ให้เอกชนเพียงรายเดียว หลีกเลี่ยงการประกวดราคา และอาจส่งผลให้รัฐได้รับความเสียหายในส่วนต่างของผลกำไรถึง ๑.๔๔ หมื่นล้านบาท

คณะอนุกรรมการได้พิจารณา และมีมติให้ยุติการพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ตามระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๒๗ (๕) เนื่องจากเรื่องดังกล่าวมีลักษณะเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล หรือที่ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว

๓.๗ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) เตรียมต่อสัญญาให้สิทธิการผลิตและจำหน่ายน้ำประปาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ของบริษัทจัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) และบริษัทวังษ์สยามก่อสร้าง จำกัด

คณะอนุกรรมการได้รวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงจากประเด็นข่าว โดยบริษัทจัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) หรืออีสต์วอเตอร์, EAST W. จัดตั้งเมื่อ ๒๕๓๕ มีการประปาส่วนภูมิภาค ถือหุ้น ๑๐๐ % มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ จัดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ มีการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) ถือหุ้นอยู่ร้อยละ ๒๐ - ๔๐ การนิคมอุตสาหกรรม ถือหุ้นอยู่ร้อยละ ๔.๕๘ ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นบริษัทมหาชน โดยงบการเงิน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีสินทรัพย์ ๒๓,๖๘๘.๘๗ ล้านบาท กำไรสุทธิ ๑,๐๖๑.๖๐ ล้านบาท โดยบริษัท วงศ์สยามก่อสร้าง จำกัด V.S.K. จัดทะเบียนบริษัทเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๑๙ ทุนจดทะเบียน ๖๓๐ ล้านบาท ซึ่งครบครวัตรระกูลเกิดสินธ์ชัย ถือหุ้นอยู่ทั้งหมด และงบการเงิน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีสินทรัพย์ ๑,๖๑๔.๘๓ ล้านบาท กำไร ๔๖,๙๐๘,๔๙๗ บาท ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการได้ตั้งข้อสังเกตว่า จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามข่าวที่เกิดขึ้น จนกระทั่งถึงวันนี้ยังไม่มีควมคืบหน้าแต่ประการใด อีกทั้งเรื่องนี้ยังไม่ได้มีการลงนามในการดำเนินโครงการ จึงได้ยุติการพิจารณารวบรวมข้อมูลเรื่องดังกล่าว

๓.๘ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณี องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ได้ลงนามในสัญญาว่าจ้างมหาวิทยาลัยรามคำแหงให้ดำเนินโครงการจ้างจัดหาครูสอนชาวต่างประเทศ ในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีในวงเงิน ๑๐๔ ล้านบาทเศษ

คณะอนุกรรมการได้พิจารณารวบรวมข้อมูลเรื่องดังกล่าวโดยอาศัยข้อมูลจากเอกสาร ประกอบข้อกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลข้อเท็จจริงต่อกรณี องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ได้ลงนามในสัญญาว่าจ้างมหาวิทยาลัยรามคำแหงให้ดำเนินโครงการจ้างจัดหาครูสอนชาวต่างประเทศ ในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ในวงเงิน ๑๐๔ ล้านบาทเศษ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (๑) นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี (๒) อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง (๓) อธิบดีกรมบัญชีกลาง นอกจากนี้ได้เชิญปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการเข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการเพื่อให้ข้อมูลข้อเท็จจริง ซึ่งพบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีได้มีการทำสัญญากับมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยใช้งบประมาณจำนวน ๑๐๔,๖๐๗,๐๐๐ บาท เพื่อจัดหาครูผู้สอนชาวต่างประเทศ จำนวน ๑๙๗ คน เพื่อสอนในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี จำนวน ๓๔ โรงเรียน โดยใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการมีข้อสังเกตว่า ครูผู้สอนชาวต่างประเทศที่มาสอนในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี จำนวน ๑๙๗ คน ส่วนใหญ่มาจากประเทศฟิลิปปินส์ โดยเฉลี่ยแล้วมีการจ้างเหมาครูผู้สอนประมาณเกือบ ๖๐,๐๐๐ บาท ต่อ/คน/เดือน อนึ่งผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ให้ข้อมูลว่า การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นหน้าที่และอำนาจภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ สำหรับกรณีการจ้างครูชาวต่างประเทสนั้น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดว่าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความจำเป็นต้องจ้างเหมาบุคคลภายนอกในระเบียบนี้กำหนดให้สามารถกระทำได้แต่ในส่วนจำนวนอัตราจ้างนั้น ไม่ได้กำหนดไว้ขึ้นอยู่กับความสามารถหรือลักษณะงานของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีโรงเรียนในสังกัด แต่ยังคงขาดแคลนบุคลากรทางการศึกษาก็สามารถจัดหาบุคลากรทางการศึกษาได้ ทั้งนี้ ก็มีหน่วยงานบางแห่งที่มีงบประมาณในการจ้างบุคลากรเกินกว่ากำหนด จึงได้นำหลักเกณฑ์การจ้างเหมาบุคคลภายนอกมาใช้ โดยถือเป็นรายจ่ายที่ไม่ต้องนำมาพร้อมกับค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร อันเป็นไปตามมาตรา ๓๕ ของระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่ผ่านมาได้เคยตอบข้อหารือเกี่ยวกับประเด็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านจัดการศึกษา รวมถึงการจ้างครูชาวต่างประเทศว่าสามารถกระทำหรือไม่ไปหลายหน่วยงาน

๔. การดำเนินโครงการของภาครัฐ

๔.๑ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณี โครงการขยายถนนทางหลวงชนบท สาย มค.๔๐๐๗ อำเภอบรบือ - อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ๕๐ ล้านบาทสร้างเสร็จไม่ถึง ๑ ปี เกิดการชำรุดเสียหายหลายจุด

คณะอนุกรรมการได้พิจารณารวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และมีมติเห็นควรให้ยุติการพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น เนื่องจากผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบท มหาสารคามได้ให้ข้อมูลว่า แขวงทางหลวงชนบทมหาสารคามได้ดำเนินการซ่อมแซมถนนที่เกิดการชำรุดเสียหายแล้ว พร้อมสั่งการให้เข้มงวดในการตรวจสอบรถยนต์บรรทุกที่บรรทุกน้ำหนักเกินกำหนดด้วย นอกจากนี้ สำนักข่าวอิศรา ได้รับแจ้งข้อมูลจากคนในพื้นที่จังหวัดมหาสารคามว่า เพจแจ้งข่าวชาวสารคาม ได้นำเสนอข้อมูลผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประจำจังหวัดมหาสารคาม ได้ลงพื้นที่ติดตามตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องดังกล่าวอย่างเป็นทางการแล้ว

๔.๔ พิจารณาศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นกรณีการตรวจสอบพบโครงการก่อสร้างของหน่วยราชการต่าง ๆ ถูกทิ้งร้าง เป็นจำนวนกว่า ๕๒ แห่ง แบ่งเป็นอาคารร้าง ๓๙ แห่ง และประปาร้าง ๑๓ แห่ง

คณะอนุกรรมการได้พิจารณารวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่รับผิดชอบโครงการ ทั้ง ๕๒ โครงการ ได้ตอบกลับมาและข้อมูลจากการเดินทางลงพื้นที่เพื่อประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากหน่วยงาน รวมทั้งศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และเอกสารข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนได้กำหนดประเด็นการศึกษาใน ๒ ประเด็น ดังนี้ ๑) ศึกษาภาพรวมของปัญหา และอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการ และสถานภาพการใช้งานในปัจจุบัน และ ๒) ศึกษาข้อมูล ข้อเท็จจริงว่าโครงการของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ถูกทิ้งร้างหรือไม่อย่างไร โดยผลการศึกษาพบว่า (๑) โครงการที่ปรากฏตามสื่อ ๕๒ โครงการ อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานฝ่ายบริหารมากที่สุด รองลงมาคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสถาบันการศึกษา และหน่วยงานในกำกับของรัฐ ตามลำดับ (๒) ภาพรวมของปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการ และสถานภาพการใช้งานในปัจจุบัน โดยปัญหาที่อยู่ระหว่างกระบวนการการจัดซื้อจัดจ้าง การอนุมัติโครงการ การทบทวนและกำหนดราคากลางเพื่อดำเนินการประกวดราคาครั้งใหม่ มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาปัญหาอยู่ระหว่างการรับโอนกรรมสิทธิ์ และส่งมอบระหว่างหน่วยงาน และอยู่ระหว่างการตรวจสอบของ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ตามลำดับ และ (๓) จากการศึกษาข้อมูลข้อเท็จจริง โครงการทั้งหมดไม่ได้ถูกทิ้งร้าง แต่อยู่ระหว่างการซ่อมแซมและปรับปรุงแก้ไข เนื่องจากประสบปัญหาของการดำเนินการในขั้นตอนของกฎหมาย เช่น กระบวนการการจัดซื้อจัดจ้าง การอนุมัติโครงการ การทบทวนและกำหนดราคากลางเพื่อดำเนินการประกวดราคาครั้งใหม่ การรับโอนกรรมสิทธิ์และส่งมอบระหว่างหน่วยงานผู้รับจ้างทำงานและอยู่ระหว่างการพิจารณาจ้างผู้รับจ้างรายใหม่ และการพิจารณาของศาลปกครอง รวมทั้งอยู่ระหว่างการตรวจสอบของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน หรือการตั้งกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิดและทางวินัย เป็นต้น นอกจากนี้ ยังประสบปัญหาและอุปสรรคบางประการที่จะต้องอาศัยปัจจัยภายนอก เช่น การไม่มีผู้ประสงค์นำสินค้ามาจำหน่ายและมีร้านจำนวนน้อย เช่น กรณีการสร้างตลาด หรือการก่อสร้างล่าช้า เนื่องจากขาดแคลนแรงงานด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - ๒๐๑๙ เป็นต้น

๕. การทุจริตและประพฤติมิชอบ

๕.๑ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีการใช้จ่ายงบประมาณในการจัดทำโครงการจัดซื้อเสาไฟฟ้ารูปประติมากรรมกินรี ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

คณะอนุกรรมการได้พิจารณารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ประกอบข้อกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้มีการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ จังหวัดสมุทรปราการ สรุปได้ว่าเรื่องดังกล่าวอยู่ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแล้ว โดยได้มีมติแต่งตั้งคณะทำงานไต่สวนเบื้องต้นโครงการจัดซื้อเสาไฟฟ้าประติมากรรมกินรีขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๕ คณะ โดยมีผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภาค ๑ ทำหน้าที่เป็นประธานดูแลการดำเนินงานในภาพรวมทั้ง ๕ คณะ ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการรวบรวมพยานหลักฐานในชั้นไต่สวนจึงเห็นควรให้ยุติการพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น นอกจากนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ภูมิภาคที่ ๓ ได้มีหนังสือแจ้งว่าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบกรณีเสาไฟกินรี ขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ช่วงปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ ซึ่งได้ดำเนินการตรวจสอบในช่วง ๒ เวลาสรุปได้ ดังนี้

(๑) ได้ตรวจสอบการจัดซื้อเสาไฟฟ้าประติมากรรมกินรีพร้อมโคมไฟที่ดำเนินการในช่วงปีพ.ศ. ๒๕๕๕ ถึงปีพ.ศ. ๒๕๕๙ พบมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริตทำให้ทางราชการได้รับความเสียหายเป็นเงิน ๖๗,๒๙๔,๕๐๑ บาท และได้แจ้งให้นายกองการบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ ดำเนินการทางวินัยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องและดำเนินการเพื่อให้มีการชดเชยค่าเสียหายแก่รัฐ นอกจากนี้ยังแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นายอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ อธิบดีกรมทางหลวง ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงสมุทรปราการ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อดำเนินการติดตามและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(๒) สำหรับการจัดซื้อเสาไฟฟ้าประติมากรรมกินรี พร้อมโคมไฟที่ดำเนินการในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้ว มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริต แต่ทราบว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้มอบหมายคณะไต่สวนเบื้องต้นดำเนินการในประเด็นเดียวกันแล้ว เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนจึงส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดำเนินการแล้ว

ทั้งนี้สำนักงานตรวจสอบพิเศษภาค ๓ ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ถึงนายกองการบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ ให้มีการดำเนินการทางวินัยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อให้มีการชดเชยค่าเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจได้แก่การดำเนินโครงการจัดซื้อเสาไฟฟ้าแสงสว่างและโครงการซ่อมแซม เสาไฟฟ้่าดังกล่าวรวมจำนวนเงิน ๖๗,๒๙๔,๕๐๑ บาท ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการรื้อถอนเสาไฟฟ้าและแสงสว่าง (ตามมติจังหวัดสมุทรปราการ) ออกจากพื้นที่แขวงทางหลวงสมุทรปราการค่าเสียหายที่เกิดขึ้นกับเสาไฟฟ้าและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องเดิมของแขวงทางหลวงสมุทรปราการที่ องค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ รื้อถอนแล้วแต่ยังส่งคืนให้ไม่ครบถ้วน

ให้ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องกรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับมติคณะรัฐมนตรีหรือแบบแผนการปฏิบัติราชการ ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งและให้แจ้งผลการดำเนินการไปให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จังหวัดสมุทรปราการทราบภายในทุก ๖๐ วัน

๕.๒ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณี สำนักปลัดนายกรัฐมนตรี ได้ประสานงานแจ้งไปยังหน่วยงานของรัฐทุกกระทรวงให้เร่งรัดติดตามกรณีเงินขาดบัญชีหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริต โดยให้ดำเนินการทั้งทางแพ่ง ทางอาญาและวินัยกับผู้กระทำความผิด

คณะอนุกรรมการได้พิจารณา โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) และสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ให้ข้อมูลสรุปได้ว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีรายได้อยู่ ๔ ช่องทาง ดังนี้ (๑) รายได้จัดเก็บเอง ประมาณ ๙๒,๐๐๐ ล้านบาท (๒) รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บให้ ประมาณ ๒๔๖,๐๐๐ ล้านบาท (๓) รายได้ที่รัฐบาลแบ่งให้ ประมาณ ๑๒๙,๐๐๐ ล้านบาท และ (๔) เงินอุดหนุน ประมาณ ๓๒๘,๐๐๐ กว่าล้านบาท

ทั้งนี้ เมื่อคิดเทียบสัดส่วนต่อรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อรายได้ของรัฐบาลในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๗๒ ส่วนปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เมื่อพิจารณาจากร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ก่อนที่จะเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา พบว่า มีการจัดรายได้ที่ลดลง เนื่องจากรัฐบาลได้ลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยปัญหาการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า (๑) เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ เนื่องจากเป็นกฎหมายที่มีความเข้าใจยาก (๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถที่จะจัดหาบุคลากรที่มีความพร้อมในทุกๆ ด้าน เพื่อปฏิบัติงานได้ครอบคลุมภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ (๓) ผู้บังคับบัญชาเสนอในเรื่องใดที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยมีการลงลายมือชื่อด้วยจะมีความเสี่ยงที่จะเกิดความผิดขึ้นตามกฎหมาย

๕.๓ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีพนักงานการเงินเทศบาลในจังหวัดอุบลราชธานี ยักยอกเงินกว่า ๓๑ ล้านบาทก่อนหลบหนีไป

คณะอนุกรรมการได้พิจารณารวบรวมข้อมูลโดยอาศัยข้อมูลจากเอกสาร ประกอบข้อกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยได้จัดทำหนังสือ ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประจำจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ รวมทั้งมีการเดินทางไปศึกษาดูงานเพื่อรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริง ณ จังหวัดอุบลราชธานีในวันพฤหัสบดีที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๕ โดยมีผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมมีการเชิญ ๖ หน่วยงาน ประกอบด้วย ๑) อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ๒) ผู้บัญชาการตรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรม ทางเทคโนโลยี ๓) ผู้บังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๔) นายกเทศมนตรีตำบลบางเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ๕) นายกเทศมนตรีนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี และ ๖) ผู้บริหาร

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) มาร่วมประชุมกับคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่อง การทุจริตประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล ในวันอังคารที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๖ เพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ทั้งนี้ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ

๕.๔ พิจารณาศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีเทศบาลนครอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี มีเงินสูญหายเป็นจำนวน ๕๘ ล้านบาท

คณะอนุกรรมการได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษาตรวจสอบหรือสอบหา ข้อเท็จจริง รวมทั้งจะได้เชิญผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี และนายกเทศบาลนครอุบลราชธานี มาร่วมประชุม ทั้งนี้ ในเบื้องต้นได้มีหนังสือสอบถามข้อมูล เพื่อติดตามความคืบหน้ากรณีดังกล่าว รวมทั้งมีหนังสือไปยังเทศบาลตำบลบุณฑริกเกี่ยวกับกรณี พนักงานการเงินเทศบาลตำบลบุณฑริก อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานียักยอกเงินกว่า ๓๑ ล้านบาท ไปในคราวเดียวกัน รวมทั้งได้เชิญผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเข้าร่วมประชุมจากนั้นที่ประชุม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีข้อมูลรายงานเดินบัญชีที่มีรหัสการใช้จ่ายที่แตกต่างกันสามารถนำมา วิเคราะห์ให้เห็นถึงหมวดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และพฤติการณ์การเบิกจ่ายเงินที่ผิดปกติได้ ดังนั้น จึงได้เชิญ ผู้บริหารธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) มาร่วมประชุม สำหรับกรณีการโอนเงินที่มีลักษณะผิดปกติ และควรมีการแจ้งเตือนหรือระบบการยืนยัน (Confirm) ไปยังผู้บริหารท้องถิ่นหรือนายกเทศบาล ซึ่งโดยหน้าที่จะต้อง เป็นผู้รับผิดชอบนั้น หากมีการทุจริตหรือมีความผิดปกติทางบัญชีนั้น ในส่วนนี้ ธนาคารจะได้นำไปปรับปรุงระบบให้มีระบบยืนยัน (Confirm) กับผู้บริหารท้องถิ่นที่มีใช้เป็นการยืนยัน เฉพาะบุคคลธรรมดาทั่วไปเท่านั้น อย่างไรก็ตามภายหลังจากเกิดเหตุการณ์เทศบาลตำบลบุณฑริกแล้ว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือไปยังหน่วยงานท้องถิ่นทั่วประเทศให้สรุปยอดเงินทุกสิ้นวัน แต่เทศบาลบางแห่งไม่ได้ตรวจสอบ และบางแห่งไม่เคยตรวจสอบบัญชีสิ้นวัน รวมทั้งละเลย การตรวจสอบยาวนานถึง ๑ เดือน อย่างไรก็ตามเทศบาลหลายแห่งที่พบความผิดปกติหรือมีเหตุต้อง สงสัยทางบัญชีและธนาคาร เป็นผู้ตรวจพบ และได้รับแจ้งเตือนไปยังหน่วยงานนั้น ทั้งนี้ ปัจจุบัน อยู่ระหว่างการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ

๕.๕ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีวิศกรเทศบาลตำบลนากลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู รมคว้นตัวเองเสียชีวิตในรถยนต์และพบจดหมายระบุถึงการทุจริต โครงการก่อสร้าง ๑ โครงการ มูลค่า ๖ แสนกว่าบาท

คณะอนุกรรมการได้พิจารณารวบรวมข้อมูลแล้วพบว่า มีหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องได้ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อมูลข้อเท็จจริงต่อกรณีดังกล่าว หลายหน่วยงานแล้ว ดังนั้น เพื่อลด กระบวนการทำงานที่อาจเกิดความซับซ้อนกันระหว่างหน่วยงาน จึงมีมติยุติการพิจารณา

๕.๖ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีกรมสรรพากรแจ้งความร้องทุกข์ กล่าวโทษสรรพากรอำเภอบางเสาธงรายหนึ่งในคดีโก่งภาษี ที่คืนให้ผู้ประกอบการในพื้นที่ โดยมีพฤติการณ์ แก้ไขเช็คนำเงินเข้าบัญชีตัวเอง รวมมูลค่ากว่า ๘๐๐ ล้านบาท

คณะอนุกรรมการได้ตรวจสอบพบว่า คดีนี้ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ และถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ จึงได้ส่งเรื่องดังกล่าวไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรปราการ รับไว้พิจารณาแล้วเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๕) สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ได้ส่งข้อมูลว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติมอบหมายคณะผู้ไต่สวนเบื้องต้นเพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง และปัจจุบันอยู่ระหว่างการไต่สวนกรมสรรพากร ได้มอบหมายให้สำนักงานสรรพากรภาค ๕ ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง และพบพฤติกรรมการร่วมกันนำเงินของทางราชการไปใช้เป็นประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยกระทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงชื่อผู้รับเงินในเช็คเพื่อนำเงินออกจากบัญชีเงินฝากของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาบางเสาะงเข้าบัญชีเงินฝากส่วนตัวและกระทำการปลอมแปลงเอกสารหลักฐานประกอบการจ่ายเงินเบื้องต้นปรากฏข้อมูลเจ้าหน้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวจำนวน ๔ ราย เป็นข้าราชการ ๓ ราย และลูกจ้างชั่วคราว ๑ ราย กรมสรรพากรจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงเพื่อดำเนินการสอบสวน และระหว่างรอผลการพิจารณาการสอบสวนทางวินัยกรมสรรพากรได้มีคำสั่งให้ข้าราชการทั้งสามรายออกจากราชการไว้ก่อน สำหรับลูกจ้างชั่วคราวมีคำสั่งให้เลิกจ้างการตรวจสอบ สำหรับคดีอาญากรมสรรพากร โดยสำนักงานสรรพากรภาค ๕ ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สมุทรปราการ ๓ ร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญาทั้ง ๔ ราย และสำนักงานสรรพากรภาค ๕ ได้รายงานการสืบสวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่าได้ดำเนินการกล่าวโทษดำเนินคดีอาญาลูกจ้างชั่วคราวอีกจำนวน ๑ ราย ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ในการกระทำความผิดร่วมกับข้าราชการและลูกจ้างชั่วคราวจำนวน ๔ รายข้างต้น (๔) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาบางเสาะงซึ่งเป็นหน่วยงานย่อยที่อยู่ในการกำกับดูแลของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สมุทรปราการ ๓ ได้ให้ข้อมูลว่าคดีดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรปราการ และกรมสรรพากรได้ให้ผู้มีส่วนร่วมกระทำความผิดออกจากราชการก่อนแล้ว ดังนั้น จากข้อมูลดังกล่าวคณะอนุกรรมการฯ จึงเห็นควรให้รอผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ กรมสรรพากรได้รายงานว่า ขณะนี้อยู่ระหว่างการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งยังไม่เสร็จสิ้น

๕.๗ พิจารณาศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ประเด็นข่าวกรณีผู้บังคับการกองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร่วมกับ ป.ป.ช. ป.ป.ท. และ ป.ป.ง. เข้าจับกุมเจ้าหน้าที่การเงินเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ยักยอกเงินกองคลัง ๑๕ ล้านบาท พบเบิกถอนเงินกว่า ๒๐๐ ครั้ง

คณะอนุกรรมการได้จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย สำนักงาน ป.ป.ช.สำนักงาน ป.ป.ท.สำนักงาน ป.ป.ง. และเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครสวรรค์ แจ้งว่าได้รับเรื่องกล่าวหาเรื่องเรียนจากกองบังคับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครสวรรค์ รับเรื่องไว้ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และได้ดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้น ปรากฏว่าเรื่องกล่าวหา มีข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพียงพอต่อการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไป เห็นควรรับไว้ดำเนินการไต่สวน

ข้อเท็จจริง ปัจจุบันอยู่ระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยคณะอนุกรรมการกลั่นกรองเรื่องกล่าวหา ประจําภาค ๖ พิจารณา ทั้งนี้ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ

๕.๘ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีชาวบ้านอำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร กว่า ๓๐ คน บุกอําเภอพรหมานิคม ร้องเรียนว่าเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วน ตำบลแห่งหนึ่งในอําเภอ น้อโงง โดยอ้างว่าสามารถฝากสอบเข้าทำงานเป็นข้าราชการท้องถิ่นในตำแหน่ง ต่าง ๆ ได้จึงจ่ายเงินให้รายละเอียด ๑๕๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท

คณะอนุกรรมการได้รวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริง โดยได้เดินทางไป ศึกษาดูงานและประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ตรวจราชการ กระทรวงมหาดไทย หัวหน้าฝ่ายคดีบุคคลส่วนท้องถิ่น รองผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร ผู้อำนวยการ กลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสกลนคร ผู้อำนวยการกลุ่มงานมาตรฐานการบริหารงานบุคคล ส่วนท้องถิ่น สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร ผู้บังคับการกองบังคับการ ตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรพรหมานิคม นายอําเภอพรหมานิคม ปลัดอาวุโส นายองค์การบริหารส่วนตำบลข้างมิ่ง ทนายความของผู้เสียหาย และชาวบ้านผู้เสียหาย รวมผู้เข้า ประชุมทั้งสิ้น ๓๐ ราย ระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๒๙ - วันศุกร์ที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ ณ จังหวัดสกลนคร รวมทั้ง ได้มีการติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานของจังหวัดสกลนคร องค์การบริหารส่วนตำบล ข้างมิ่ง และผลการดำเนินคดีของตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลข้างมิ่งได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ สอบสวนข้อเท็จจริง และมีมติเป็นเอกฉันท์ว่าพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ข้างมิ่งกระทำการหลอกลวงประชาชน ด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ และโดยการหลอกลวง ดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้หลอกลวงหรือบุคคลที่สาม (วิธีการตกเบ็ด) มีมูลความจริง จึงเห็นควร ให้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง รวมทั้งได้มีคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ ณ องค์การบริหาร ส่วนตำบลขมิ้น

๒. จากรายงานการสอบสวนสวนข้อเท็จจริงจากศูนย์ดำรงธรรมอําเภอ พรหมานิคม พบว่าปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลข้างมิ่ง ก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำของเจ้าหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลข้างมิ่ง ขณะนี้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยด้วยแล้ว

๓. ในส่วนข้อมูลคดีของตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร มีคดีเกิดขึ้น ๑๙ คดี ผู้เสียหาย ๒๐ ราย โดยอยู่ในพื้นที่ของ (๑) สถานีตำรวจภูธรเมืองสกลนคร ๕ คดี ได้ส่งสำนวนอัยการ จำนวน ๓ คดี อยู่ระหว่างสอบสวน จำนวน ๒ คดี (๒) สถานีตำรวจภูธรพรหมานิคม ๑๐ คดี ได้ส่ง สำนวนอัยการ จำนวน ๙ คดี ส่งสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต ภาค ๔ จำนวน ๑ คดี (๓) สถานีตำรวจพังโคน ๓ คดี ได้ส่งสำนวนอัยการ จำนวน ๓ คดี และ (๔) สถานีตำรวจภูธรขมิ้น ๑ คดี ได้ส่งสำนวนอัยการ จำนวน ๑ คดี

สำหรับผลการดำเนินคดี อยู่ระหว่างการสอบสวน ๒ คดี อยู่ระหว่างชั้นอัยการ ๑๖ คดี ซึ่งอัยการมีคำสั่งยุติการดำเนินคดี จำนวน ๒ คดี ส่งไม่ฟ้องในชั้นสอบสวน เนื่องจากผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ จำนวน ๒ คดี และส่งสำนวนไปสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๔ จำนวน ๑ คดี

๔. ปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงกับผู้เกี่ยวข้อง ๒ ราย ตลอดจนมีการดำเนินคดีกับผู้ต้องหาในหลายคดี และศาลได้มีคำพิพากษาให้จำคุกด้วยแล้ว เมื่อคณะอนุกรรมการรับทราบข้อมูลครบถ้วน จึงยุติการพิจารณา และที่ประชุมคณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๗

๕.๙ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีกองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ปปป.) ร่วมกับกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (บช.ก) และ ป.ป.ท. ป.ป.ช. ป.ป.ง. และเจ้าพนักงานธนาการกรู่งไทย ร่วมปฏิบัติการ Stop cyber Corruption เข้าจับกุมเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำนวน ๕ แห่ง ประกอบด้วย อบต.นิลเพชร จังหวัดนครปฐม, อบต.หนองหัวโพ จังหวัดสระบุรี, อบต.ห้วยยายจิว จังหวัดชัยภูมิ, อบต.โคกหล่าม จังหวัดศรีสะเกษ และอบต.นาเขลียง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ทำการทุจริตยักยอกเงินหลวงที่มีการเบิกจ่ายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เบื้องต้นพบความเสียหายกว่า ๘๔ ล้านบาท

คณะอนุกรรมการได้มีหนังสือสอบถามข้อมูลข้อเท็จจริงและความคืบหน้าในการดำเนินการต่อกรณีดังกล่าวไปยัง ๑๖ หน่วยงาน ได้แก่ ๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม ๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี ๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ ๔) ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ ๕) ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช ๖) กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (บช.ก) ๗) กองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ปปป.) ๘) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ๙) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ๑๐) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ๑๑) องค์การบริหารส่วนตำบลนิลเพชร จังหวัดนครปฐม ๑๒) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหัวโพ จังหวัดสระบุรี ๑๓) องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยายจิว จังหวัดชัยภูมิ ๑๔) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกหล่าม จังหวัดศรีสะเกษ และ ๑๕) องค์การบริหารส่วนตำบลนาเขลียง จังหวัดนครศรีธรรมราช และ ๑๖) ธนาการกรู่งไทย จำกัด (มหาชน) ทั้งนี้ คณะกรรมการเห็นควรให้รอผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ

๕.๑๐ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ปปป.) ร่วมกับ ป.ป.ช. และ ป.ป.ท. เข้าจับกุมนายกเทศมนตรีเมืองบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ ในข้อหาทุจริตมีพฤติการณ์เรียกรับสินบนผู้ประกอบการเป็นจำนวน ๒๕% ของวงเงินตามสัญญา เพื่อแลกกับหนังสือคู่สัญญาที่นายกเทศมนตรีจะต้องเป็นผู้ลงนาม

คณะอนุกรรมการได้พิจารณา และมีมติมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการดำเนินการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ทั้งนี้จะได้วางแผนการลงพื้นที่เพื่อประชุมแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๖. การบุกกรุกที่ดินของรัฐ

๖.๑ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีกลุ่มนายทุนผู้รับเหมาโครงการก่อสร้างถนนทางหลวง กรมทางหลวง ลักลอบขุดดินลูกรังในพื้นที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดยผิดกฎหมาย เพื่อนำไปดำเนินการก่อสร้างโครงการขยายทางหลวงรวมระยะทางประมาณ ๓๐ กิโลเมตร งบประมาณก่อสร้างกว่า ๙๐๐ ล้านบาท

คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล รวมทั้ง เดินทางไปศึกษาดูงานเพื่อรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริง และประชุมแลกเปลี่ยนกับเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและหัวหน้าส่วนราชการ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ ได้รับทราบข้อมูลว่า เรื่องดังกล่าวอยู่ระหว่างดำเนินการทางกฎหมายของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครพนม โดยเห็นควรให้ติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการต่อไปรวมทั้งเห็นควรให้มีการเดินทางไปศึกษาดูงานเพื่อรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงกรณีการลักลอบขุดดินลูกรังในพื้นที่ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ณ จังหวัดนครพนม

๖.๒ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงพื้นที่ตรวจสอบรีสอร์ททูกที่บนเขาแสมสารหลังเจ้าของที่ไม่รื้อถอน ผู้บัญชาการฐานทัพเรือสั่งปิด STAR OVER SEA หลังมีชาวบ้านร้องเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ราชพัสดุ และเป็นเขตทหารที่มีความอ่อนไหวด้านความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

คณะอนุกรรมการได้พิจารณารวบรวมข้อมูล และเชิญผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ๑) ผู้บัญชาการฐานทัพเรือสัตหีบ ๒) อธิบดีกรมธนารักษ์ ๓) นายอำเภอสัตหีบ และ ๔) นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแสมสาร เข้าร่วมประชุม รวมทั้งได้มีการเดินทางไปศึกษาดูงาน เพื่อศึกษาสภาพพื้นที่รีสอร์ท Star Over Sea และพื้นที่บริเวณชายทะเลแสมสารร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้แทนหน่วยงาน จำนวน ๙ หน่วยงาน ได้แก่ ๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี ๒) อัยการจังหวัดพัทยา ๓) ผู้บัญชาการฐานทัพเรือสัตหีบ ๔) อธิบดีกรมธนารักษ์ ๕) ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรสัตหีบ ๖) นายอำเภอสัตหีบ ๗) ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ๘) นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแสมสาร และ ๙) กำนันตำบลแสมสาร อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากการลงพื้นที่ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในคราวประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗วันจันทร์ที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้มีมติให้มีหนังสือสอบถามความคืบหน้าในการดำเนินการทั้ง ๒ กรณีดังกล่าว ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒ หน่วยงาน ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี และนายอำเภอสัตหีบ ทั้งนี้ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ

๗. การร้องเรียน

๗.๑ เรื่องร้องเรียน เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ติดตามผลการสอบสวนคดีผู้บริหารโรงพยาบาลกมลาไสยกระทำการโดยไม่ชอบ ในการจัดซื้อจัดจ้างยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยา

คณะอนุกรรมการได้มีการเดินทางไปศึกษาดูงานและลงพื้นที่ ณ โรงพยาบาลกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ ๑๖ - วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓ ซึ่งมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมและแลกเปลี่ยนความ

คิดเห็นเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว โดยผลการพิจารณาพบว่าไม่มีพบการกระทำการทุจริตของเจ้าหน้าที่ เป็นเพียงการไม่ปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงเท่านั้น จึงได้มีการดำเนินการทางวินัยของกระทรวง สาธารณสุขกับผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว และกรณีการจ่ายยา ก็ได้มีการเบิกจ่ายยาให้กับผู้ป่วยเรียบร้อยแล้ว โดยที่ประชุมเห็นควรให้ยุติการพิจารณา

๗.๒ พิจารณาเรื่องร้องเรียนกรณีขอให้พิจารณาคุณสมบัติการแต่งตั้งบุคคล ก่อนเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ร๑๔/๒๕๖๓)

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่าการเรียกเก็บ ดอกเบี้ยเกินอัตราและนำมาชำระค่าปรับให้กับธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) น่าจะไม่ถูกต้อง ชอบด้วยหลักธรรมาภิบาล จึงได้เชิญผู้แทนธนาคารอาคารสงเคราะห์ ประกอบด้วยกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลังรองกรรมการผู้จัดการ กลุ่มงานการเงินและบัญชี และผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ สายงานกลยุทธ์ เข้าร่วมประชุมเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๕ รวมทั้งมีหนังสือสอบถาม ความคืบหน้าผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบตามคำสั่งที่ ว.๔๕/๒๕๖๓ ว่ามีความถูกต้อง หรือไม่ และถ้าไม่ถูกต้องจะมีการดำเนินการอย่างไรต่อไป ต่อมา ธอส. ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕ เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม กรณีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของโครงการ ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ได้รับความเสียหายจากอุทกภัยปี พ.ศ. ๒๕๕๔ (โครงการ Soft Loan) จากข้อเท็จจริงทั้งหมดที่กล่าวข้างต้น ธนาคารได้พิจารณาตามข้อบังคับ และขั้นตอนของธนาคาร อย่างครบถ้วน

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าว ธอส. ได้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริง และพบว่า พนักงานที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ไม่มีประเด็นความผิด ทางวินัย และไม่ได้เกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของพนักงาน จึงไม่มี ผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่ธนาคาร ทั้งจำนวนเงินค่าปรับธนาคารได้แสดงไว้ในงบการเงินของ ธนาคารปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ผ่านการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เรียบร้อยแล้ว โดยไม่มีประเด็นและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง จึงเห็นควรยุติเรื่อง

๗.๓ เรื่องร้องเรียน เรื่องติดตามแจ้งมติคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติเรื่องร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐ เรื่องร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐ กรณีการตรวจสอบการใช้ งบประมาณต่อเติมโรงครัวประกอบอาหารของโรงเรียนเชิงชุมราษฎร์นุกูล (ร๑๘/๒๕๖๓)

คณะอนุกรรมการได้พิจารณา พบว่าเรื่องดังกล่าวเป็นกรณีที่ผู้ร้อง ได้ร้องทุกข์กับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดสกลนคร เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙ เรื่อง การตรวจสอบการใช้งบประมาณต่อเติมโรงครัวประกอบอาหาร โรงเรียนเชิงชุมราษฎร์นุกูล และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประจำจังหวัดสกลนคร ได้แจ้งมติคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องร้องเรียนกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ผู้ร้องทราบว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติมีมติให้ดำเนินการตามมาตรา ๖๓ และมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยผู้ร้องได้ติดตามเรื่อง

จากหน่วยงานที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัด
สกลนคร

๗.๔ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของเรื่องร้องเรียน กรณี ขอให้ตรวจสอบ
คุณธรรม จริยธรรม นายกเทศมนตรี ตำบลท่าแลง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี (ร๖/๒๕๖๔)

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวรวมทั้งขอความ
อนุเคราะห์ข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ หน่วยกักกันรักษาป่าที่ พบ.๑ (ยางชุม) กรมป่าไม้
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเพชรบุรี สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี
และสถานีตำรวจภูธรท่ายางรวมถึงสำนักงานอัยการจังหวัดเพชรบุรี สถานีตำรวจภูธรท่ายาง
ได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการจังหวัดเพชรบุรีแล้ว และคดีอยู่ระหว่างการพิจารณา
ฟ้องของพนักงานอัยการจังหวัดเพชรบุรี นั้น ต่อมาสำนักงานอัยการจังหวัดเพชรบุรี แจ้งว่า
คดีนี้พนักงานอัยการจังหวัดเพชรบุรี ได้มีคำสั่งฟ้อง ผู้ต้องหาแล้ว เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔
แต่เนื่องจากผู้ต้องหาได้มีหนังสือร้องขอความเป็นธรรมมายังสำนักงานอัยการจังหวัดเพ ชรบุรี
และสำนักงานอัยการภาค ๗ ได้ให้พนักงานอัยการดำเนินการสอบพยานบุคคลเพิ่มเติม ซึ่งสำนักงาน
อัยการจังหวัดเพชรบุรีได้มีหนังสือให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบคำให้การพยานเพิ่มเติม
ตามหนังสือร้องขอความเป็นธรรมของผู้ต้องหา และคดีนี้อยู่ระหว่างพนักงานสอบสวนดำเนินการ
สอบสวนเพิ่มเติมในประเด็นตามหนังสือร้องขอความเป็นธรรมซึ่งต้องดำเนินการเสนอไปยังอธิบดีภาค ๗
ตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๖๕
ต่อไป อนึ่ง เรื่องร้องเรียนดังกล่าวได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมแล้ว ซึ่งอัยการจังหวัดเพชรบุรีพิจารณา
แล้วเห็นควรให้มีคำสั่งฟ้องโดยให้สถานีตำรวจภูธรท่ายาง รวบรวมข้อมูลสำนวนคดีเพิ่มเติมอีกครั้ง
โดยที่ประชุมคณะอนุกรรมการได้พิจารณารายงานสรุปผลการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของ
เรื่องร้องเรียน กรณีขอให้ตรวจสอบคุณธรรม จริยธรรม นายกเทศมนตรีตำบลท่าแลง อำเภอท่ายาง
จังหวัดเพชรบุรีแล้ว และมีมติเห็นชอบกับรายงานฉบับดังกล่าว

๗.๕ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของเรื่องร้องเรียน เรื่อง ขอให้บริษัท
ที พี ไอ คอนกรีต จำกัด ได้อยู่ต่อในพื้นที่ท่าเรือสัตหีบจนครบตามสัญญาเช่าวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕
(ร๗/๒๕๖๔)

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว พบว่าเป็นกรณี
หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษทางเรือ กองเรือยุทธการ ได้มีหนังสือยกเลิกการใช้พื้นที่บริเวณโรงพอก
ท่อก๊าซเก่า ตำบลแสมสาร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ของบริษัทที พี ไอ คอนกรีต จำกัด ที่ได้ยื่นคำขอ
อนุญาตใช้พื้นที่กับท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ โดยสัญญาอนุญาตให้ใช้พื้นที่ดังกล่าวมีกำหนดการใช้พื้นที่
เป็นระยะเวลา ๕ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ – วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ซึ่งผลการยกเลิกการใช้
พื้นที่ดังกล่าวทำให้บริษัทที พี ไอ คอนกรีต จำกัด ได้รับผลกระทบและสร้างความเสียหายเป็นอย่างมาก
เพราะได้มีการลงทุนก่อสร้างโรงงานผลิตคอนกรีตผสมเสร็จ จำนวน ๑๐ ล้านบาท และลงทุนซื้อรถโมบิล
จำนวน ๑๐ ล้านบาท รวมทั้งคณะอนุกรรมการได้มีการเดินทางศึกษาดูงานและลงพื้นที่ ณ หน่วย
บัญชาการสงครามพิเศษทางเรือ กองเรือยุทธการ จังหวัดชลบุรี เพื่อพูดคุยและทำความเข้าใจร่วมกับ
บริษัท ที พี ไอ คอนกรีต จำกัด เกี่ยวกับการยกเลิกการใช้พื้นที่บริเวณโรงพอกท่อก๊าซเก่า ตำบลแสมสาร
อำเภอสัตหีบ โดยหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษทางเรือ กองเรือยุทธการ ขอให้บริษัทที พี ไอ คอนกรีต

จำกัด ออกจากพื้นที่ดังกล่าว เนื่องจากแพลนท์ปูนมีขนาดสูงกว่าซุ้มประตูทางเข้าออก และตั้งอยู่ติดกับประตู นอกจากนี้ยังได้มีการติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าว โดยการเชิญผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ได้แก่ ผู้แทนหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษทางเรือ กองเรือยุทธการ และผู้แทนบริษัท ที พี ไอ คอนกรีต จำกัด

ต่อมา บริษัท ที พี ไอคอนกรีต จำกัด ได้มีการพบปะพูดคุยกับกองทัพเรือ เกี่ยวกับแนวทางการจัดทำแผนพื้นที่บูรณาการของทั้ง สองหน่วยงาน กรณีการยกเลิกให้บริษัท ใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณโรงพอกท่อก๊าซเก่า ตำบลแสมสารจังหวัดชลบุรี และมีข้อสรุปให้บริษัทฯ ใช้พื้นที่บริเวณโรงพอกท่อก๊าซเก่า สำหรับเป็นที่ตั้งของโรงงานผลิตคอนกรีตผสมเสร็จจนครบระยะเวลาของสัญญาเช่า คือ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ทั้งนี้กองทัพเรือได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เรื่อง การเห็นชอบให้บริษัทฯ ใช้พื้นที่บริเวณโรงพอกท่อก๊าซเก่า สำหรับเป็นที่ตั้งของโรงงานผลิตคอนกรีตผสมเสร็จจนครบระยะเวลาของสัญญาเช่าด้วยแล้ว ต่อมาบริษัทฯ ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕ แจ้งว่า บริษัทฯ ได้ปรึกษาหารือกับกองทัพเรือแล้ว ได้ข้อสรุปให้โรงงานผลิตคอนกรีตผสมเสร็จของบริษัทฯ อยู่ที่เดิมจนครบสัญญาเช่าวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

๗.๖ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของเรื่องร้องเรียน กรณีขอความช่วยเหลือในการติดตามทวงสิทธิในที่ดินกลับคืนมา (ร๑๔/๒๕๖๔)

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว รวมทั้งได้มีหนังสือสอบถามข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครสวรรค์ และเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งมีการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรุงเทพมหานคร ในวันอังคารที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ และวันเสาร์ที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๗ นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการได้เชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลข้อเท็จจริง

สรุปได้ว่า ผู้ร้องได้รับสิทธิที่ดินจำนวน ๒ แปลง ต่อจากผู้เป็นบิดา โดยผู้ร้องได้ทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวและเสียภาษีบำรุงท้องที่เรื่อยมา จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เจ้าหน้าที่ไม่รับต่อภาษีบำรุงท้องที่ เนื่องจากที่ดินถูกเปลี่ยนเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมีชื่อบุคคลอื่นเป็นผู้มีสิทธิในที่ดิน ซึ่งบิดาของผู้ร้องได้ยกสิทธิในที่ดินให้กับนายชาญชัย ต่อมานายชาญชัยได้ขอสละสิทธิในที่ดินทั้ง ๒ แปลงดังกล่าวให้กับนางสาวใจฝัน และสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครสวรรค์ ได้ตรวจสอบสิทธิการถือครองที่ดินของนางสาวใจฝัน พบว่านางสาวใจฝัน ได้ครอบครองทำประโยชน์ที่ดิน ทั้ง ๒ แปลงจริงและมีคุณสมบัติตามที่ ส.ป.ก. กำหนด ต่อมานางสาวใจฝัน ได้ขอโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ใช้ที่ดินให้กับมารดา และมารดาของนางสาวใจฝัน ได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน จึงขอด้วยกฎหมายแล้ว ซึ่งภายหลังเมื่อผู้ร้องที่ได้เข้าร่วมประชุมและรับฟังข้อเท็จจริงแล้ว ผู้ร้องไม่สนใจในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครสวรรค์แล้ว และยินยอมผลการสละสิทธิในการถือครองที่ดิน ดังนั้น คณะอนุกรรมการจึงเห็นควรยุติการพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

๗.๗ เรื่องร้องเรียนการก่อสร้างอฒจันท์สนามกีฬาฯ และขอความเป็นธรรม (ร๑๘/๒๕๖๔)

คณะอนุกรรมการได้พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นพบว่าผู้ร้องได้ขอให้แสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ๒ ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ ๑ แสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการออกแบบ และการก่อสร้างอฒจันท์สนามกีฬาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และประเด็นที่ ๒ ขอความเป็นธรรม เพื่อให้ผู้ร้องกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอธิการบดี ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการ เห็นควรให้ยุติในประเด็นที่ ๒ ขอความเป็นธรรมให้ผู้ร้องกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งอธิการบดี เนื่องจากประเด็นดังกล่าว อยู่ในกระบวนการพิจารณาของศาลปกครอง โดยมีการลงเลขประทับฟ้องคดีหมายเลขดำและคดีหมายเลขแดงแล้ว โดยเรื่องคณะอนุกรรมการได้ยุติการพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นแล้ว เนื่องจากมหาวิทยาลัยฯ ได้มีการดำเนินการแก้ไขการตกของปลายอฒจันท์ และการดำเนินการก่อสร้างได้แล้วเสร็จแล้ว

๗.๘ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของเรื่องร้องเรียน เรื่องขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับสัญญาก่อสร้างโครงการ Organizational Quarantine (OQ) สำหรับแรงงานต่างด้าวและผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมือง กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน มูลค่าโครงการ ๑๕๕,๔๘๙,๖๖๘ บาท (ร๒๑/๒๕๖๔)

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว และมีการเชิญผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และผู้แทนสำนักงานส่งกำลังบำรุง สำนักงานตำรวจแห่งชาติเข้าร่วมประชุม ซึ่งผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้ให้ข้อมูลว่างบประมาณที่รัฐบาลได้จัดสรรให้ดำเนินโครงการดังกล่าว ได้แบ่งออกเป็น ๒ ช่วง คือ ช่วงแรกเป็นการขออนุมัติงบประมาณก่อสร้างตัวอาคาร โดยกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน ได้จ้างบริษัท คอนเทนเนอร์ซีพพลาย (๒๐๐๐) จำกัด เป็นผู้รับจ้างก่อสร้าง วงเงิน ๑๕๕,๔๘๙,๙๐๐ บาท เริ่มทำสัญญาเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๔ ส่วนงบประมาณส่วนที่ ๒ เป็นงบประมาณที่มีเจ้าหน้าที่วิเคราะห์แล้วเห็นว่าพาดิชนันต์เพียง สำหรับผู้ที่ถูกกักตัว ควรที่จะแยกกบประมาณดังกล่าวออกจากงบประมาณก่อสร้างอาคาร เนื่องจากเป็นการจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์ ดังนั้น กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนได้นำเรื่องดังกล่าวหารือไปที่กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งได้มีการพิจารณาแล้วเห็นควรให้มีการแยกกบประมาณออกเป็น ๒ ส่วน โดยการจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์ใช้งบประมาณ จำนวน ๒๘ ล้านบาททั้งนี้คณะอนุกรรมการมีมติให้ยุติการพิจารณา เนื่องจากบริษัทคู่สัญญาได้ส่งมอบงานจ้างแล้ว และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนได้ทำการเบิกจ่ายเงินเรียบร้อยแล้ว

๗.๙ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของเรื่องร้องเรียนขอให้พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง ตรวจสอบเรื่องการกระทำอันอาจเข้าข่ายการทุจริตประพฤตินิยมชอบและฝ่าฝืนจริยธรรมของนายจตุ ไรฤกษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัด (ร๒๒/๒๕๖๔)

คณะอนุกรรมการได้เชิญผู้ร้องเข้าร่วมประชุมและให้ผู้ร้องจัดส่งรายละเอียดเพิ่มเติม แต่เรื่องดังกล่าวได้ล่วงเลยกำหนดระยะเวลาเป็นอันสมควรแล้ว ประกอบกับไม่ได้รับข้อมูลเอกสารเพิ่มเติมจากผู้ร้องตามที่ได้มีการพูดคุยกัน ในคราวประชุมคณะอนุกรรมการ อันเป็นเหตุให้ไม่มีข้อมูลอื่นใดเพิ่มเติมแต่อย่างใดให้สามารถนำมาประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการได้รวมทั้ง กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้ให้ข้อมูลว่ามูลนิธิปัญญาพัฒน์ เพื่อคนพิการได้เคยยื่นเรื่องร้องเรียนกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการผ่านเครือข่ายพิทักษ์สิทธิคนพิการ กรณีคนพิการและผู้ดูแลคนพิการถูกละเมิดสิทธิและได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม โดยได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและดำเนินการสอบสวนทางวินัยในเรื่องมีพฤติการณ์ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ ตามอำนาจหน้าที่และภารกิจของกรมแล้ว ดังนั้น คณะอนุกรรมการจึงขอยุติเรื่อง

๗.๑๐ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของเรื่องร้องเรียน กรณีขอร้องเรียนเรื่องการนำทางสาธารณะมาเป็นสมบัติของตนเอง (ที่ดินซอยวัดบางกระสอบ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ) (ร๑/๒๕๖๕)

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาพบว่าผู้ร้องได้มีหนังสือร้องเรียน ขอให้ตรวจสอบการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐที่ส่อไปในทางทุจริต เอื้อประโยชน์ให้เอกชนเบียดบังถนนสาธารณะอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินมาเป็นสมบัติของตนเอง เนื่องจากเจ้าของที่ดินบริเวณซอยวัดบางกระสอบ (ซอยเพชรทิวส์ ๑๘) อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ได้ทำการย้ายถนนช่วงตั้งแต่โรงจิวไปจนถึงถนนเข้าประตูวัดบางกระสอบ ซึ่งประชาชนใช้ร่วมกันมากกว่า ๓๐ ปี โดยเจ้าของที่ดินได้สร้างถนนเส้นใหม่ทดแทนถนนเส้นเดิม และในการย้ายถนนดังกล่าว ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๐ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระสอบ รวมทั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระสอบ ได้ร่วมกันทำประชาคมและเห็นด้วยกับการย้ายดังกล่าว นอกจากนี้ การสร้างถนนเส้นใหม่ยังเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศน์ ซึ่งท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบ อีกทั้งการก่อสร้างถนนเส้นใหม่ยังส่งผลให้ถนนบางกระสอบเดิมแตกหัก ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ และทำให้เกิดอุบัติเหตุหลายครั้ง ชาวบ้านทั้งสองตำบล ซึ่งปัจจุบันถนนเส้นใหม่ได้สร้างเสร็จสมบูรณ์แล้ว เพื่อประโยชน์จากข้อเท็จจริงดังกล่าว คณะอนุกรรมการได้เชิญนายอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสมุทรปราการ สาขาพระประแดง เข้าร่วมประชุม และจากรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงจากเอกสาร คำร้องเรียน ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ข้อกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่าถนนเส้นใหม่ที่เจ้าของที่ดินเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง เจ้าของที่ดินเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างด้วยงบประมาณของตนเอง โดยไม่มีหน่วยงานใดมาเกี่ยวข้องในการดำเนินการก่อสร้างถนน หรือมีการแลกเปลี่ยนถนนกัน อีกทั้งจากการตรวจสอบ พบว่าถนนเส้นเดิมไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด และไม่เกิดความเสียหาย แต่ยังคงเป็นถนนสาธารณะที่เป็นสมบัติของแผ่นดินเพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันตามมาตรา ๑๓๐๔ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อีกทั้งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

๗.๑๑ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของเรื่องร้องเรียน กรณีขอให้ตรวจสอบเงินสะสมในระบบบัญชีสะสมของเทศบาลตำบลท่าไม้รวก (ร๓/๒๕๖๕)

คณะอนุกรรมการได้รวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงและเชิญผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนดังกล่าวเพิ่มเติม โดยพบว่าเรื่องดังกล่าวผู้ร้องได้ร้องไปหน่วยงานต่าง ๆ หลายหน่วยงาน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้เข้าตรวจสอบกรณีดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้ เห็นควรให้ปลัดเทศบาลตำบลท่าไม้รวกจัดส่งเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดังกล่าวมายังคณะอนุกรรมการเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ ต่อมาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ได้ตรวจสอบรายงานการเงินของเทศบาลตำบลท่าไม้รวก เห็นว่า รายงานการเงินแสดงฐานะการเงินของเทศบาลตำบลท่าไม้รวก ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ และวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ ถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญ ตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบริหารบัญชี การจัดทำทะเบียนและรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กระทรวงมหาดไทยประกาศใช้ สตง. จึงได้รับรองงบแสดงฐานะการเงินในปี พ.ศ.๒๕๖๓ และ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้เรียบร้อยแล้ว โดยไม่มีข้อทักท้วงและไม่มีเงื่อนไข

๗.๑๒ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของเรื่องร้องเรียนการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรปราการ (ร๖/๒๕๖๕)

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาข้อมูลเบื้องต้น พบว่าผู้ได้มีการร้องเรียนอดีตนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองพระประแดงต่อคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่อง การทุจริต และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา และได้มีการส่งเรื่องให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรปราการดำเนินการตรวจสอบแล้ว เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๖ บัดนี้เวลาได้ล่วงเลยมาเกือบ ๑๐ ปี แต่ยังมีได้รับทราบความคืบหน้าแต่อย่างใด จึงเห็นว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรปราการ มีเจตนาละเว้นการปฏิบัติหน้าที่อีกทั้ง ศาลปกครองสูงสุดได้มีการวินิจฉัยว่า สัญญาที่เทศบาลได้กระทำกับพ่อค้าแม่ค้า และผู้ร้อง มิใช่สัญญาทางปกครอง หากแต่เป็นสัญญาเชิงพาณิชย์ อันเป็นเหตุทำให้รัฐเสียหายและสูญเสียวายได้อันเป็นเหตุเข้าข่ายการทุจริต และประพฤตินิชอบ และเป็นคดีอาญาแผ่นดิน จึงมีความประสงค์ที่จะร้องเรียนเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ฐานกระทำความผิดละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และขอให้ส่งเรื่องให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินคดีด้วย สรุปได้ว่า ผู้ร้องได้เคยร้องเรียนต่อ คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่อง การทุจริต และเสริมสร้าง ธรรมาภิบาล วุฒิสภา จำนวน ๒ ครั้ง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งคณะกรรมการ ได้ส่งเรื่องให้สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการแล้ว แต่ไม่มีบทสรุปในการดำเนินการของสำนักงาน ป.ป.ช. ผู้ร้องเห็นว่า เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ทำงานล่าช้า จึงร้องเรียนเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ฐานกระทำความผิด ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา โดยผู้ร้องได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานว่า ไม่ติดใจกับเรื่องร้องเรียน การละเว้นและการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ดังนั้น ผู้ร้องจึงมีความพึงพอใจในการดำเนินการของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรปราการ และขอถอนเรื่องร้องเรียนดังกล่าวนอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือ แจ้งว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ได้ดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้น โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณา รายงานการตรวจสอบเบื้องต้นกรณีดังกล่าวแล้วมีมติมอบหมายคณะผู้ไต่สวนเบื้องต้นดำเนินการไต่สวน

อดีตนายกเทศมนตรีเมืองพระประแดง กรณีนำที่ดินราชพัสดุไปแสวงหาประโยชน์ โดยมีขอบ ปัจจุบัน อยู่ระหว่างการไต่สวนและพิจารณาว่ามีข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพียงพอว่า การกระทำมีมูล ความผิดตามที่มีการกล่าวหาหรือไม่

๗.๑๓ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของเรื่องร้องเรียนขอทราบและติดตาม ผลการดำเนินการจากเอกสารร้องเรียนการทุจริตประพฤติมิชอบและการประพฤติชั่วร้ายแรง ในสถานศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี ที่จัดส่งมาเพื่อเป็นข้อเท็จจริงและวัตถุพยาน ในการตรวจสอบกรณีผู้ร้องได้กล่าวถึงเอกสารร้องเรียนการทุจริตประพฤติมิชอบและการประพฤติ ชั่วอย่างร้ายแรงในสถานศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี (ร๑/๒๕๖๖)

คณะอนุกรรมการได้มีหนังสือสอบถามไปยังผู้ร้องเกี่ยวกับประเด็น ข้อร้องเรียน รวมทั้งเชิญผู้ร้องมาร่วมประชุมให้ข้อมูล และได้สอบถามไปยังวิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยีเพชรบุรี เพื่อรายงานข้อมูลข้อเท็จจริงและ ความคืบหน้า จำนวน ๒๑ กรณี และพบว่า มีหลายกรณีที่อยู่ระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๒ (จังหวัด เพชรบุรี) สำนักงานกรมธนารักษ์พื้นที่เพชรบุรีและกรมธนารักษ์ได้เข้ามาตรวจสอบข้อเท็จจริง สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลางซึ่งเป็นต้นสังกัดได้เข้ามาตรวจสอบข้อเท็จจริง รวมทั้ง มีการรายงานการประชุมการตรวจสอบยอดเงินในบัญชีธนาคารโดยคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา และรายงานให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๒ จังหวัดเพชรบุรี) รับทราบแล้ว ตลอดจน มีการเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องที่อยู่ในเหตุการณ์มาสอบถามและได้ดำเนินการว่ากล่าวตักเตือนแล้ว โดยคณะอนุกรรมการได้นำเสนอเกี่ยวกับประเด็นการร้องเรียน จำนวน ๒๑ ประเด็น สรุปการชี้แจง จากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี และข้อสังเกตในประเด็นต่าง ๆ ทั้งนี้ ในบางประเด็นจะต้อง รอผลการตรวจสอบจากหน่วยงานต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้คณะอนุกรรมการจึงมีมติให้รอผลการตรวจสอบ จาก ๓ หน่วยงาน ได้แก่ ๑) สำนักงานเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๒ (จังหวัดเพชรบุรี) ๒) สำนักงานธนารักษ์ พื้นที่เพชรบุรีกรมธนารักษ์ และ ๓) สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง

๗.๑๔ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของเรื่องร้องเรียน กรณีร้องขอความ เป็นธรรมในการดำเนินการทางคดีเพื่อความโปร่งใสเป็นธรรมและเป็นไปตามธรรมาภิบาลที่ดี กรณีการดำเนินการของพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรวังสมบุญ ตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง (ร๑๐/๒๕๖๖)

คณะอนุกรรมการได้มีการเชิญผู้แทนหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (๑) อธิบดีกรมป่าไม้ (๒) ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว (๓) ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธร วังสมบุญ และ (๔) นายสถิต สีบุญเรือง ผู้รับมอบอำนาจของผู้ร้องเข้าร่วมประชุมในวันอังคารที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ ทั้งนี้ ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นควรให้ยุติการพิจารณาเนื่องจากผู้ร้องไม่ตั้งใจ ในกระบวนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว

โดยสรุปได้ว่า คณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาลได้พิจารณาศึกษารวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริง เป็นจำนวนกว่า ๔๒ เรื่อง โดยแบ่งเป็น เรื่องพิจารณาศึกษา จำนวน ๓ เรื่อง เรื่องพิจารณารวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงหรือข้อมูลเบื้องต้นจำนวน ๒๕ เรื่อง และเรื่องพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของเรื่องร้องเรียน จำนวน ๑๔ และสามารถจัดหมวดหมู่ออกเป็น ๗ เรื่อง ได้แก่ ๑) ด้านกฎหมายและการบังคับคดี ๒) การเสริมสร้างธรรมาภิบาล ๓) การจัดซื้อจัดจ้างการประมูล และการงบประมาณ ๔) การดำเนินโครงการของรัฐ ๕) การทุจริตและประพฤติมิชอบ ๖) การบุกรุกที่ดินของรัฐ และ ๗) การร้องเรียน

คณะอนุกรรมการได้กำหนดกรอบวิธีการพิจารณาศึกษา และเลือกใช้วิธีการต่าง ๆ ภายใต้กรอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริง อันประกอบด้วย การศึกษารวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงที่ปรากฏ การเดินทางไปเข้าพบหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเชิญหน่วยงานเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงแสดงความคิดเห็นให้ข้อมูลข้อเท็จจริง การขอความอนุเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการจัดสัมมนาทางวิชาการ โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมสัมมนา และจากการพิจารณาศึกษาจากข้อมูลข้อเท็จจริงและข้อร้องเรียนต่าง ๆ รอบ ๕ ปีที่ผ่านมาคณะอนุกรรมการ พบว่า เกิดปัญหาด้านธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดินของหน่วยงานมากที่สุด และปัญหารองลงมาเกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริต โดยมีลักษณะความผิดเป็นเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์และเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ซึ่งเป็นปัญหาในประเด็นกรณีต่าง ๆ ดังนี้

(๑) ประเด็นด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

ประเด็นดังกล่าวพบปัญหาว่าไม่มีการกำหนดแนวปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดราคากลาง ราคาท้องตลาด และมาตรฐานของสินค้า รวมถึงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ชัดเจน ซึ่งสามารถก่อให้เกิดช่องว่างในการจัดซื้อจัดจ้างโดยทำให้อาจมี ผู้ว่าจ้างในกระบวนการนั้นเพียงรายเดียวได้ อันอาจก่อให้เกิดการกระทำการทุจริตได้ นอกจากนี้ยังพบช่องโหว่ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมากมายโดยส่วนใหญ่มักเป็นกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานท้องถิ่น เช่น เรื่องพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น เรื่องร้องเรียน เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ติดตามผลการสอบสวนคดีผู้บริหารโรงพยาบาลกมลาไสย กระทำการโดยไม่ชอบ ในการจัดซื้อจัดจ้างยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา พบเป็นปัญหาเกี่ยวกับการเบิกจ่าย และการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน เรื่องพิจารณาศึกษาการจัดทำโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในบริเวณที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ และเรื่องพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณี การใช้จ่ายงบประมาณในการจัดทำโครงการจัดซื้อเสาไฟฟ้ารูปประติมากรรมกินรี ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบเป็นปัญหาด้านการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่มีการกำหนดราคากลางของสินค้า และเรื่องพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณี โครงการจัดประกวดราคาคัดเลือกเอกชนเข้ามารับงานจ้างทำของสำหรับพิธีการศพที่ได้รับพระราชทานของสำนักงานปลัดกระทรวง ก็เป็นปัญหาด้านการจัดซื้อจัดจ้างเช่นกัน รวมทั้งเรื่องพิจารณาศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีการตรวจสอบพบโครงการก่อสร้างของหน่วยราชการต่าง ๆ ถูกทิ้งร้าง เป็นจำนวนกว่า ๕๒ แห่ง แบ่งเป็นอาคารร้าง ๓๙ แห่ง ประปาร้าง ๑๓ แห่ง ซึ่งเป็น

กรณีที่ได้โครงการได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วตามวัตถุประสงค์ในหลายโครงการ แต่ได้มีการถูกปล่อยทิ้งร้างอันเป็นที่สนใจของสังคม

(๒) ประเด็นด้านการบังคับใช้กฎหมาย

ประเด็นปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานที่ยังขาดความรัดกุมเพียงพอหรือไม่มีการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ที่กฎหมายกำหนดไว้ เป็นผลให้เกิดปัญหาและเรื่องร้องเรียนตามมา ดังกรณีต่อไปนี้

๑) เรื่องพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของเรื่องร้องเรียน กรณีร้องขอความเป็นธรรมในการดำเนินการทางคดีเพื่อความโปร่งใสเป็นธรรมและเป็นไปตามธรรมาภิบาลที่ดี กรณีการดำเนินการของพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรวังสมบูรณ์ ตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง (ร๑๐/๒๕๖๖)

๒) เรื่องพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของเรื่องร้องเรียนการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรปราการ (ร๖/๒๕๖๕)

๓) เรื่องพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงพื้นที่ตรวจสอบบรีสอร์ทรุกที่บนเขาแสมสารหลังเจ้าของที่ไม่รื้อถอน ผู้บัญชาการฐานทัพเรือสั่งปิด STAR OVER SEA หลังมีชาวบ้านร้องเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ราชพัสดุ และเป็นเขตทหารที่มีความอ่อนไหวด้านความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

๔) เรื่องพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณี การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับกัญชา

๕) เรื่องพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณี สำนักปลัดนายกรัฐมนตรีได้ประสานงานแจ้งไปยังหน่วยงานของรัฐทุกกระทรวงให้เร่งรัดติดตามกรณีเงินขาดบัญชีหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริต โดยให้ดำเนินการทั้งทางแพ่ง ทางอาญาและวินัยกับผู้กระทำความผิด

๖) เรื่องพิจารณาศึกษากรณีการดำเนินการบังคับคดีเมื่อศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายชนะคดี

(๓) ประเด็นด้านการใช้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน

โดยส่วนใหญ่เป็นประเด็นปัญหาด้านการใช้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในทางมิชอบ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานใช้อำนาจในทางมิชอบ เช่นกระทำการทุจริต เบียดบังเงินหลวง เป็นเหตุให้รัฐได้รับความเสียหาย และเป็นที่สนใจของสังคม เช่นกรณีดังต่อไปนี้

๑) เรื่องพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีกองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ปปป.) ร่วมกับกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (บช.ก) และ ป.ป.ท. ป.ป.ช. ปปง. และเจ้าพนักงานธนาการกรุงไทย ร่วมปฏิบัติการ Stop cyber Corruption เข้าจับกุมเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำนวน ๕ แห่ง ประกอบด้วย อบต.นิลเพชร จังหวัดนครปฐม, อบต.หนองหัวโพ จังหวัดสระบุรี, อบต.ห้วยยายจิว จังหวัดชัยภูมิ, อบต.โคกหล่าม จังหวัดศรีสะเกษ และอบต.นาเขลียง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ทำการทุจริตยกยอกเงินหลวงที่มีการเบิกจ่ายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เบื้องต้นพบความเสียหายกว่า ๘๔ ล้านบาท

๒) เรื่องพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีชาวบ้านอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร กว่า ๓๐ คน บุกอำเภอพรรณานิคม ร้องเรียนว่าเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่งในอำเภอ ฉ้อโกง โดยอ้างว่าสามารถฝากสอบเข้าทำงานเป็นข้าราชการท้องถิ่นในตำแหน่งต่าง ๆ ได้ จึงจ่ายเงินให้รายละ ๑๕๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๓) เรื่องพิจารณาศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นข่าวกรณีผู้บังคับการกองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร่วมกับ ป.ป.ช. ป.ป.ท. และ ป.ป.ง. เข้าจับกุมเจ้าหน้าที่การเงินเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ยักยอกเงินกองคลัง ๑๕ ล้านบาท พบเบิกถอนเงินกว่า ๒๐๐ ครั้ง

๔) เรื่องพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีกรมสรรพากรแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษสรรพากรอำเภอบางเสาธงรายหนึ่งในคดีโกงภาษี ที่คืนให้ผู้ประกอบการในพื้นที่ โดยมีพฤติการณ์ แก้ไขเช็คนำเงินเข้าบัญชีตัวเอง รวมมูลค่ากว่า ๘๐๐ ล้านบาท

๕) เรื่องพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณี พนักงานการเงินเทศบาลในจังหวัดอุบลราชธานี ยักยอกเงินกว่า ๓๑ ล้านบาทก่อนหลบหนีไป

๖) เรื่องพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ปปป.) ร่วมกับ ป.ป.ช. และ ป.ป.ท. เข้าจับกุม นายณัฐพงศ์ แต่งสุวรรณ นายกเทศมนตรีเมืองบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ ในข้อหาทุจริต มีพฤติการณ์เรียกรับสินบนผู้ประกอบการเป็นจำนวน ๒๕ % ของวงเงินตามสัญญา เพื่อแลกกับหนังสือคู่สัญญาที่นายกเทศมนตรีจะต้องเป็นผู้ลงนาม

๗) เรื่องพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของเรื่องร้องเรียน กรณีขอร้องเรียน เรื่องการนำทางสาธารณะมาเป็นสมบัติของตนเอง (ร๑/๒๕๖๕)

(๔) ประเด็นการทุจริตผ่านระบบ KTB Corporate Online

โดยที่ประเทศไทยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ไปสู่ประเทศ ๔.๐ ที่เน้นการพัฒนานวัตกรรม การบริการ รูปแบบการดำเนินธุรกิจ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการรับจ่ายเงินทางอิเล็กทรอนิกส์จากประชาชน และเร่งดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ การแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อผลักดันการรับจ่ายเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ หรือหน่วยงานภาครัฐกับเอกชน แต่ประเทศไทยก็ต้องเผชิญความท้าทายรูปแบบการทุจริตผ่านระบบเทคโนโลยีไปพร้อมกัน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำระบบ KTB Corporate Online มาใช้ในการรับจ่ายเงิน จากการศึกษาของคณะอนุกรรมการพบปัญหาที่ทำให้มีเงินสูญหายจากบัญชีท้องถิ่น ทั้ง ๑๑ แห่ง มูลค่าความเสียหายมากกว่า ๓๐๐ ล้านบาท เกิดจากเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่มีตำแหน่งและอำนาจในการเข้าใช้ระบบ KTB Corporate Online กระทำการทุจริต โดยมีลักษณะความผิดเป็นเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์และเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

จากสภาพปัญหาการทุจริตจากการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online ดังกล่าว ได้ส่งผลให้สูญเสียบประมาณแผ่นดิน กระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงและการพัฒนาประเทศในภาพรวม ตลอดจนกระทบต่อภาพลักษณ์ความโปร่งใสของประเทศ ส่งผลต่อ

ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index หรือ CPI) ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อให้มีกลไก กระบวนการและมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกรณีการทุจริตผ่านระบบ KTB Corporation Online ไม่ให้ขยายไปในวงกว้าง

(๕) ประเด็นอื่น ๆ

เป็นกรณีที่น่าสนใจอื่น ๆ เช่น เป็นข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับหน่วยงานของรัฐ การร้องเรียนภายในองค์กร หรือกรณีที่มีความอ่อนไหว ซึ่งในหลายประเด็นเป็นกรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อน เช่น เรื่องร้องเรียนขอให้พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริง ตรวจสอบเรื่องการกระทำอันอาจเข้าข่ายการทุจริตประพจน์มิชอบ และฝ่าฝืนจริยธรรมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัด (ร๒๒/๒๕๖๔) กรณี ขอความช่วยเหลือในการติดตามทวงสิทธิในที่ดินกลับคืนมา (ร๑๔/๒๕๖๔) เรื่อง ขอให้บริษัทที่ พี ไอ คอนกรีต จำกัด ได้อยู่ต่อในพื้นที่ท่าเรือสัตหีบจนครบตามสัญญาเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ (ร๗/๒๕๖๔) กรณี ขอให้ตรวจสอบคุณธรรม จริยธรรม นายกเทศมนตรี ตำบลท่าแลง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี (ร๖/๒๕๖๔) กรณีการบุกรุกพื้นที่บนเขาแสมสารหลังมีชาวบ้านร้องเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ราชพัสดุ และเป็นเขตทหารที่มีความอ่อนไหวด้านความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล กรณีขอให้พิจารณาคณะกรรมการแต่งตั้งบุคคลก่อนเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการธนาคารอาคารสงเคราะห์ กรณี การประสานส่วนภูมิภาค (กปภ.) เตรียมต่อสัญญาให้สิทธิการผลิตและจำหน่ายน้ำประปาในพื้นที่ปทุมธานี - รังสิตให้กับบริษัท โดยไม่เปิดประมูลตามพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒ และกรณีโครงการขยายถนนทางหลวงชนบท สาย มค.๔๐๐๗ อำเภอบรบือ - อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ๕๐ ล้านบาท สร้างเสร็จไม่ถึง ๑ ปี เกิดการชำรุดเสียหายหลายจุด เป็นต้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการบูรณาการการทำงานเพื่อดำเนินมาตรการในเชิงรุกเพื่อให้การทุจริตในหน่วยงานภาครัฐลดลงและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในหน่วยงานของรัฐอย่างเคร่งครัด

๓.๒.๔ คณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

๓.๒.๔.๑ การประชุม

ตารางที่ ๓.๑๑ แสดงผลการประชุมของคณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
๒๕๖๒	๑๒	๖.๐๙
๒๕๖๓	๕๐	๒๕.๓๘
๒๕๖๔	๒๗	๑๓.๗๑
๒๕๖๕	๓๕	๑๗.๗๗
๒๕๖๖	๖๖	๓๓.๕๐
๒๕๖๗	๗	๓.๕๕
รวม	๑๙๗	๑๐๐

จากตารางที่ ๓.๑๑ พบว่าผลการประชุมของคณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ รอบ ๕ ปี มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๙๗ ครั้ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีจำนวนการประชุมมากที่สุด ๖๖ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๕๐ รองลงมา พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๕๐ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๘ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๓๕ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๗๗ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๒๗ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๗๑ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๒ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๖.๐๙ และ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๗ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๓.๕๕

๓.๒.๔.๒ การเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศ

ตารางที่ ๓.๑๒ แสดงผลการศึกษาดูงานภายในประเทศของคณะอนุกรรมการ

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	วัน เดือน ปี	สถานที่
ศึกษาดูงานภายในประเทศ			
๒๕๖๒		-	-
๒๕๖๓	๓	วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓	จังหวัดฉะเชิงเทรา
		วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓	จังหวัดชลบุรี
		วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๓	จังหวัดนครปฐม
๒๕๖๔		-	-
๒๕๖๕	๑	วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๕	จังหวัดน่าน
๒๕๖๖	๑	วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๖	จังหวัดสุโขทัย
๒๕๖๗	-	-	-
รวม	๕		

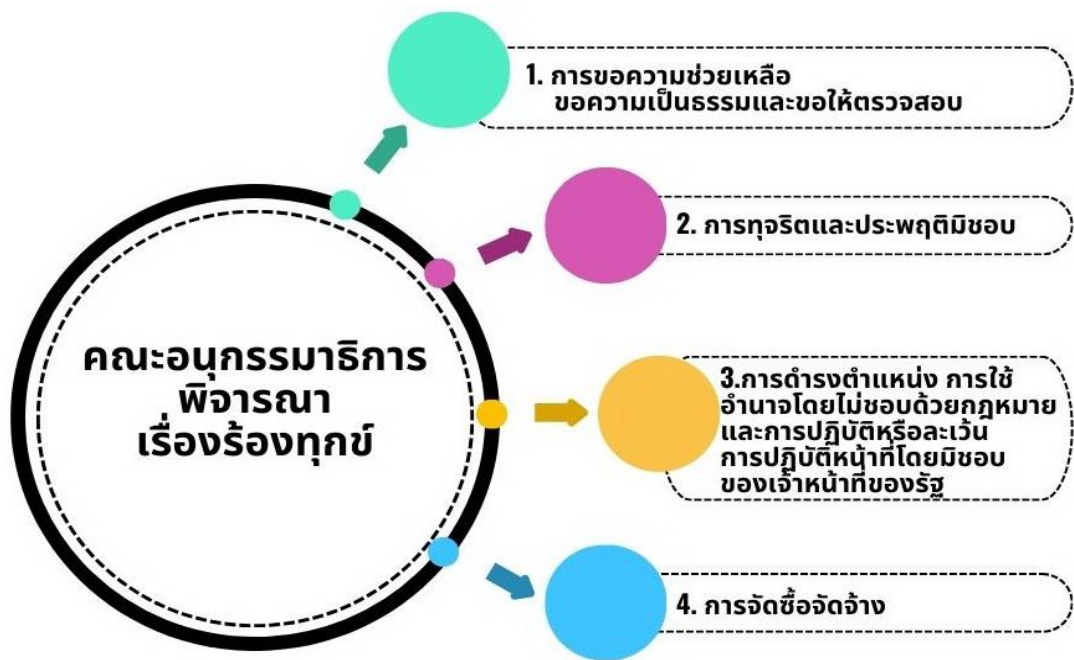
จากตารางที่ ๓.๑๒ พบว่าการศึกษาดูงานภายในประเทศของคณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ รอบ ๕ ปี มีจำนวนทั้งสิ้น ๖ ครั้ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีจำนวนการศึกษาดูงานมากที่สุด ๓ ครั้ง รองลงมา พ.ศ. ๒๕๖๕ และพ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๑ ครั้ง ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการไม่มีการจัดสัมมนา เนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

คณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ได้มีการเดินทางศึกษาดูงานและลงพื้นที่เกี่ยวกับข้อพิพาท เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนและรับทราบถึงปัญหาที่แท้จริงของแต่ละพื้นที่ สรุปโดยภาพรวมของปัญหาพบว่ามีหลายประเด็น อาทิ (๑) ประเด็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง (๒) กฎหมายเฉพาะมีความซ้ำซ้อน และทำให้มีปัญหาในทางปฏิบัติ (๓) การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐยังไม่มี ความชัดเจนและพบปัญหาในหลายกรณี (๔) การขาดการบูรณาการของหน่วยงานของรัฐ แนวทางการเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข คณะอนุกรรมการได้เสนอแนะให้หน่วยงานมีการทบทวนกฎหมายที่ใช้บังคับ เพื่อเป็นข้อมูลเสนอต่อ

หน่วยงานของตนตามลำดับ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและสามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้ เช่น กฎหมายที่ดิน และกฎหมายภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ โดยเฉพาะในประเด็นการเบิกจ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงให้หน่วยงานได้ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการภายในองค์กรให้เป็นระบบ และยึดหลักการดำเนินการตามกฎหมาย ตามอำนาจและตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด เพื่อลดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้สอดคล้องกับหลักการบริหารราชการที่ดีและมีคุณภาพ

๓.๒.๔.๓ การพิจารณาศึกษา

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาศึกษาเกี่ยวกับเรื่องร้องทุกข์ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๔๙ เรื่อง และสามารถแบ่งหมวดหมู่ผลการพิจารณาศึกษา ออกเป็น ๔ เรื่อง ได้แก่ ๑) การขอความช่วยเหลือ ขอบความเป็นธรรมและขอให้ตรวจสอบ ๒) การทุจริตและประพฤติมิชอบ ๓) การดำรงตำแหน่ง การใช้อำนาจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และ ๔) การจัดซื้อจัดจ้าง ดังแสดงในภาพที่ ๓.๓ และผลการพิจารณาศึกษาสรุปได้ดังนี้

ภาพที่ ๓.๓ แสดงหมวดหมู่ผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

๑. การขอความช่วยเหลือ ขอความเป็นธรรม และขอให้ตรวจสอบ

๑.๑ กรณีปัญหาการให้สิทธิจุดผ่อนปรนและผู้บุกรุกในตลาคันตจตุจักร และขอความช่วยเหลือลดดอกเบี้ยค้างชำระจากค่าเช่าที่ไม่เป็นธรรม

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าว โดยมีข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการการชำระหนี้ เพื่อหาข้อยุติให้กับข้อพิพาท ดังกล่าวที่เกิดขึ้น โดยคณะอนุกรรมการเห็นว่าข้อพิจารณาและแนวทางดังกล่าวเป็นทางออกของการแก้ปัญหา ทั้งเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจยุติปัญหาต่อข้อร้องเรียนดังกล่าวได้ และเห็นควรยุติเรื่องและแจ้งผู้ร้องเพื่อทราบ รวมทั้งส่งรายงานผลการพิจารณาไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม คณะกรรมการรถไฟแห่งประเทศไทย และผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย พิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๒ กรณีขอความเป็นธรรม กรณีผู้ร้องถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ

คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาทั้งสิ้น ๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) ประเด็นกระบวนการสอบสวนลงโทษทางวินัยร้ายแรงชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ (๒) กรณีผู้ร้องใช้อำนาจหน้าที่ในการโอนเปลี่ยนแปลงบริหารงบประมาณ แต่งตั้งบุคคลและมอบหมายหน้าที่เฉพาะราย และเป็นผู้อนุมัติโครงการ อนุมัติการจ่ายเงินงบประมาณ ในการจัดโครงการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในงานนิเวศวิทยาศาสตร์หรือไม่ และ (๓) กรณีผู้ร้องมีความผิดหรือต้องรับผิดชอบต่อการทุจริตโครงการดังกล่าวนี้หรือไม่ คณะอนุกรรมการเห็นว่ากรณีเรื่องร้องเรียนดังกล่าวสถาบันนิเวศวิทยาศาสตร์รายงานการสอบสวนและส่งเรื่องไปยังปลัดกระทรวงยุติธรรม เพื่อตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยร้ายแรงขึ้น ซึ่งตามข้อเท็จจริงมีข้อมูลว่าตามคำสั่งของปลัดกระทรวงยุติธรรมไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเบื้องต้นก่อนที่จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรง และการสอบสวนข้อเท็จจริงของสถาบันนิเวศวิทยาศาสตร์ไม่มีการให้ผู้ร้องได้ชี้แจงข้อมูลข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอย่างเต็มที่ ในส่วนของการนำเงินงบประมาณตามรายการดังกล่าวมาใช้ในการดำเนินโครงการเครือข่ายประชาชน เป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการที่สามารถกระทำได้ ส่วนการไม่ขออนุมัติเปลี่ยนแปลงงบรายจ่ายอื่นในโครงการจัดตั้งศูนย์นิเวศวิทยาศาสตร์ที่เบิกจ่ายแทนสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม เพื่อใช้ในการดำเนินโครงการเครือข่ายภาคประชาชนจากปลัดกระทรวงยุติธรรม มีข้อสังเกตว่าควรต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ตามพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามมาตรา ๘๒ (๑) (๒) และจากข้อมูลข้อเท็จจริงเห็นว่าผู้ร้องได้อนุมัติการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ โดยปรากฏหลักฐานการเบิกจ่ายมีความผิดพลาด คลาดเคลื่อนไม่ถูกต้อง ดังนั้น คณะอนุกรรมการจึงเห็นควรแจ้งผลการพิจารณาดังกล่าวให้คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) เพื่อประกอบการพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้อง และมีมติให้ยุติเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าว

๑.๓ กรณีขอความช่วยเหลือสมาชิกสมาคมสถาปนิกสงเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

คณะอนุกรรมการได้มีการตรวจสอบและรวบรวมข้อเท็จจริงของเรื่องร้องเรียนและติดตามการดำเนินคดีของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวแล้ว เห็นว่าพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนเสร็จแล้ว และได้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นควรส่งฟ้องไปยังพนักงานอัยการเพื่อยื่นฟ้องคณะกรรมการสมาคมสถาปนิกสงเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ต่อศาล ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายตามกระบวนการยุติธรรม คณะอนุกรรมการได้มีหนังสือไปยังสถานีตำรวจภูธรสามชุก เพื่อขอให้เร่งรัดพนักงานสอบสวนในการดำเนินคดีและเห็นว่าเรื่องดังกล่าวอยู่ระหว่างการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมแล้ว จึงควรยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนและแจ้งให้ผู้ร้องทราบ และแจ้งผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสุพรรณบุรี ให้เร่งรัดการพิจารณาสอบสวนดำเนินคดีในเรื่องดังกล่าว

๑.๔ กรณีขอความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคความทุกข์ร้อนของคณะผู้บริหารสถาบันการเงินหนองพันจันทร์

คณะอนุกรรมการเห็นว่าการจัดตั้งสถาบันการเงินซึ่งตั้งขึ้นตามวิสาหกิจชุมชนหรือตามนโยบายรัฐบาล และเป็นการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยมีคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด ตามมาตรา ๒๐ และมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๒๑ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ดังนั้น ควรนำเสนอปัญหาอุปสรรคที่สถาบันการเงินได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานบริหารจัดการของสถาบันการเงินให้ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรีทราบ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน และดำเนินการแก้ไขปัญหามา และให้ข้อเสนอแนะรวมทั้งหารือร่วมกันต่อหน่วยงานในพื้นที่เพื่อหาข้อยุติ

๑.๕ กรณีขอความเป็นธรรมและขอให้ชะลอการพิจารณาเรื่องการชี้มูลความผิดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับกรณีการยื่นบัญชีเพื่อฟ้องคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๕๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑

คณะอนุกรรมการเห็นว่าการดำเนินคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กับผู้ร้อง เป็นการดำเนินการไปตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการดำเนินคดีดังกล่าวไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของประธานวุฒิสภา ฉะนั้น คณะอนุกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา จึงไม่ควรรับเรื่องคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณา

๑.๖ กรณีขอให้ตรวจสอบข้าราชการระดับสูงกระทรวงศึกษาธิการร้ายแรง ผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

คณะอนุกรรมการเห็นว่าเรื่องร้องเรียนที่ลงลายมือชื่อ เป็นการลงลายมือชื่อปลอม จึงมีลักษณะเป็นบัตรสนเท่ห์เพราะถือว่าเป็นคำร้องทุกข์ที่ไม่ระบุชื่อ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ ซึ่งตามข้อ ๒๗ (๕) ของระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ยุติเรื่อง คณะอนุกรรมการมีความเห็นให้ยุติเรื่องดังกล่าว

๑.๗ กรณีขอให้ติดตามตรวจสอบนายกองค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

คณะอนุกรรมการได้รวบรวมข้อมูลโดยติดตามตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง และเร่งรัดการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงของอำเภอเมืองร้อยเอ็ดเพื่อให้ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงอย่างเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล และขณะนี้นายอำเภอเมืองร้อยเอ็ดได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปแล้ว จึงควรยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียน และแจ้งผู้ร้องเพื่อทราบต่อไป

๑.๘ กรณีขอความเป็นธรรมให้แก่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา กรณีคณะบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนสภามหาวิทยาลัย และผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีกลั่นแกล้งผู้ได้บังคับบัญชาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

จากข้อมูลที่ปรากฏตามข้อเท็จจริง คณะอนุกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า การร้องเรียนของผู้ร้องในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารของฝ่ายบริหารในมหาวิทยาลัย มีพฤติการณ์ที่ส่อไปในทางทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง เอื้อให้คู่สัญญาหาผลประโยชน์ เบียดบังทำให้รัฐเสียหาย ประโยชน์ มีการประวิงเวลาปกป้องพวกพ้อง ปล่อยปะปละเลย นิ่งเฉย ไม่ดำเนินการใดหรือติดตามกำกับดูแลรวมทั้งพิจารณาลงโทษกับผู้ที่เกี่ยวข้อง และเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมีการต่อเนื่องมายาวนานพอสมควร ได้ผ่านผู้บริหารของมหาวิทยาลัยมาหลายชุด (ช่วง พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๔) คณะอนุกรรมการรับทราบถึงความตั้งใจของผู้บริหารมหาวิทยาลัยในการแก้ไขปัญหามา ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมกับบุคลากรในมหาวิทยาลัยและเห็นควรยุติเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

๑.๙ กรณีขอความเป็นธรรมเพิ่มเติมจากกรณีที่ผู้ร้องกับพวกเป็นผู้ถูกกล่าวหาจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

คณะอนุกรรมการเห็นว่าประเด็นเรื่องดังกล่าวอยู่ระหว่างกระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งอยู่ระหว่างการรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพื่อพิจารณาตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ และเห็นควรแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาตามหน้าที่และอำนาจในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป รวมทั้งถ้าผู้ร้องเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมต่อกระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้องอาจจะร้องขอความเป็นธรรมไปยังอัยการสูงสุด เพื่อพิจารณาเพิ่มเติมได้ ดังนั้น คณะอนุกรรมการ จึงมีความเห็นให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียน และเห็นควรให้ส่งเรื่องร้องเรียนไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

๑.๑๐ กรณีขอให้ดำเนินการตามกฎหมายกับรองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ประพฤติมิชอบด้วยกฎหมายและขอความเป็นธรรมในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยร้ายแรง โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คณะอนุกรรมการฯ ได้มีหนังสือสอบถามความคืบหน้าในการดำเนินการของสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดนนทบุรีแล้ว ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ สว (กมธ ๒) ๐๐๑๐/๔๘๔ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และได้รับแจ้งเป็นหนังสือ ที่ ปช ๐๐๒๐/๐๖๗๐ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๔ ว่ากรณีตามข้อร้องเรียนอยู่ระหว่างการดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงของสำนักงาน ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนั้น เพื่อไม่ให้เป็นการก้าวล่วงไปพิจารณาประเด็นซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับข้อเท็จจริงของผลการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเห็นควรยุติเรื่อง

๑.๑๑ กรณีขอความเป็นธรรมให้แก่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา กรณีคณะบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนสภามหาวิทยาลัย และผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีกลั่นแกล้งผู้ได้บังคับบัญชาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

ประเด็นของเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าว คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้ว เห็นว่าเป็นเรื่องที่มหาวิทยาลัยอยู่ระหว่างการตรวจสอบทำความเข้าใจกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียเพื่อหาข้อสรุปและแนวทางการแก้ไขให้การดำเนินการในโครงการต่าง ๆ เป็นไปตามข้อกำหนด ระเบียบแบบแผน แนวทางปฏิบัติ และข้อกำหนด พร้อมได้มีการออกระเบียบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ ประกอบกับได้เร่งรัดและแก้ไขข้อบังคับต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เพื่อให้การสรรหาคณะของสภามหาวิทยาลัย เป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีองค์ประกอบที่มีความสมดุล และให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสรรหา รวมถึงการชี้แจงและเอกสารประกอบต่าง ๆ ได้ยืนยันการดำเนินการแก้ไขปัญหาและรับฟังข้อคิดเห็นของกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกของมหาวิทยาลัย รวมทั้งหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รับทราบความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหา ข้อมูลข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง อีกทั้งยังได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ พร้อมทั้งรับทราบข้อเสนอแนะของกลุ่มต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงและแก้ไขปัญหาในการบริหารงานของมหาวิทยาลัยต่อไป คณะอนุกรรมการฯ รับทราบถึงความตั้งใจของผู้บริหารมหาวิทยาลัยในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และเห็นควรยุติเรื่อง

๑.๑๒ กรณีขอความเป็นธรรมและให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และขอให้กองทัพเรือเพิกถอนใบอนุญาต และขอให้ตรวจสอบงบประมาณการก่อสร้างทางจักรยาน

จากข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ปรากฏ เห็นว่า ประเด็นนี้เป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดความโปร่งใสและเป็นไปโดยคุ้มค่า ตรงตามวัตถุประสงค์ เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของโครงการ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการฯ ศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา จึงได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด สว (กมธ ๒) ที่ ๐๐๑๐/๒๑๒๐ ลงวันที่ ๓๐

สิงหาคม ๒๕๖๔ แจ้งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พิจารณาตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ โครงการส่งเสริมและพัฒนาเส้นทางจักรยานจังหวัดชลบุรี และแจ้งผลการพิจารณาเรื่องดังกล่าวให้ คณะกรรมการบริหารด้วย

๑.๑๓ กรณีขอความเป็นธรรมกรณีกองทัพเรือเรื่องสัญญาผลิตหิน

คณะอนุกรรมการได้พิจารณา และเห็นว่าบริษัทฯ โดยผู้ร้องได้ยื่น ฟ้องคดีต่อศาลปกครองระยองเป็นคดีหมายเลขดำที่ ๑๑๔/๒๕๖๔ โดยปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองระยองจากการตรวจสอบข้อมูลข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่าคำร้องทุกขันธ์ เป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล อันเป็นเหตุให้ต้องมีการยุติเรื่อง ตามข้อ ๒๗ (๕) แห่งระเบียบ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบกับ คณะอนุกรรมการได้เชิญผู้ร้องและผู้ถูกร้องทั้งสองฝ่ายมาให้ข้อมูลและหาแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา ร่วมกันแล้ว ทั้งสองฝ่ายยังให้ข้อมูลข้อเท็จจริงที่ขัดแย้งกันและประสงค์ที่จะดำเนินการตามกระบวนการ ยุติธรรมของศาลปกครองคดีหมายเลขดำที่ ๑๑๔/๒๕๖๔ ที่บริษัทฯ โดยผู้ร้องได้ยื่นฟ้องกองทัพเรือไว้ ต่อศาลแล้ว คณะกรรมการจึงยุติการพิจารณาและแจ้งผู้ร้องให้ทราบต่อไป

๑.๑๔ ขอความเป็นธรรมกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

คณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ได้มีข้อสังเกตต่อหน่วยงาน ดังกล่าวในการเร่งรัดให้แก้ไขปัญหาให้เป็นยุติโดยไวนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ขาวจึงได้เร่งติดตาม ความคืบหน้าการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยได้มีหนังสือแจ้งการดำเนินการมายังคณะกรรมการ ตามหนังสือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ขาว ที่ ภก ๗๑๖๐๑/๒๑๙๕ เรียง ประธานคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบ เรื่องการทุจริตฯ เรื่อง ความคืบหน้าการแก้ไขปัญหา กรณีพิพาทโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๓๘๑๕ ตำบลไม้ขาว ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๕ ซึ่งได้แจ้งว่า ทาง อบต. ไม้ขาวจะได้เชิญนายอำเภอถลางและผู้อำนวยการ เจ้าท่าภูมิภาค จังหวัดภูเก็ต เข้าร่วมประชุมและหารือถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยจะได้เชิญ คู่กรณีที่เกี่ยวข้องมาร่วมเจรจาข้อยุติในวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วน ตำบลไม้ขาวและจะแจ้งให้คณะกรรมการได้รับทราบต่อไป

๑.๑๕ กรณีร้องเรียนปัญหาความเดือดร้อนจากการวางเตียงเต็นท์หมอนวด แก้อัชชาหาด ร่มเตียง ตู้ไฟฟ้า หอไลฟ์การ์ด และขอให้ตรวจสอบดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดเพื่อประโยชน์ ทางการค้าตามกฎหมายความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และช่วยจัดสรรหาพื้นที่ให้แก่ผู้กระทำการ ดังกล่าวได้อยู่ในพื้นที่เหมาะสมไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น

คณะอนุกรรมการเห็นว่า หน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการ กำกับดูแลผู้ประกอบการ วิสาหกิจชุมชน หน่วยรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ ต้องมีการทำงานเชิงรุก และ มีการวางแผนการดำเนินงานให้เป็นระบบ ทั้งด้านชีวิตและทรัพย์สิน ด้านสุขอนามัย ของนักท่องเที่ยว ประชาชนในทุกภาคส่วน เพื่อรักษาทัศนียภาพ ภาพลักษณ์ที่ดี เพื่อให้มีความเป็นมาตรฐานและถือปฏิบัติ ตามกฎ ระเบียบที่ได้ตกลงกันอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์การลุกล้าพื้นที่ หรือปัญหา อาชญากรรมในพื้นที่อีกในอนาคต ส่วนในประเด็นความจำเป็นของอุปกรณ์แจ้งเตือนภัยพิบัติ เช่น

หอไลฟ์การ์ด หรืออุปกรณ์อื่นที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของประชาชนบริเวณชายหาดป่าตอง คณะอนุกรรมการเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง จึงอยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลในเรื่องดังกล่าว ได้หารือและมีแนวทางการแก้ไขเพื่อป้องกันเหตุที่จะเกิดขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อประชาชน และนักท่องเที่ยวในชายหาดป่าตองด้วย

๑.๑๖ ขอให้ตรวจสอบประธานกรรมการ/กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ป.ป.ง. (พล.ต.ต.ปิยะพันธุ์ปิงเมือง) และรองเลขาธิการ ป.ป.ง. รักษาราชการแทนเลขาธิการ ป.ป.ง. (นายเทพสุ บวรโชติदार) กรณีว่ามีการกระทำที่สื่อว่าผิดกฎหมายหรือจริยธรรมตามที่ เป็นข่าวหรือไม่ และกรณีกลุ่มทุนจีนสีเทา (นายตู้หัวกับพวก)

ปัญหาดังกล่าวมีข้อมูลข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ง. ว่า กรณีระบบการทำงาน ภาพรวมของสำนักงาน ป.ป.ง. ภายใต้กฎหมาย ๒ ฉบับ คือ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพสูง ซึ่งมีมติของโครงสร้างองค์กรเป็นสายปฏิบัติงานและสายสนับสนุน เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงาน เพื่อรองรับการรับเรื่องต่าง ๆ รวมถึงระเบียบคณะกรรมการธุรกรรมว่าด้วยการรับเรื่องและการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ ในส่วนประเด็นความสัมพันธ์กับนายตู้หัว ก็ไม่เป็นจริงตามที่ปรากฏในประเด็นข่าวแต่อย่างใด และผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ง. ได้แจ้งว่าจะจัดส่งสรุปผลกรณีคำสั่งการยึดอายัดทรัพย์สินกรณีพ่อค้าที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับคดีดังกล่าวมายังคณะกรรมการอีกครั้ง ทั้งนี้ เรื่องร้องทุกข์ดังกล่าวยังอยู่ในระหว่างพิจารณาของคณะอนุกรรมการ

๑.๑๗. พิจารณาเรื่องร้องเรียนกรณีการสอบเข้ารับราชการเป็นกรณีพิเศษที่ไม่จำเป็นต้องแข่งขันกรณีบรรจุบุคลากรในสังกัดองค์การปกครองท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เข้ารับราชการเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ.๒๕๖๕ ขององค์การบริหารส่วนตำบลกล้วยกว้าง จังหวัดศรีสะเกษ

คณะอนุกรรมการได้เชิญผู้ร้องและผู้เกี่ยวข้องกับประเด็นตามเรื่องร้องเรียน โดยได้พิจารณาประเด็นเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าว จากประเด็นการลงคะแนนในแบบประเมินของคณะกรรมการสอบ ประเด็นการประกาศเกณฑ์การให้คะแนน ประเด็นผู้ร้องถ่ายภาพเอกสารประเมินคะแนนโดยพลการ ประเด็นการประกาศผลสอบล่าช้า ประเด็นการติดต่อคลิปบันทึกเสียง ประเด็นการเรียกร้องผลประโยชน์ ประเด็นการให้ผลประโยชน์ในการเปิดกรอบอัตรากำลัง ประเด็นความขัดแย้งระหว่างผู้ร้องกับคณะกรรมการสอบและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คณะอนุกรรมการได้มีความเห็นทั้งในส่วนของประเด็นหลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมินผู้สอบ การลงคะแนนให้ผู้เข้าสอบในเอกสารแบบประเมิน รวมถึงข้อพิจารณาว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลกล้วยกว้าง คณะกรรมการสอบ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียกร้องผลประโยชน์ กระทำการทุจริต ประพฤติมิชอบ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ และกลั่นแกล้งผู้ร้องให้สอบไม่ผ่าน เนื่องจากผู้ร้องไม่ให้ผลประโยชน์ในการสอบหรือไม่ เมื่อคณะอนุกรรมการพิจารณาเสร็จสิ้นแล้ว จึงเห็นควรยุติการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น และแจ้งผู้ร้องเพื่อทราบและรายงานผลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจต่อไป รวมถึงแจ้งข้อเสนอแนะไปยังกระทรวงต้นสังกัด ในฐานะองค์กรที่กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเปิดการสอบแข่งขันบรรจุบุคลากร

เช่นกรณีตามข้อร้องเรียนดังกล่าว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ดำเนินการแจ้งหลักเกณฑ์ และวิธีการในการคัดเลือก รวมถึงเกณฑ์การตัดสินในพื้นที่ของตนให้เป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึง การดำเนินการใด ๆ ในการคัดเลือกต้องเป็นไปตามที่กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ และสามารถชี้แจงได้เท่านั้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ชัดเจนและเกิดความยั่งยืนในอนาคตต่อไป

๑.๑๘ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีข้อร้องเรียนปัญหาเกี่ยวกับชุดโคม ไฟถนนพลังงานแสงอาทิตย์ รหัสนวตกรรม ๐๗๐๑๐๐๑๔

จากการที่ผู้ร้องได้รายงานความคืบหน้าเป็นหนังสือลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ เรื่อง แจ้งข้อมูลความคืบหน้า ประเด็นเรื่องร้องเรียนโคมไฟถนนพลังงานแสงอาทิตย์ รหัสนวตกรรม ๐๗๐๑๐๐๑๔ ซึ่งผู้ร้องได้แจ้งว่า ผู้ร้องได้ดำเนินการติดตั้งโคมไฟถนนพลังงานแสงอาทิตย์ รหัสนวตกรรม ๐๗๐๑๐๐๑๔ เสร็จเรียบร้อย และได้ส่งมอบงาน เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖ แต่องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหนามแท่ง ซึ่งเป็นคู่สัญญา มิได้งดเว้นค่าปรับแต่อย่างใด โดยปัจจุบัน ผู้ร้องอยู่ในระหว่างการดำเนินการฟ้องร้องต่อศาลปกครองจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อขอคืนค่าปรับ ที่ประชุมคณะอนุกรรมการเห็นว่า ผู้ร้องได้ดำเนินการติดตั้งโคมไฟถนนตามสัญญาแล้ว และได้มีการใช้ สิทธิทางศาลในการดำเนินการขอคืนค่าปรับจึงเป็นกรณีที่เรื่องร้องเรียนเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดี อยู่ในศาล ที่ประชุมคณะอนุกรรมการจึงมีมติให้ยุติเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ทั้งนี้ ตามข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง (๕) ของระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนั้น จึงมีมติให้ยุติเรื่อง และแจ้งให้ผู้ร้องได้ทราบต่อไป

๑.๑๙ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น กรณีขอให้ดำเนินการตรวจสอบกรม สอบสวนคดีพิเศษ กรณีการบริหารราชการแผ่นดินก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อทางราชการ โดยอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษกับพวก ได้ให้ความช่วยเหลือ นายสุรัตน์ แรงสิวิทย์ เจ้าพนักงานธุรการ อาวุโส กับพวก ซึ่งก่อเหตุขโมยลิฟต์ซึ่งเป็นทรัพย์สินของทางราชการไปขาย โดยไม่ต้องรับผิดชอบและไม่ต้อง รับโทษใดๆ แต่กลับใช้อำนาจหน้าที่กลั่นแกล้งข้าราชการซึ่งปฏิบัติหน้าที่รักษาทรัพย์สินของทางราชการ

จากการพิจารณาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดซึ่งมีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลพอให้รับฟังได้ว่า มีพฤติการณ์พยานหลักฐานที่ชี้ให้เห็นว่า การดำเนินการ ของ เลขาธิการกรม อาจเป็นการละเว้นไม่จัดการกับผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อช่วยเหลือหรือปกปิดการกระทำความผิด ประกอบกับกรณีดังกล่าวคณะอนุกรรมการมีข้อสังเกตว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการบริหารจัดการภายในองค์กรที่ไม่เป็นระบบ ไม่มีเสถียรภาพ และยังไม่มี ความสามารถในการบริหารจัดการภายในที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และไม่ปฏิบัติตามกฎหรือระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง คณะอนุกรรมการจึงเห็นควรให้รายงานผลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และส่งเรื่องให้ สำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจ ทั้งในส่วนของพฤติการณ์ของเจ้าพนักงานธุรการ อาวุโส กับพวก และ เลขาธิการกรม รวมถึงแจ้งข้อเสนอแนะไปยังกระทรวงยุติธรรม ซึ่งเป็นต้นสังกัด ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้ดำเนินการปรับปรุงการบริหารจัดการภายในองค์กรของกรมสอบสวน คดีพิเศษ ให้มีการตรวจสอบการทุจริตที่เข้มงวดและเป็นระบบมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในระบบบริหารจัดการภายใน และเพื่อคืนความเชื่อมั่นให้กับประชาชน

๑.๒๐ พิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนกรณีการร้องทุกข์ เนื่องจากสวนปัญหิสรภาพสถานที่เลี้ยงสัตว์ไถ่ชีวิต วัว ควาย ล่อ เลี้ยงสิ้นอายุขัยไม่แสวงผลประโยชน์ ในที่ดิน ส.ป.ก. เลขที่ ๕๕๐ บ้านสันวิไล ซอย ๑๐ ตำบลแม่ตืน อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน

คณะอนุกรรมการได้ให้แนวทางในการพูดคุยไกล่เกลี่ยเพื่อหาข้อสรุป ในเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าวนี้ ซึ่งในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖ อำเภอลี่ได้จัดประชุมเพื่อหารือในประเด็น ดังกล่าวร่วมกับผู้ร้องและชาวบ้าน โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภาคส่วนต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบร่วมกัน โดยผู้ร้องยินยอมให้ความร่วมมือในการที่จะดำเนินการขนย้ายสัตว์ ออกจากสวนปัญหิสรภาพ สาขาสันวิไล ตำบลแม่ตืน อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน ไปยังจังหวัดราชบุรี ภายใน ๙๐ วัน ส่วนประเด็นความชอบด้วยกฎหมายในการใช้ที่ดินของผู้ร้องนั้นคณะอนุกรรมการเห็นว่า เนื่องจากผู้ร้องใช้ประโยชน์บนที่ดิน ส.ป.ก. โดยไม่มีสิทธิตามกฎหมาย แต่เมื่อได้มีการพูดคุยชี้แจง ระหว่างผู้ร้องและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องแล้ว ประกอบกับเจ้าของที่ดิน ส.ป.ก. มีเจตนา เพียงช่วยเหลือผู้ร้องและสัตว์ที่ผู้ร้องได้มาจากการไถ่ชีวิต โดยหวังว่าจะได้รับมูลสัตว์ เพื่อเป็นปุ๋ยคอก บำรุงดินต่อไปเท่านั้น โดยมีได้เป็นการขาย ให้เช่า หรือให้ผู้ร้องเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน อันมีลักษณะ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ที่ดิน หรือมุ่งให้เกิดประโยชน์ทางการค้าแต่อย่างใด คณะอนุกรรมการ ได้แนะนำให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ทั้งหลักการทางนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ เพื่อหาทาง ออกให้กับเรื่องดังกล่าว ทำให้ผู้ร้องได้ยินยอมออกจากที่ดินดังกล่าว คณะอนุกรรมการจึงเห็นควรยุติ การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น และแจ้งผู้ร้องเพื่อทราบ เนื่องจากเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันแก้ไข ปัญหาให้เป็นที่ยุติแล้ว รวมถึงจัดทำหนังสือสรุปผลการพิจารณาไปยังจังหวัดลำพูน พร้อมทั้งขอขอบคุณทุก ภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือในการร่วมแก้ไขปัญหามาได้อย่างรวดเร็ว

๑.๒๑. กรณีที่ผู้ร้องยื่นต่อ ป.ป.ช. ขอให้ตรวจสอบเจ้าหน้าที่รัฐกระทำผิดฐาน ทุจริตต่อหน้าที่ ในกรณีกระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลางมีคำสั่งไม่ให้บริษัทบูรพา เทคโนโลยี เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ทำงาน ตามที่บริษัทได้อุทธรณ์คำสั่งต่อกระทรวงการคลัง

คณะอนุกรรมการได้รวบรวมเอกสารและได้เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ร้องทุกข์ดังกล่าว เพื่อชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการ โดยได้ทราบข้อมูลในด้านต่าง ๆ ทั้งในส่วนของ ข้อสัญญา ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ รวมถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ของหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง โดยเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าวยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ

๒. การทุจริตและประพฤตินิชอบ

๒.๑ กรณีพนักงานของบริษัทปตท. จำกัด (มหาชน) ทุจริตในองค์กร

คณะอนุกรรมการได้ตรวจสอบเอกสารเรื่องร้องเรียนแล้วเห็นว่าหนังสือ ร้องเรียนมีลักษณะเป็น “บัตรสนเท่ห์” ไม่สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ร้องได้ กล่าวคือ มีลักษณะเป็น คำร้องทุกข์ที่ไม่ระบุชื่อ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ ซึ่งตามระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ว่าด้วยการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๒๗ (๑) กำหนดให้ยุติเรื่อง และเห็นว่าเป็นเรื่อง ที่มีความขัดแย้งในองค์กรของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และเนื้อหาหรือสาระของข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวกับคำร้องทุกข์ไม่เพียงพอที่จะเข้าใจได้ตามสมควร และเป็นเรื่องที่เป็นข้อโต้แย้ง หรือข้อพิพาทระหว่างเอกชนด้วยกันเอง

๒.๒ กรณีร้องทุกข์ขอให้เร่งรัดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดำเนินการไต่สวนเพื่อลงโทษนายกเทศมนตรีเมืองปากน้ำสมุทรปราการ ฐานยกยอกเงินงบประมาณแผ่นดินโดยทุจริตเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง และขอให้มีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่

คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าเรื่องร้องเรียนดังกล่าวอยู่ระหว่างกระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยอยู่ระหว่างการรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานของสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดสมุทรปราการ ก่อนนำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ เห็นควรเสนอให้ยุติเรื่องและแจ้งผู้ร้องเพื่อทราบต่อไป

๒.๓ กรณีกล่าวหาการเลขาธิการ ป.ป.ง.ประพฤติมิชอบด้วยกฎหมาย

ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่าเรื่องอยู่ระหว่างการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะอนุกรรมการได้มีหนังสือสอบถามความคืบหน้าในการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ สว (กมธ ๖) ๐๐๑๐/๔๘๔ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และได้รับแจ้งเป็นหนังสือ ที่ ปช ๐๐๒๐/๐๖๗๐ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๔ ว่ากรณีตามข้อร้องเรียนอยู่ระหว่างการดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงของสำนักงาน ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนั้น เพื่อไม่ให้เป็นการก้าวล่วงไปพิจารณาประเด็นซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงของผลการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการจึงมีมติยุติพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

๒.๔ กรณีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว และปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตต่อหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานที่สื่อเจตนาทุจริตต่อหน้าที่ ในการใช้งบประมาณในการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ

ผู้ร้องได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ ร้องทุกข์กล่าวโทษนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว และปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว เป็นเจ้าหน้าที่รัฐทุจริตต่อหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานที่สื่อเจตนาทุจริต มีพฤติการณ์เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตคอร์รัปชันการใช้งบประมาณในการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ จำนวน ๘,๕๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งที่ผ่านมาจะใช้งบประมาณเพียงปีละประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ - ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ในการจัดงานวันเด็กโดยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้วได้อนุมัติให้ความเห็นชอบการใช้จ่ายงบประมาณใน พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย แต่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว ได้โอนงบประมาณในการจัดงานเพิ่มเติม จำนวน ๓ ครั้ง เป็นเงินประมาณ ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งไม่ได้แจ้งให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้วทราบ เพื่ออนุมัติเป็นการเพิ่มเติมแต่อย่างใด รวมทั้งงบประมาณดังกล่าวสูงเกินความจำเป็นไม่เกิดความคุ้มค่าต่อการใช้จ่ายงบประมาณ

๒.๕ กรณีขอให้ตรวจสอบเรื่องการทุจริตและการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเลขาธิการ กสทช.

คณะอนุกรรมการ ได้มีหนังสือเรียนเชิญผู้ร้องทั้งสองคนเข้าร่วมประชุม แต่ไม่สามารถติดต่อประสานงานให้เข้าร่วมประชุมได้ (หนังสือไปรษณีย์ตอบกลับไม่สามารถจัดส่งได้) และไม่มีบัตรประชาชนแนบมาในหนังสือร้องเรียน แต่มีที่อยู่ตามที่ร้องเรียน แต่ไม่สามารถติดต่อได้ และไม่มีเบอร์โทรศัพท์ ซึ่งตามระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๑๑ บัญญัติว่าคำร้องทุกข์ให้เป็นไปตามแบบคำร้องท้ายระเบียบนี้ หรืออย่างน้อยต้องมีรายการและลักษณะ ดังต่อไปนี้ คือ ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องระบุเรื่องอันเป็นเหตุให้ต้องร้องทุกข์ พร้อมทั้งข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ตามสมควรเกี่ยวกับเรื่องที่ร้องทุกข์ ลายมือชื่อผู้ร้องทุกข์หรือผู้ซึ่งร้องทุกข์แทนการยื่นหรือส่งคำร้องทุกข์ให้แนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการหรือสำเนาเอกสารทางราชการอื่นที่สามารถยืนยันตัวผู้ร้องทุกข์ได้ พร้อมทั้งลงลายมือชื่อรับรองสำเนาถูกต้องในเอกสารดังกล่าว และข้อ ๒๗ ที่กล่าวว่าคำร้องทุกข์ที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ ให้ยุติเรื่อง คือ คำร้องทุกข์ ที่ไม่ระบุชื่อ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ ซึ่งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวเห็นว่า มีลักษณะเป็นบัตรสนเท่ห์ และเรื่องนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังนั้น คณะอนุกรรมการจึงเห็นควรยุติเรื่อง

๒.๖ กรณีขอชี้เบาะแสการทุจริตคำพิพากษาของสำนักงานกองทุนการออมแห่งชาติที่เอื้อประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง

จากข้อเท็จจริงที่ได้รับยังไม่ปรากฏหลักฐานที่ชี้ให้เห็นว่ามีการกระทำตามที่ได้มีการร้องเรียน คณะกรรมการจึงมีมติยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียน และเห็นควรแจ้งผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะไปยังสำนักงานคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงานและการประชุมระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ และมติคณะรัฐมนตรี โดยเคร่งครัด เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป

๒.๗ กรณีขอให้เร่งรัดดำเนินคดี กรณีผู้บริหารการเคหะแห่งชาติขายที่ดินโครงการร่มเกล้า พาร์ควิลล์

คณะอนุกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ร้องมิได้ลงลายมือชื่อในการร้องเรียนและตรวจสอบแล้วพบว่าไม่มีที่อยู่ตามที่ร้องเรียน ซึ่งตามระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๑๑ บัญญัติว่าคำร้องทุกข์ให้เป็นไปตามแบบคำร้องท้ายระเบียบนี้ หรืออย่างน้อยต้องมีรายการและลักษณะ ดังต่อไปนี้ คือ ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องทุกข์ระบุเรื่องอันเป็นเหตุให้ต้องร้องทุกข์ พร้อมทั้งข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ตามสมควรเกี่ยวกับเรื่องที่ร้องทุกข์ ลายมือชื่อผู้ร้องทุกข์ และข้อ ๒๗ ที่กล่าวว่าคำร้องทุกข์ที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ ให้ยุติเรื่อง

๒.๘ กรณีการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ประพฤติมิชอบและทุจริตต่อหน้าที่ไม่ดำเนินคดีกับผู้ว่าการเคหะแห่งชาติ กับพวก ขณะที่มีหน้าที่ควบคุมโครงการอาคารชุดบ้านเอื้ออาทรเศรษฐกิจ ๑ ตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

จากข้อเท็จจริงที่ได้รับยังไม่ปรากฏหลักฐานที่ชี้ให้เห็นว่ามีกรกระทำตามที่ได้มีการร้องเรียน ซึ่งศาลปกครองสูงสุดและศาลรัฐธรรมนูญ ได้พิจารณาวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวแล้ว รวมทั้ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. ซึ่งเป็นหน่วยงานตรวจสอบการกระทำ ความผิดของเจ้าหน้าที่รัฐได้พิจารณาวินิจฉัยตามหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานเป็นที่ยุติแล้ว คณะกรรมการมีมติให้ยุติการพิจารณาและแจ้งผู้ร้องเพื่อทราบต่อไป

๒.๙ กรณีขอร้องเรียนพฤติกรรมข้าราชการระดับสูงในกระทรวงคมนาคมทุจริต

คณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจสอบข้อมูลข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า จากข้อเท็จจริงที่ได้รับยังไม่ปรากฏหลักฐานที่ชี้ให้เห็นว่ามีกรกระทำผิดตามที่ได้มีการร้องเรียน ไม่มีพฤติการณ์ที่ส่อไปในลักษณะทุจริตเพราะโครงการดังกล่าวยังไม่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ยังอยู่ระหว่างการจัดทำ TOR และเห็นว่ายังไม่มีความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริต และไม่มีข้อเท็จจริง ที่มีลักษณะกระทำผิดกฎหมาย คำร้องมีลักษณะเลื่อนลอย ประกอบกับ ถ้ามีการนำสืบข้อเท็จจริง ในกรณีตรวจสอบเรื่องผู้บริหารกระทรวงคมนาคมกระทำความผิดอาจจะทำให้เจ้าหน้าที่ที่ร้องเรียน ผู้นั้นได้รับผลกระทบในหน้าที่การงาน ดังนั้น จึงเห็นควรยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

๒.๑๐ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบส่อไปในทางทุจริต เพื่อผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง

เรื่องร้องทุกข์ดังกล่าว เกิดจากผู้ร้องขอให้ตรวจสอบกรณีที่ผู้ร้อง ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำคณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เป็นผู้คิดค้นวิจัยผลิตภัณฑ์ สเปรย์พ่นปากสูตรนาโนอิมัลชันที่มีสารแอนโดรกราโฟไลด์เป็นส่วนประกอบและสามารถรักษาผู้ป่วย โควิดได้จริง แต่ถูกเจ้าหน้าที่ระดับสูงของมหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้หน้าที่และอำนาจโดยมิชอบ ส่อไปในทางทุจริตเพื่อเอื้อประโยชน์ในสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์สเปรย์พ่นปากดังกล่าวให้กับตนเอง และบริษัทเอกชนที่ร่วมทุนวิจัยคณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องดังกล่าวจากเอกสารต่าง ๆ โดยได้เชิญ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวมาให้ข้อมูลต่ออนุกรรมการ ซึ่งจากการที่คณะอนุกรรมการพิจารณา พยานหลักฐานแวดล้อมที่เกี่ยวข้องทั้งหมดซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็นเหตุเป็นผล มีน้ำหนัก ให้รับฟังได้โดยปราศจากข้อสงสัยน่าเชื่อถือได้ว่า อธิการบดีหรือรองอธิการบดีที่รู้เห็นเป็นใจในการกระทำ ครั้งนี้อาจเอื้อประโยชน์ต่อบริษัท มิสลิลลี่ จำกัด ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ผิดหลักธรรมาภิบาล หรือจริยธรรมของผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงละเมิดจริยธรรมในงานวิจัย ของผู้ร้องอีกด้วย และได้มีขอเสนอแนะไปยังสำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงาน ป.ป.ช. และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาตรวจสอบตามหน้าที่และอำนาจต่อไป และรายงานผลการพิจารณา ไปยังกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และประธานที่ประชุมอธิการบดี แห่งประเทศไทย และเห็นควรให้ยุติการพิจารณา

๒.๑๑ กรณีร้องเรียนนายกเทศมนตรีเมืองน่านและพวก กระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ตลาดตั้งจิตนุสรณ์

จากการพิจารณาพฤติการณ์และพยานหลักฐานแวดล้อมที่เกี่ยวข้องทั้งหมดประกอบกับการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงของคณะอนุกรรมการซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็นเหตุเป็นผลอันน่าเชื่อได้ว่า นายกเทศมนตรีเมืองน่านและพวกอาจกระทำการส่อไปทางทุจริตและประพฤติมิชอบ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตามที่ได้มีการร้องเรียน โดยแม้กรณีนี้จะเป็นกรณีพิพาทระหว่างเอกชนกับเอกชนด้วยตนเองซึ่งปัจจุบันได้มีการดำเนินการฟ้องร้องกันต่อศาลจังหวัดน่านเป็นคดีหมายเลขดำที่ พ.๒๑๔/๒๕๖๔ แล้วรวมถึงเรื่องร้องเรียนของผู้ร้องในประเด็นต่าง ๆ เป็นเรื่องที่เทศบาลฯ ได้พยายามหาข้อสรุปและหาแนวทางแก้ไขเพื่อยุติปัญหาดังกล่าวกับจังหวัดน่านและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแล้วก็ตาม แต่การดำเนินการออกคำสั่งหรือดำเนินการออกใบอนุญาต รวมถึงเพิกเฉยกับผู้ประกอบการรายอื่น ๆ ที่ไม่มีใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองเป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายและเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้อง โดยกรณีนี้จะเป็นการปฏิบัติโดยไม่เท่าเทียมเสมอภาคต่อทุกฝ่ายหรือเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด มีพฤติการณ์ที่ส่อในทางทุจริตในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร อย่างไรก็ตามให้เป็นหน้าที่และอำนาจหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานรัฐ ดำเนินการตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๓. การดำรงตำแหน่ง การใช้อำนาจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๓.๑ กรณีคุณธรรม จริยธรรมหรือธรรมาภิบาลของเลขาธิการคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) กรณีผู้ร้องถูกเลขาธิการคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ใช้อำนาจกลั่นแกล้งและกระทำการอย่างไร้คุณธรรมและมนุษยธรรม

จากข้อเท็จจริงที่ได้รับยังไม่ปรากฏหลักฐานที่ชี้ให้เห็นว่ามีการกระทำตามที่ได้มีการร้องเรียนประกอบกับเห็นว่าผู้ร้องได้ดำเนินการตามขั้นตอนการดำเนินการทักท้วงคำสั่งลงโทษทางวินัยแล้วและผู้ร้องอยู่ระหว่างการดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลปกครอง คณะกรรมการจึงมีมติให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียน และแจ้งผู้ร้องเพื่อทราบ และแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้างตามกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีโดยเคร่งครัด เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป

๓.๒ กรณีสมาชิกวุฒิสภาต้องหาคดีอาญาและเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามเป็นสมาชิกวุฒิสภา

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของเรื่องร้องเรียนดังกล่าวข้างต้น และได้ติดตามให้ผู้ร้องเข้าร่วมประชุม โดยมีหนังสือเชิญเข้าร่วมประชุมไปยังที่อยู่ทางทะเบียนราษฎรของผู้ร้องแต่ไม่สามารถติดต่อกับผู้ร้องได้ เมื่อพิจารณาตามระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เห็นว่าเรื่องร้องเรียนดังกล่าวเป็นคำร้องทุกข์ที่ไม่สามารถติดต่อกับผู้ร้องได้ พร้อมทั้งได้ติดตามประสานงานไปยังหน่วยงานรัฐเพื่อแจ้งให้ผู้ร้องมาให้ข้อเท็จจริงแล้ว แต่ไม่สามารถเชิญมาให้ข้อเท็จจริงได้ รวมทั้งเนื้อหาหรือสาระของข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวกับคำร้องทุกข์ไม่เพียงพอที่จะเข้าใจได้ตามสมควร และเป็นเรื่อง

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยให้เป็นที่ยุติแล้ว จึงไม่ควรที่จะพิจารณาในประเด็นร้องเรียนดังกล่าว ตามข้อ ๒๗ ของระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยการจัดการเรื่องรื้อร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบกับเรื่องร้องเรียนของผู้ร้องที่ยื่นต่อคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร และได้ส่งมายังคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา เป็นกรณีเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ของสมาชิกวุฒิสภา ภายหลังจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ซึ่งไม่อยู่ใน หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้าง ธรรมาภิบาล วุฒิสภา จึงมีความเห็นให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนและแจ้งผลการพิจารณาไปยัง ประธานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร เพื่อรับทราบ

๓.๓ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งเป็นเจ้าของ พนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา

เรื่องร้องทุกข์ดังกล่าวเกิดจาก ผู้ร้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดิน ทั้งสิ้น ๗ ฉบับ และเป็นผู้ครอบครองที่ดินตาม ส.ค. ๑ บริเวณตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตตหีบ จังหวัดชลบุรี และมีที่ดินบางส่วนที่ยังไม่ได้ออกโฉนด ซึ่งที่ดินทั้งหมดมีแนวเขตที่ดินติดกันทั้งแปลง มีเนื้อที่รวมประมาณ ๒๖๓ ไร่ โดยผู้ร้องได้ซื้อที่ดินทั้งหมดจากเอกชนรายหนึ่ง ในราคา ๑๘๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๙ โดยมีปัญหาเรื่องพื้นที่ทับซ้อน และมีการร้องเรียนว่าหัวหน้าหน่วย ป้องกันรักษาป่า หัวหน้าโครงการป่าสิริเจริญวรรษ เจ้าหน้าที่ป่าไม้อาวุโส และเจ้าหน้าที่ป่าไม้ชำนาญงาน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ คณะอนุกรรมการได้พิจารณาแล้ว และได้มีข้อเสนอแนะ ไปยังกองทัพเรือในฐานะเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตให้ราษฎรเข้าไปครอบครองที่ดินในเขตทรงสงวน ตามพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๔๖๕ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทำการสำรวจและจัดทำแผนที่แสดงแนวเขตพื้นที่โครงการ ป่าสิริเจริญวรรษ โดยให้ราษฎรผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วมสำรวจและระวางแนวเขตที่ดินครอบครองของตนเอง ด้วย และส่งเรื่องให้อธิบดีกรมป่าไม้และอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช อธิบดีกรมที่ดิน ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี และฐานทัพเรือสัตหีบ กองทัพเรือ ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในส่วนของการ ดำเนินการทางวินัยต่อไป

๓.๔ กรณีขอให้ตรวจสอบเจ้าหน้าที่การรถไฟแห่งประเทศไทยปฏิบัติหรือละ เว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบทำให้ราชการเสียหาย

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าว โดยพิจารณาจาก เอกสาร และเชิญผู้เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการ เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น รวมถึง ได้มีการลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และได้มีข้อเสนอแนะรวมถึงข้อสังเกต ทั้งในส่วนของ ผลกระทบต่อประชาชนในการก่อสร้างหรือพัฒนาตลาดเป็นระยะเวลายาวนาน ข้อสังเกตในการทำผิด

สัญญา ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการได้แจ้งข้อเสนอแนะและข้อสังเกตดังกล่าว ไปยังผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป และให้ยุติการพิจารณา

๓.๕ กรณีเจ้าหน้าที่รัฐปล่อยปละละเลยให้มีบุคคลทำลายทางสาธารณประโยชน์ และบุกรุกบึงน้ำสาธารณะ

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าว โดยพิจารณาจากเอกสาร และเชิญผู้เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการ เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และได้มีข้อเสนอแนะรวมถึงข้อสังเกต ทั้งในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ในการดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งรวมถึงที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ร่วมกัน ดังนั้น จึงควรตรวจสอบพื้นที่ในพื้นที่ปกครอง ดูแลรักษาพื้นที่สาธารณประโยชน์ตามหน้าที่โดยเคร่งครัด รวมถึงการชี้แนวเขตพื้นที่สาธารณะอย่างระมัดระวังถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนดไว้ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการตรวจสอบการออกโฉนดที่ดินในพื้นที่บึงน้ำว่ามีความคลาดเคลื่อนหรือไม่คณะอนุกรรมการจึงมีมติให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว และแจ้งกรมที่ดินเพื่อพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการต่อไป

๓.๖ กรณีขอความเป็นธรรมที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายรวมทั้งเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

คณะอนุกรรมการได้พิจารณา รวมทั้งได้มีข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ (๑) เนื่องจากการอนุญาตให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๒ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ้างจ้องทำประโยชน์ที่ดินในเขตทรงสงวนบริเวณเขาเปล้า ตำบลนาจอมเทียน และตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จำนวนเนื้อที่ ๑,๘๘๓ ไร่ ตามใบอนุญาตออกตามความในพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๔๖๕ ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๙ เป็นการอนุญาตตามแผนที่แสดงแนวเขตพื้นที่โครงการป่าสิริเจริญวรรษที่สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๒ จัดทำขึ้นฝ่ายเดียวโดยมิได้ทำการเดินสำรวจและประกาศให้ที่ดินข้างเคียงระวางแนวเขตที่ดิน จึงเกิดปัญหาพื้นที่ทับซ้อนกับราษฎรอื่นซึ่งกล่าวอ้างว่ามีสิทธิครอบครองในที่ดินเขตทรงสงวน รวมถึงผู้ร้องเรียนในเรื่องนี้ด้วย ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาแนวเขตที่ดินทับซ้อน จึงเห็นควรแจ้งกองทัพเรือในฐานะเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตให้ราษฎรเข้าไปครอบครองที่ดินในเขตทรงสงวน ตามพระบรมราชโองการพ.ศ. ๒๔๖๕ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทำการสำรวจและจัดทำแผนที่แสดงแนวเขตพื้นที่โครงการป่าสิริเจริญวรรษ โดยให้ราษฎรผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วมสำรวจและระวางแนวเขตที่ดินครอบครองของตนเองด้วย และ (๒) กรณีผู้ร้องเรียนว่าหัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่า หัวหน้าโครงการป่าสิริเจริญวรรษ เจ้าหน้าที่ป่าไม้อาวุโส และเจ้าหน้าที่ป่าไม้ชำนาญงาน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบนั้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าการที่ผู้ถูกกล่าวหาทั้งสี่ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ป่าไม้และหัวหน้าโครงการป่าสิริเจริญวรรษได้เข้าไปตรวจยึดที่ดินพิพาทซึ่งเป็นที่ดินในเขตทรงสงวนที่ผู้ร้องมีสิทธิครอบครองตามพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๔๖๕ จึงอาจเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทตามผู้ร้องกล่าวหาได้ จึงเห็นควรส่งเรื่องให้อธิบดีกรมป่าไม้และอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช อธิบดีกรมที่ดิน ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี และฐานทัพเรือสัตหีบ กองทัพเรือ ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป และให้แจ้งผลการดำเนินการมายังคณะกรรมการ เพื่อทราบภายในระยะเวลา ๓ เดือน ทั้งนี้ จากการติดตามผลทราบว่าฐานทัพเรือสัตหีบดำเนินการแก้ไขปัญหาและนำเสนอกองทัพเรือเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาพื้นที่พิพาทซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาปัญหาดังกล่าวต่อผู้มีอำนาจพิจารณาต่อไป

๓.๗ กรณีนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว และปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตต่อหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานที่สื่อเจตนาทุจริตต่อหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานที่สื่อเจตนาทุจริตในการใช้งบประมาณในการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ

จากข้อเท็จจริงที่ได้รับยังไม่ปรากฏหลักฐานที่ชี้ให้เห็นว่ามีการกระทำตามที่ได้มีการร้องเรียน ในชั้นนี้จึงเห็นควรยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียน และแจ้งผู้ร้องเพื่อทราบต่อไป ทั้งนี้ ควรแจ้งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้วดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้าง ตามกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรี โดยเคร่งครัดต่อไป เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต อนึ่ง จากการติดตามผลทราบว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้วดำเนินการตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเคร่งครัดตามข้อเสนอแนะคณะกรรมการ

๓.๘ กรณีเจ้าหน้าที่รัฐปล่อยปละละเลยให้มีบุคคลทำลายทางสาธารณประโยชน์และบุกรุกบึงน้ำสาธารณะ

คณะอนุกรรมการได้มีข้อเสนอแนะว่าองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งรวมถึงที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ร่วมกัน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวางหรืออำเภอ ควรตรวจสอบพื้นที่ในพื้นที่ยกครอง ดูแลรักษาพื้นที่สาธารณประโยชน์ตามหน้าที่โดยเคร่งครัด รวมถึงการชี้แนวเขตพื้นที่สาธารณะอย่างระมัดระวัง ถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการตรวจสอบการออกโฉนดที่ดินในพื้นที่บึงน้ำที่มีความคลาดเคลื่อนหรือไม่

๓.๙ กรณีร้องเรียนให้ดำเนินคดีอาญานายกเทศมนตรีคลองวาฬกับพวก

เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ ผู้คัดค้านได้ขอเข้าพบผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่า เพื่อขอให้พิจารณาแก้ไขปัญหาการกีดขวางและเข้าพบผู้บริหารเทศบาล เพื่อทราบแนวทางการรื้อถอนเก็บซากวัวสด และเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔ กองช่างเทศบาลได้ปฏิบัติงานควบคุมการรื้อถอนเก็บซากเศษวัวสด โดยห้างหุ้นส่วนจำกัดมานะการโยธาและเพื่อน นำรถแมคโครเข้ามาในพื้นที่เพื่อทำการรื้อถอน และสำนักงานเจ้าท่าฯ ได้เข้ามาตรวจสอบพื้นที่เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ สำนักงานเจ้าท่าฯ ได้รายงานผลการตรวจสอบการรื้อถอนเก็บเศษซากวัวสดที่เทศบาลได้ปฏิบัติตามคำสั่งเรียบร้อยแล้วซึ่งเป็นเหตุให้การออกคำสั่งทางปกครองได้ยุติลงแล้ว ดังนั้น คณะอนุกรรมการจึงเห็นควรเสนอให้ยุติเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

๓.๑๐ กรณีอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ เข้าตรวจค้นโรงงาน บริษัท กระบี่ วิเศษน้ำมันปาล์ม จำกัด สาขาคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ในคดีพิเศษ กรณี การทุจริตยักยอกทรัพย์สิน ในชุมชนสหกรณ์ชาวสวนปาล์มน้ำมันกระบี่ จำกัด ซึ่งมีผู้ได้รับผลกระทบประมาณ ๒๐,๐๐๐ ครัวเรือน มูลค่าความเสียหายโดยรวมกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท

กรณีชุมนุมสหกรณ์เกิดปัญหาการบริหารจัดการชุมนุม ผู้บริหาร มีการทุจริตและส่งผลให้ชุมนุมสหกรณ์เสียหายต่อสมาชิกเป็นวงกว้างจึงได้มอบนโยบายให้อธิบดี กรมสอบสวนคดีพิเศษ พิจารณานำเรื่องกรณีการทุจริตดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการคดีพิเศษรับเป็นคดี พิเศษ ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ และมอบหมายให้กองคดีความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการสืบสวนสอบสวนอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัยการพิเศษฝ่าย การสอบสวน ๒ สำนักงานการสอบสวน สำนักงานอัยการสูงสุด ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมายฟอกเงิน สำนักงาน ป.ป.ง. เป็นที่ปรึกษาคดีพิเศษ มีการบูรณาการร่วมกับ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสหกรณ์จังหวัดกระบี่ และพบพฤติการณ์ กรรมการ/ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ที่มี หน้าที่ของชุมนุมสหกรณ์ฯ ซึ่งมีหน้าที่ในการบริหารกิจการของชุมนุมสหกรณ์ฯ หลายชุด มีการกระทำผิด โดยไม่ดูแลหรือจัดการทรัพย์สินของชุมนุมสหกรณ์ฯ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ระมัดระวังรักษา ผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือผลประโยชน์ของสมาชิก และมีการดำเนินการขายโรงงาน สาขาคลองท่อม ซึ่งเป็นทรัพย์สินของชุมนุมสหกรณ์ฯ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย บริหารงานไม่ซื่อสัตย์สุจริต และไม่ระมัดระวัง รักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์ฯ มีการจัดทำสัญญาซื้อขายเอื้อประโยชน์แก่ บริษัท กระบี่วิเศษน้ำมัน ปาล์ม จำกัด ทำให้ชุมนุมสหกรณ์ฯ เสียประโยชน์อย่างชัดเจน ผู้บริหารของชุมนุมสหกรณ์ฯ บางรายเป็นผู้ ก่อตั้งและผู้บริหารของบริษัท กระบี่วิเศษน้ำมันปาล์ม จำกัด มีสถานะเกี่ยวกับข้อกังขาผลประโยชน์ในนาม ของผู้ขายและผู้ซื้อในคราวเดียวกันซึ่งถือเป็นการการบริหารงานที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนอันขัดต่อ พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ กรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าวอยู่ในระหว่าง การพิจารณาของคณะอนุกรรมการ

๓.๑๑ กรณีกองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤติ มิชอบ ร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ ๔ บุกจับผู้ช่วยเจ้าพนักงานพัสดุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคีมีชาติ อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น เรียกรับเงินค่าต่อสัญญาจ้าง เหมาบริการ

กองบังคับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติ มิชอบ (ปปป.) ได้รับการประสานงานจากสำนักงาน ปปท. หลังจากผู้เสียหายได้ร้องเรียนมายัง สำนักงาน ปปท. เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๕ โดยสำนักงาน ปปท. เขต ๔ ได้ประสานมายัง ปปป. ซึ่ง ปปป. และ ปปท. ได้สนธิกำลังเข้าจับกุมผู้กระทำผิด และวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ เจ้าหน้าที่ ปปท. และ ปปป. ได้สอบปากคำผู้เสียหาย และหาพยานหลักฐานเพิ่มเติม เพื่อบรรณข้อมูลและนำตัวผู้กระทำผิดมา ลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมต่อไป

๔. การจัดซื้อจัดจ้าง

๔.๑ กรณีนำสถานที่รองรับการปรับย้ายไปเปิดประมูลให้เช่าโดยเอื้อประโยชน์แก่พวกพ้องโดยทุจริต

คณะกรรมการมาธิการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นแล้วเห็นว่าการที่มหาวิทยาลัยให้เช่าพื้นที่ค้าขายและได้มีการฟ้องร้องดำเนินคดีตามสิทธิของทั้งสองฝ่ายแล้ว จึงไม่อาจก้าวล่วงในส่วนของการดำเนินคดีที่อยู่ในกระบวนการพิจารณาของศาล แต่เห็นว่ากรณีดังกล่าวยังสามารถไกล่เกลี่ยประนีประนอมยอมความกันได้ระหว่างคู่กรณี โดยมหาวิทยาลัยควรทำความตกลงร่วมกันกับผู้เช่าภายใต้ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยคณะกรรมการเห็นควรยุติการพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น แจ้งผู้ร้องทราบต่อไป

๔.๒ กรณีการจัดซื้อจัดจ้างไม่โปร่งใส

เรื่องร้องทุกข์ดังกล่าว เกิดจากได้มีหนังสือร้องเรียนในกรณีการจัดซื้อจัดจ้างไม่โปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างกระปุกออมสิน และกรณีผู้ร้องถูกเลขาธิการคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ใช้อำนาจกลั่นแกล้งโดยคำสั่งกองทุนการออมแห่งชาติลงโทษปลดออกจากงานซึ่งทั้งสองประเด็นคณะกรรมการได้มีการแสวงหาข้อมูลข้อเท็จจริงจากผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง และพยานเอกสารที่เกี่ยวข้องมีประเด็นพิจารณา คณะกรรมการได้พิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าว คณะกรรมการได้พิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีร้องเรียนดังกล่าว และได้พิจารณาทั้งในส่วนของประเด็นความโปร่งใสในการจัดซื้อกระปุกออมสิน และความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างโดยคณะกรรมการได้นำผลการพิจารณาศึกษาดังกล่าวนำเสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อเป็นข้อมูลในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างในหน่วยงานของรัฐต่อไป

๔.๓ กรณีการจัดซื้อจัดจ้างไม่โปร่งใส ขาดคุณธรรม จริยธรรมหรือธรรมาภิบาลของเลขาธิการคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)

เรื่องร้องทุกข์ดังกล่าว เกิดจากได้มีหนังสือร้องเรียนในกรณีคุณธรรม จริยธรรมหรือธรรมาภิบาลของเลขาธิการคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) กรณีผู้ร้องถูกเลขาธิการคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ใช้อำนาจกลั่นแกล้งและกระทำการอย่างไร้คุณธรรมและมนุษยธรรม โดยผู้ร้องได้มีคำสั่งกองทุนการออมแห่งชาติ ที่ ๙๕/๒๕๖๓ เรื่อง ลงโทษปลดออกจากงานโดยให้เหตุผลว่าผู้ร้องกระทำผิดวินัยในกรณีเมื่อครั้งผู้ร้องมาสมัครงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในของกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ได้ยื่นประวัติการทำงาน มีการเขียนปี ค.ศ. เกิดผิด มีการจงใจปิดบังปี พ.ศ. เกิดของตนเองในสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน และการกล่าวหาว่าผู้ร้องฝ่าฝืนจรรยาบรรณการตรวจสอบภายใน และฝ่าฝืนข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติว่าด้วยจรรยาบรรณของพนักงานและลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๖๑ และผู้ร้องเห็นว่าการที่ผู้ถูกร้องใช้อำนาจออกคำสั่งปลดผู้ร้องออกจากความเป็นพนักงานทำให้ผู้ร้องได้รับผลกระทบและเสียหาย คณะกรรมการได้พิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีร้องเรียนดังกล่าว และได้พิจารณาในประเด็นกรณีร้องทุกข์การใช้อำนาจที่ไม่มีคุณธรรม จริยธรรม หรือธรรมาภิบาลของเลขาธิการ

คณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ในการออกคำสั่งลงโทษปลดออก โดยคณะอนุกรรมการ เห็นว่าจากข้อเท็จจริงที่ได้รับยังไม่ปรากฏหลักฐานที่ชี้ให้เห็นว่ามีการกระทำตามที่ได้มีการร้องเรียน ประกอบกับเห็นว่าผู้ร้องได้ดำเนินการตามขั้นตอนการดำเนินการทักท้วงคำสั่งลงโทษทางวินัยแล้ว และผู้ร้องอยู่ระหว่างการดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลปกครอง จึงเห็นควรให้มีการยุติการพิจารณา

๔.๔ กรณีที่การประปานครหลวง (กปน.) ได้ประกาศเปิดประกวดราคางานจ้างก่อสร้างขยายกำลังผลิตน้ำที่โรงงานผลิตน้ำมหาสวัสดิ์

กรณีดังกล่าวเป็นกรณีที่การประปานครหลวง (กปน.) ได้ประกาศ เปิดประกวดราคางานจ้างก่อสร้างขยายกำลังการผลิตน้ำที่โรงงานผลิตน้ำมหาสวัสดิ์ราคากลาง ๖,๕๒๖ ล้านบาท ซึ่งบริษัท วงษ์สยามก่อสร้าง จำกัด ยื่นเสนอราคาต่ำสุด รองลงมาเป็น บมจ.ซิโน-ไทย เอ็นจี เนียร์ริงแอนด์ คอนสตรัคชั่น (STEC) อันดับ ๓ คือ ITA Consortium (บมจ.อิตาเลียนไทยดีเวล็อปเมนต์ และบริษัท อาควาไทย จำกัด) แต่ต่อมา กปน. ประกาศให้ ITA Consortium เป็นผู้ชนะการประมูล และให้เหตุผลว่าบริษัทที่เสนอราคาต่ำสุดอันดับ ๑ และ ๒ ไม่มีคุณสมบัติในการเข้าร่วมประมูล จึงเป็นเหตุให้มีการอุทธรณ์ไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน ซึ่งคณะกรรมการมีมติว่า บริษัททั้งสองมีคุณสมบัติที่จะเข้าร่วมประมูลงานก่อสร้างได้ และขอให้ กปน.กลับไปดำเนินการในขั้นตอน การพิจารณาข้อเสนอราคาของผู้ยื่นข้อเสนอให้ถูกต้องต่อไป ขณะนี้ กปน. อยู่ระหว่างหารือกับ กรมบัญชีกลางว่าสามารถยกเลิกการประมูลงานจ้างก่อสร้างดังกล่าวได้หรือไม่ เนื่องจากประกาศประกวด ราคางานจ้างดังกล่าวไม่ได้กำหนดเงื่อนไขการยื่นข้อเสนออย่างครบถ้วน ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวอยู่ในระหว่าง การพิจารณาของคณะอนุกรรมการ

จากการทำงานตลอดระยะเวลา ๕ ปี ของคณะอนุกรรมการพิจารณา เรื่องร้องทุกข์ ได้พิจารณาศึกษารวมทั้งสิ้นจำนวน ๔๙ เรื่อง และสามารถแบ่งหมวดหมู่ผลการพิจารณา ศึกษา ออกเป็น ๔ เรื่อง ได้แก่ ๑) การขอความช่วยเหลือ ขอความเป็นธรรมและขอให้ตรวจสอบ ๒) การทุจริตและประพฤติมิชอบ ๓) การดำรงตำแหน่ง การใช้อำนาจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และ ๔) การจัดซื้อจัดจ้าง โดยคณะอนุกรรมการพบว่าประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นมีทั้งปัญหาที่เกิดจากช่องว่างในการบังคับใช้ กฎหมาย ปัญหาไม่ความรู้กฎหมายของประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐ ปัญหาความขัดแย้งในชุมชน แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าปัญหาสำคัญที่สุดที่นำมาสู่การร้องเรียนคือ **ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ และการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่รัฐ**

คณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ได้พิจารณาศึกษาประเด็นปัญหาต่าง ๆ โดยอาศัยระเบียบ ข้อกฎหมาย โดยมีการเชิญผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการเรียก เอกสารหลักฐานต่าง ๆ และได้รวบรวมสรุปผลการพิจารณาการศึกษาเรื่องดังกล่าวข้างต้น นำเสนอต่อ คณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา เพื่อพิจารณาเสนอแนะข้อเสนอนแนะต่าง ๆ ที่จำเป็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และในกรณีที่ คณะกรรมการเห็นว่ากรณีหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีพฤติการณ์ทุจริตหรือประพฤติมิชอบ คณะกรรมการก็จะสรุปรายงานพฤติการณ์ดังกล่าวไปยังหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจ อาทิ สำนักงาน

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ตลอดระยะเวลา ๕ ปี ของการดำเนินการของคณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ภายใต้ คณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ได้ดำเนินการตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะประเด็นการปราบปรามการทุจริต มีส่วนช่วยประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบจากหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ พร้อมทั้งมีส่วนช่วยในการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานของรัฐ ให้มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและปราศจากการทุจริตในทุกระดับ

๓.๓ การดำเนินงานของคณะทำงานติดตามข่าวสารเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล

คณะทำงานติดตามข่าวสารเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล ได้ดำเนินการติดตามสืบค้นข้อมูลข่าวสารเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบและการกระทำที่ขัดต่อหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งได้มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านทางไลน์ (Line) ของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ รวมทั้งนำเสนอประเด็นข่าวต่าง ๆ ในคราวประชุมของคณะกรรมการ ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมา คณะกรรมการได้นำประเด็นข่าวที่นำเสนอมาพิจารณา และมีมติมอบหมายให้คณะอนุกรรมการนำไปพิจารณาศึกษารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น การติดตาม หรือมีข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันเป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ ตามข้อ ๗๗ วรรคสี่ ของข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาพ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งผลการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๗ สรุปได้ดังตารางที่ ๓.๑๓ ดังนี้

ตารางที่ ๓.๑๓ แสดงผลการติดตามสืบค้นข้อมูลข่าวสารเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการกระทำที่ขัดต่อหลักธรรมาภิบาล และประเด็นข่าวเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ปี พ.ศ.	จำนวน (ข่าว)
๒๕๖๔	๑๒๕
๒๕๖๕	๓๓๙
๒๕๖๖	๒๑๒
๒๕๖๗	๖๐
รวม	๗๓๖

จากตารางที่ ๓.๑๓ พบว่าคณะทำงานติดตามข่าวสารเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล ได้ดำเนินการติดตามข้อมูลข่าวสารเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบและการกระทำที่ขัดต่อหลักธรรมาภิบาล รวมถึงประเด็นข่าวเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - พ.ศ. ๒๕๖๗ มีจำนวนทั้งสิ้น ๗๓๖ ข่าว โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีจำนวนข้อมูลข่าวสารมากที่สุด ๓๓๙ ข่าว รองลงมา ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๒๑๒ ข่าว พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๒๕ ข่าว และ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๖๐ ข่าว

คณะทำงานติดตามข่าวสารเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการรวบรวมข้อมูลข่าวสารเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่น เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา โดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา คณะทำงานได้มีการรวบรวมข้อมูลข่าวสารกว่า ๗๐๐ เรื่อง โดยที่เรื่องส่วนใหญ่ เป็นพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ในหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการเรียกร้องผลประโยชน์ การใช้อำนาจหน้าที่ในการหาผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง หรือแม้แต่การใช้ช่องโหว่ของกฎหมายในการแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว การบิดเบือนข้อมูลหรือเปิดเผยข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือไม่เปิดเผยข้อมูล การวิ่งเต้นขอตำแหน่งและโยกย้าย การแทรกแซงหรือไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล การไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบและกฎหมาย การยกยอกทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ แต่ที่สำคัญที่พบมากที่สุดคือข่าวการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น การฮั้วการประมูล การล่อลวงสเปค ซึ่งนำมาสู่การก่อสร้างที่ไม่ได้มาตรฐานและไม่สามารถใช้งานได้จริง นำมาสู่การก่อสร้างของภาครัฐที่ทิ้งร้างจำนวนมาก และในประเด็นการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐดังกล่าว ยับพบปัญหาบุคลากรของภาครัฐส่วนใหญ่ โดยเฉพาะท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย จึงนำมาสู่ข่าวร้องเรียนและศาลพิพากษาลงโทษผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐเป็นจำนวนมากเช่นกัน จากการรวบรวมข้อมูลข่าวของคณะทำงานดังกล่าวจะนำไปสู่การนำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และหากประเด็นใดที่คณะกรรมการเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ จะมอบให้คณะอนุกรรมการคณะใดคณะหนึ่งพิจารณาเป็นการเฉพาะ เช่น เรื่องการจัดซื้อชุดของใช้ประจำวัน (Care Set) คนชราป้องกันการแพร่เชื้อของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน การศึกษาโครงการก่อสร้างของหน่วยงานของหน่วยราชการที่ถูกทิ้งร้างเป็นจำนวนกว่า ๕๒ แห่ง และการใช้จ่ายงบประมาณในการจัดทำโครงการจัดซื้อเสาไฟฟ้ารูปประติมากรรม (นวัตกรรม) เป็นต้น

บทที่ ๔

บทสรุปและอภิปรายผล

๔.๑ บทสรุป

ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมวุฒิสภาได้มีมติตั้งคณะกรรมการมาธิการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา และตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๒๓) กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการมาธิการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ไว้ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริต และประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่น การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหาร ราชการแผ่นดินตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับกลไกกระบวนการและมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ พิจารณาศึกษา ติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการขับเคลื่อนภารกิจดังกล่าว คณะกรรมการได้มีการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ วันอังคารที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๒ และมีมติตั้ง คณะอนุกรรมการจำนวน ๔ คณะ ประกอบด้วย

๑. คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปราม การทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล

๒. คณะอนุกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๓. คณะอนุกรรมการการเสริมสร้างธรรมาภิบาล

๔. คณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

นอกจากนี้ ในคราวประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๔ วันจันทร์ที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๔ คณะกรรมการได้มีมติตั้งคณะทำงานติดตามข่าวสารเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล เพื่อดำเนินการติดตามสืบค้นข้อมูลข่าวสารเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบและการกระทำที่ขัด ต่อหลักธรรมาภิบาล

ภายใต้กรอบหน้าที่และอำนาจดังที่ได้กล่าวข้างต้น คณะกรรมการได้กำหนดเป้าหมาย และแนวทางในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ในห้วงระยะเวลา ๕ ปีตามวาระการดำรงตำแหน่ง ของวุฒิสภา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ของรัฐธรรมนูญ และแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านที่ ๑๑ การป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ และยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ภาครัฐ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งตลอดระยะเวลา ๕ ปี คณะกรรมการได้มีการประชุมรวมทั้งสิ้น จำนวน ๙๑๙ ครั้ง การสัมมนา จำนวน ๑๙ ครั้ง การศึกษา ดูงานภายในประเทศ จำนวน ๖๖ ครั้ง และศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๓ ครั้ง รวมทั้งได้พิจารณา

ศึกษาและมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเรื่องต่าง ๆ จำนวนรวม ๑๔๐ เรื่อง ตลอดจนได้นำเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาและได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา รวมทั้งได้ส่งข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับทราบหรือนำไปปฏิบัติ จำนวน ๙ เรื่อง ดังนี้

๑. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง คดีที่ศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายชนะคดี และมีได้ดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมาย เป็นเหตุให้รัฐได้รับความเสียหาย

๒. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดทำระบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (๑ โครงการ ๑ QR-Code)

๓. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แผนงานเชิงรุกของรัฐบาล : การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗)

๔. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณีศึกษา มาตรการในการป้องกันการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๕. เรื่อง ความเสียหายจากข้อผูกพันสัญญาในการดำเนินโครงการของรัฐ

๖. เรื่อง การลักลอบส่งน้ำมันดีเซลโดยมิชอบเป็นเหตุให้รัฐเสียประโยชน์ กรณีศึกษา จับน้ำมันดีเซลเถื่อนกลางแม่น้ำเจ้าพระยา

๘. เรื่อง ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ในการประมูลด้วยวิธี e-bidding ในภาครัฐ

๙. เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอนุญาติตตูลการ พ.ศ. ๒๕๔๕ ประเด็น มาตรการในการป้องกันการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบได้

สำหรับการพิจารณาขอสอบข้อเท็จจริง และศึกษาเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและการเสริมสร้างธรรมาภิบาล สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ในห้วงระยะเวลา ๒ ปีแรก (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓) คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการและปัญหาอุปสรรคของหน่วยงานที่มีหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น ๑) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ของสำนักงาน ป.ป.ช. ๒) การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ที่ประเมินและจัดอันดับโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) และ ๓) การติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในโครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณจากวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อป้องกันการทุจริต ทั้งนี้ ในการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการในห้วงระยะเวลา ๒ ปีแรกนี้ ทำให้ได้ทราบแผนการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการปฏิบัติรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

๒. ในท่วงระยะเวลาปีที่ ๓ - ๔ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕) เป็นการพิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต ที่เกี่ยวกับกลไก กระบวนการ และมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤตินิชอบ

การพิจารณาศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านที่ ๑๑ การป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิชอบ และยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิชอบ เพื่อติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตรากฎหมายและแก้ไขกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งระดับ พระราชบัญญัติและระดับอนุบัญญัติ รวมจำนวน ๑๑ ฉบับ ได้แก่

พระราชบัญญัติ (๘ ฉบับ) คือ

๑. ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
๒. ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทาง ราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๓. ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ท. เรื่องการส่งเสริมการต่อต้านการทุจริต และประพฤตินิชอบในภาครัฐ (ปัจจุบันคณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสภาผู้แทนราษฎร แล้ว และอยู่ระหว่างการพิจารณาในชั้นคณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎร)
๔. ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒
๕. ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการรับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและรางวัลจากการแจ้งเบาะแส พ.ศ. ๒๕๕๔

๖. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับ ประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

๗. ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดความผิดของนิติบุคคลและผู้ร่วมกระทำความผิดที่ เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤตินิชอบ

๘. ร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการฟอกคตปิดปากในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ และประพฤตินิชอบ พ.ศ.

อนุบัญญัติ (๓ ฉบับ)

๑. ปรับปรุงแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐและ หน่วยงานของรัฐ

๒. ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.

๓. ร่างระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคลในระบบคุณธรรม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๖ วรรคสอง ให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และพนักงานของรัฐด้วยระบบคุณธรรม

สรุปได้ว่ากฎหมายระดับพระราชบัญญัติ จำนวน ๘ ฉบับ และอนุบัญญัติ จำนวน ๓ ฉบับ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิชอบ และถือ ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤตินิชอบให้บรรลุผลตามแผนปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ นั้น พบว่ายังมีความล่าช้า โดยมีกฎหมายเพียง ๑ ฉบับ ที่ได้มีการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแล้ว และอยู่ระหว่างการพิจารณาของ

สภาผู้แทนราษฎร แต่อีก ๗ ฉบับ ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และยังไม่ได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อรัฐสภา ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่ง ในการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบที่จะ ไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ได้

๓. ในท่วงระยะเวลาปีที่ ๕ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๗)

เป็นการพิจารณาศึกษากฎหมาย และติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด การดำเนินการ เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ เพื่อเร่งรัดและติดตามการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไข กฎหมายให้สำเร็จโดยเร็ว และใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านที่ ๑๑ ด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อไป

ผลจากการดำเนินงานของคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและ เสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ตามหน้าที่และอำนาจตลอดระยะเวลา ๕ ปี ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น นั้น ทำให้ได้ทราบปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องต่อการปฏิรูป ประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ ชาติได้ คือ

๑. ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์และให้ความสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจัง คำว่าผู้นำนั้นไม่ได้หมายถึงแต่เพียงนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หัวหน้าส่วนราชการเท่านั้น แต่หมายรวมถึงผู้นำ ในทุกระดับชั้นที่ต้องให้ความสำคัญและเข้มงวดจริงจังกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในองค์กรทุกกรณี อีกทั้งผู้นำต้องเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดีให้กับ ผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และความซื่อสัตย์สุจริต

๒. กฎหมายต้องมีความเข้มข้นและกำหนดโทษไว้สูงสำหรับผู้ที่กระผิด เพื่อเป็นการป้องกันและ ป้องปรามไม่ให้มีการทุจริต นอกจากนี้กฎหมายจะต้องเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ในการแจ้งเบาะแสการทุจริตและมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และทำให้ประชาชน มีทัศนคติที่ไม่ยอมรับการทุจริต รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องเด็ดขาดและ จริงจัง ซึ่งทำให้อัตราการเกิดคดีทุจริตมีแนวโน้มลดลง

๓. นโยบายหรือมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต้องเข้มงวด เด็ดขาดจริงจัง และลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างรุนแรง ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่เกิดความเกรงกลัว เข็ดหลาบ และไม่กล้าที่จะกระทำการทุจริต

๔. การกำหนดให้ค่าคะแนนการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI) เป็นตัวชี้วัดภาพลักษณ์ด้านการทุจริตของประเทศไทย และกำหนดเป็นตัวชี้วัดตามยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ อาจเป็นการกำหนดตัวชี้วัดที่อาจไม่ตรงจุด หรือสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นจริงด้านการทุจริตของประเทศไทยได้ทั้งหมด เนื่องจากวิธีการ

ประเมินคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต หรือ CPI ที่เป็นการประเมินโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใส นานาชาติ (Transparency International: TI) ซึ่งเป็นองค์กรภาคเอกชนนั้น ใช้การเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์หรือสอบถามจากความรู้สึกของผู้ที่เกี่ยวข้องถึงการดำเนินกิจการของภาครัฐของ ประเทศไทย ดังนั้น จึงเห็นว่าเป็นการยากมากหรือแทบเป็นไปไม่ได้เลยที่จะบรรลุเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจะสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายได้ตามที่ ตั้งไว้ว่ามีผลการประเมินคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI) ที่สูงขึ้น โดยมีตัวชี้วัดภาพรวมที่กำหนดไว้ ดังนี้

ปี ๖๗ CPI ติดอันดับ ๑ ใน ๕๑ และหรือคะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๓ คะแนน

ปี ๖๘ CPI ติดอันดับ ๑ ใน ๔๘ และหรือคะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๕ คะแนน

ปี ๖๙ CPI ติดอันดับ ๑ ใน ๔๕ และหรือคะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๖ คะแนน

ปี ๗๐ CPI ติดอันดับ ๑ ใน ๔๓ และหรือคะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน

ทั้งที่ค่าคะแนน CPI ของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ถึงปัจจุบัน ประเทศไทยได้คะแนนอยู่ที่ ๓๕ - ๓๘ คะแนน เท่านั้น

สำหรับสาระสำคัญในส่วนของกรจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษา ตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา รอบ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗) คณะกรรมการได้นำแนวทางการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) มาประยุกต์ใช้ โดยดำเนินการศึกษาและรวบรวม ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นจากการเชิญ ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในเรื่องที่พิจารณาศึกษา รวมทั้งการสัมมนาและการ เดินทางศึกษาดูงาน ในส่วนของข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ได้แก่ ข้อมูลผลการดำเนินงานของ คณะอนุกรรมการ ทั้ง ๔ คณะ และคณะทำงาน จำนวน ๑ คณะ รวมถึงข้อมูลเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย หรือบทความที่ปรากฏในหนังสือ สื่อ สิ่งพิมพ์หรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ และเอกสารของทาง ราชการ จากนั้นนำเสนอข้อมูลลักษณะเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ดำเนินการการอภิปราย และบรรยายสรุปผลการศึกษา ซึ่งคณะกรรมการได้ขอขอบเขตระยะเวลาการดำเนินการ ระหว่างเดือน กันยายน ๒๕๖๒ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๗ รวมทั้งได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานไว้ ดังนี้

๑. เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานอื่น

๒. เพื่อศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูป ประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยุทธศาสตร์ชาติ

๓. เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านที่ ๑๑ การป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ฉบับปรับปรุง และยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๖ การปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อติดตาม เสนอแนะและเร่งรัดการดำเนินการตามกฎหมายและแก้ไขกฎหมายของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทั้งระดับพระราชบัญญัติ และระดับอนุบัญญัติ

๔. เพื่อดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายปฏิรูปประเทศ

เมื่อคณะกรรมการการศึกษาและรวบรวมข้อมูลผลการพิจารณาการศึกษาของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ ทั้ง ๔ คณะ รวมถึงคณะทำงานติดตามข่าวสารเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลเรียบร้อยแล้ว จึงได้นำมาเรียบเรียงและจัดหมวดหมู่ข้อมูล จนนำมาสู่การวิเคราะห์ ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Analysis) ซึ่งปรากฏผลเป็นมาตราส่วนหรือจำนวนต่าง ๆ เช่น จำนวนการประชุม การจัดสัมมนา และการเดินทาง ศึกษาดูงานภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงจำนวนหมวดหมู่ผลการพิจารณาการศึกษา และได้ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลจนได้บทสรุป การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ โดยนำเสนอ ผลการดำเนินงาน ๒ ลักษณะ ได้แก่

๑. ผลการดำเนินงานทั่วไป ได้แก่ ผลการดำเนินงานด้านการประชุม การสัมมนา การเดินทาง ศึกษาดูงานภายในประเทศและต่างประเทศ และผลการรวบรวมประเด็นข้อมูลข่าวสารของ คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน

๒. ผลการพิจารณาการศึกษา หมายถึง ผลการพิจารณาการศึกษาตามวัตถุประสงค์การดำเนินงาน ที่คณะกรรมการกำหนดไว้ใน ๔ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ผลการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานอื่น

ส่วนที่ ๒ ผลการศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ การปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยุทธศาสตร์ชาติ

ส่วนที่ ๓ ผลการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านที่ ๑๑ การป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ฉบับปรับปรุง และยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๖ การปรับ สมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติ มิชอบ เพื่อติดตาม เสนอแนะและเร่งรัดการดำเนินการตรากฎหมายและแก้ไขกฎหมายของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทั้งระดับพระราชบัญญัติ และระดับอนุบัญญัติ

ส่วนที่ ๔ ผลการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ เพื่อการยกระดับคะแนนดัชนี การรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ที่ประเมินและจัดอันดับ โดยองค์กร เพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) และการประเมินคุณธรรมและ ความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA)

โดยผลการดำเนินงานดังกล่าวจะปรากฏในบทที่ ๔ เล่มรายงานสรุปผลการดำเนินงาน รอบ ๕ ปี โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ ส่วนหน้าของรายงาน ได้แก่ ปก และสารบัญ ซึ่งประกอบด้วย สารบัญ เนื้อเรื่อง และสารบัญตาราง ส่วนเนื้อหา ประกอบไปด้วย ๕ บท ได้แก่ บทที่ ๑ บทนำ บทที่ ๒ วิธีการดำเนินงาน บทที่ ๓ ผลการดำเนินงาน บทที่ ๔ บทสรุปและอภิปรายผล บทที่ ๕ ข้อเสนอแนะ และ ส่วนท้าย ได้แก่ บรรณานุกรม และภาคผนวก ทั้งนี้ รายละเอียดผลการดำเนินงานทั่วไป และผลการพิจารณาการศึกษา จะได้ปรากฏในส่วนของการอภิปรายผลลำดับต่อไป

๔.๒ อภิปรายผล

๔.๒.๑ ผลการดำเนินงานทั่วไป

๔.๒.๑.๑ การดำเนินงานภาพรวมของคณะกรรมการธิการ มีการประชุม จำนวน ๑๙๓ ครั้ง การสัมมนา จำนวน ๗ ครั้ง การเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศ จำนวน ๔๐ ครั้ง และเดินทางศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๓ ครั้ง

๔.๒.๑.๒ การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ ธิการ จำนวน ๔ คณะ

๑. คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล มีการประชุม จำนวน ๒๖๕ ครั้ง การสัมมนา จำนวน ๗ ครั้ง และการเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

๒. คณะอนุกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการประชุม จำนวน ๑๔๙ ครั้ง และการเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศ จำนวน ๙ ครั้ง

๓. คณะอนุกรรมการเสริมสร้างธรรมาภิบาล มีการประชุม จำนวน ๑๑๕ ครั้ง การสัมมนา จำนวน ๕ ครั้ง และการเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศ จำนวน ๑๖ ครั้ง

๔. คณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ มีการประชุม จำนวน ๑๙๗ ครั้ง และการเดินทางศึกษาดูงานภายในประเทศ จำนวน ๕ ครั้ง

๔.๒.๑.๓ การดำเนินงานของคณะทำงานติดตามข่าวสารเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาล ได้ดำเนินการติดตามสืบค้นข้อมูลข่าวสารเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการกระทำที่ขัดต่อหลักธรรมาภิบาล รวมถึงประเด็นข่าวเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - พ.ศ. ๒๕๖๗ มีจำนวนทั้งสิ้น ๗๓๖ ข่าว รวมทั้งได้มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านทางไลน์ (Line) ของคณะกรรมการ ธิการ และคณะอนุกรรมการ รวมทั้งนำเสนอประเด็นข่าวต่าง ๆ ในคราวประชุมของคณะกรรมการ ธิการ ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมาคณะกรรมการ ธิการได้นำประเด็นข่าวที่นำเสนอไปพิจารณา และมีมติมอบหมายให้คณะอนุกรรมการนำไปพิจารณาศึกษารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น การติดตาม หรือมีข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันเป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ ตามข้อ ๗๗ วรรคสี่ ของข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา.ศ. ๒๕๖๒

๔.๒.๒ ผลการพิจารณาศึกษา

๔.๒.๒.๑ ผลการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่น

คณะกรรมการ ธิการได้ดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อสอบหาข้อเท็จจริง ศึกษาตรวจสอบเรื่องการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานอื่น การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับกลไกกระบวนการ และมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลพบว่า คณะกรรมการ ธิการได้พิจารณาเรื่องสำคัญ ในภาพรวม จำนวน ๑๔๐ เรื่อง ซึ่งเป็นกรณีศึกษาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑. การทุจริตคอร์รัปชัน
๒. การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง การประมูล และการงบประมาณ
๔. การดำรงตำแหน่ง การใช้อำนาจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
๕. การขอความช่วยเหลือ ขอความเป็นธรรมและขอให้ตรวจสอบ
๖. การบุกรุกที่ดินของรัฐ
๗. การดำเนินงานโครงการของรัฐ
๘. การเสริมสร้างธรรมาภิบาล
๙. เรื่องร้องเรียน

โดยในส่วนของผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาศึกษา ติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่องต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็น ๙ เรื่อง ได้แก่ ๑) การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ๒) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ๓) หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ๔) การบริหารจัดการคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ๕) กฎหมายปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ ๖) การป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๗) การรายงานการพัฒนาศูนย์ร้องเรียนร้องทุกข์ในประเทศไทย ๘) การศึกษาเปรียบเทียบการทุจริตของประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน และ ๙) การปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในระยะต่อไป

จากการพิจารณาศึกษาเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่น คณะกรรมการพบว่าปัญหาการทุจริตที่เกิดจากเจ้าหน้าที่รัฐ กระทำการทุจริต มีจำนวนมากที่สุด โดยมีการปฏิบัติหน้าที่และละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ มีพฤติการณ์ยกยอกทรัพย์สินและเงินงบประมาณแผ่นดิน การทุจริตเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างและโครงการก่อสร้างของรัฐ และมีพฤติการณ์เรียกรับสินบน จากการกระทำดังกล่าวส่งผลให้รัฐเกิดความเสียหาย และประชาชนได้รับความเดือดร้อน และหากพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุของการทุจริตจะเห็นได้ว่าส่วนหนึ่งมาจากปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เช่น การต้องการรายได้เพิ่มจึงใช้ตำแหน่งหน้าที่เป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์ การเรียกรับสินบน และการเป็นสังคมที่มีระบบอุปถัมภ์ การช่วยเหลือเกื้อกูลพวกพ้องจนกลายเป็นค่านิยมทางสังคม หรือมีลักษณะความสัมพันธ์แบบ บังคับบัญชาระหว่างนักการเมืองและข้าราชการประจำ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูง เป็นต้น นอกจากนี้ ส่วนหนึ่งมาจากกฎหมายเปิดช่องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ดุลพินิจหรืออำนาจแก่บุคคล เช่น กรณีการจัดซื้อจัดจ้างโครงการของรัฐที่ให้อำนาจแก่ผู้จัดซื้อ การกำหนดขอบเขตงาน (Terms of Reference : TOR) และการตรวจรับพัสดุ เป็นต้น และหากพิจารณามิติทางกฎหมายจะเห็นว่าระบบกฎหมายเดิมกำหนดให้บทลงโทษของการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ได้แตกต่างจากประชาชน

ทั่วไป แต่ต่อมาเมื่อมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จนถึงปัจจุบัน จึงทำให้ความรับผิดของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐ แยกความรับผิดทางละเมิด ออกจากหลักที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพราะด้วยลักษณะของเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานแทนรัฐ ซึ่งต้องปฏิบัติแตกต่างกันออกไปตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐ

ด้วยปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชัน (Corruption) เป็นปัญหาที่อยู่คู่สังคมไทย มาเป็นเวลานาน ถึงแม้ว่าจะยังไม่สามารถป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยเด็ดขาดก็ตาม แต่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต่างตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริตและได้แสวงหาแนวทาง แก้ไขปัญหาการทุจริตมากขึ้น โดยมีการกำหนดนโยบาย กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริต และการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบภาครัฐ และในมิติทางสังคม ได้มีการดำเนินกิจกรรม เช่น ชมรม STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริตในทุกจังหวัดทั่วประเทศ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แนวทางการป้องกันการทุจริตสามารถสรุปสาระสำคัญได้ว่า หน่วยงานของรัฐควรมีการ บังคับใช้กฎหมายและกำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างเด็ดขาด รวดเร็วและเป็นธรรม รวมทั้ง ปรับปรุงกฎหมายเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนการสร้างกลไกเครือข่ายภาคประชาชนเพื่อตรวจสอบการบริหารงานภาครัฐให้เกิดธรรมาภิบาล โปร่งใส และเกิดการใช้งบประมาณแผ่นดินอย่างคุ้มค่า รวมทั้งร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

๔.๒.๒.๒ ผลการศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยุทธศาสตร์ชาติ

- การปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในระยะต่อไป

๑.๑ การปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในระยะต่อไป

คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ได้จัดทำข้อเสนอแนะการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระยะต่อไปเรื่อง (๑) ความเห็นและข้อเสนอแนะการปรับปรุง แก้ไขยุทธศาสตร์ชาติ ระยะที่ ๒ (๒) กิจกรรมที่ควรติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศต่อไป (๓) การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (๔) การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ เสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๘ หน่วยงาน ตามหนังสือลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕

โดยการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในระยะต่อไป มีดังนี้

- (๑) ความเห็นและข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขยุทธศาสตร์ชาติ ระยะที่ ๒
- (๒) กิจกรรมที่ควรติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศต่อไป

(๓) การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมาย ภายใต้อำนาจการปฏิรูปประเทศ

(๔) การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

๑.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้อำนาจการปฏิรูปประเทศ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในระยะต่อไป

คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา มีการติดตามการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ แต่แผนฉบับดังกล่าว ยังไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติ มิชอบ

โดยความเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแผนแม่บทภายใต้อำนาจการปฏิรูปประเทศ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เสนอปรับปรุงแก้ไขเป็น ดังนี้

เป้าหมายที่ (๑) ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย โดยพิจารณาจากดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) จัดอันดับโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) เป้าหมายตามที่ตั้งไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ คือ อยู่ในอันดับที่ ๑ ใน ๕๔ หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน และในระยะที่ ๒ ตั้งเป้าหมายไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ คือ อยู่ในอันดับที่ ๑ ใน ๔๓ หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน

ข้อเสนอแนะแผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการยกระดับค่าคะแนนดัชนี การรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗)

เป้าหมายที่ (๒) คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง และการดำเนินคดี ทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

เป้าหมายที่ (๓) ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

๑.๓ การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ แผนแม่บท ภายใต้อำนาจการปฏิรูปประเทศ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแนวทางการดำเนินการระยะต่อไป

คณะกรรมการได้จัดทำข้อเสนอแนะการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ แผนแม่บทภายใต้อำนาจการปฏิรูปประเทศ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ และแนวทางการดำเนินการระยะต่อไป เสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๗ หน่วยงาน ตามหนังสือลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๖ โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑.๑ การขับเคลื่อนยกระดับคะแนนประเมิน CPI จำนวน ๕ ด้าน ๑๕ มาตรการของคณะอนุกรรมการ ที่ผ่านมา คณะรัฐมนตรีได้มีการตั้งคณะทำงาน โดยมี ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) กำกับดูแลการนำมาตรการต่าง ๆ ไปดำเนินการ และได้ปรับเป็น ๔ มิติให้ครอบคลุมทุกประเด็น แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีหลายเรื่องมิได้บรรลุไว้ในแผนระดับที่ ๓ และยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจมิได้นำไปปฏิบัติ ดังนั้น ควรกำหนดแนวทางและวิธีการการผลักดันและขับเคลื่อน

๑.๒ ควรกำหนดตัวชี้วัดของแผนที่เป็นผลลัพธ์ (outcome) หรือผลกระทบ (impact) ที่เป็นรูปธรรมวัดได้ในเชิงคุณภาพที่ส่งผลต่อการยกระดับดัชนีรับรู้การทุจริต (CPI) และเป้าหมายที่กำหนดมากกว่าการกำหนดเป็นเพียงผลผลิต (output) หรือกระบวนการ (process)

๑.๓ ความเข้มงวดในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับ ตัวชี้วัด/เป้าหมายที่กำหนดเพื่อลดปัญหากิจกรรม/โครงการของหน่วยงานไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด/เป้าหมายที่กำหนดส่วนกิจกรรมย่อยของหน่วยงาน เช่น การอบรมเสริมสร้างความรู้ อาจให้หน่วยงานรับผิดชอบหลักดำเนินการเป็นลักษณะของการอบรมแบบ e-learning เป็นมาตรการบังคับให้บุคลากรในทุกหน่วยงานต้องผ่านการอบรมดังกล่าว เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการจัดอบรมที่มีหลากหลายรูปแบบ ในหลายหน่วยงาน

๒. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๒.๑ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับหน่วยงานหลัก ควรติดตามการใช้งบประมาณอย่างต่อเนื่อง ส่วนประเด็นเป้าหมายย่อยที่กำหนดไว้ในพฤติกรรมและวัฒนธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต โดยเฉพาะการประเมินพฤติกรรมของเยาวชน ซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติที่รับผิดชอบ โดยตรงมีการรายงานที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ทำให้แก้ไขปัญหาไม่ได้ ดังนั้น หากทำงานบนพื้นฐานของความเป็นจริงก็อาจแก้ไขได้ตรงประเด็น ขณะเดียวกัน ได้เสนอให้จัดทำเป็นแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงระดับอุดมศึกษาที่มีจำนวนผู้เรียนไม่มาก นอกจากนี้การประเมิน ITA รูปแบบใหม่ ควรดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ (คณะอนุกรรมการมีข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาแบบประเมิน ITA ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ตามลำดับความเร่งด่วน) ให้กับหน่วยงานไปแล้ว เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๖

๒.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับหน่วยงานระดับปฏิบัติ

ควรสร้างความรู้และเครือข่าย สร้างรากฐานให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้เกิดความครอบคลุมทุกด้าน ในขณะเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลในต่างประเทศ มีการปลูกฝังความเห็นที่มีความแตกต่างกันโดยเฉพาะเรื่องช่องทางการทุจริตและโอกาสความเสี่ยงของการทุจริต และคณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จังหวัดควรทำความเข้าใจเพื่อให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการ และการขับเคลื่อนเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ในขณะที่ข้อเสนอแนะเรื่อง ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) หรือศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมและต่อต้านการทุจริต (ศจท.)

ได้เสนอแนะให้มีในระดับกระทรวงและระดับกรม กระจายการปฏิบัติงานให้เข้าถึงและครอบคลุมพหุ
ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๑.๔ ข้อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านปราบปราม การทุจริต และการขับเคลื่อนการดำเนินการของคณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผน แม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จังหวัด

คณะกรรมการฯ ได้จัดทำข้อเสนอแนะการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริต
และประพฤติมิชอบ และแนวทางการดำเนินการระยะต่อไป เสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๗ หน่วยงาน
ตามหนังสือลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๖ โดยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักการและความสำคัญของ
การปรับปรุงแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ –
๒๕๗๐) เพื่อให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริต
และประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้ปรับ
แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)
และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ความเห็นชอบแล้ว ตามกรอบ
ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ ในขณะเดียวกัน สศช. ได้ดำเนินการ
คู่มือปรับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ในลักษณะหลักร่วมเวลา สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้ปรับแผนปฏิบัติการดังกล่าวเพียงเล็กน้อย
ให้สอดคล้องกับ สศช. แต่ยังมีเป้าหมายหลักตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ โดยมีเป้าหมายภาพรวมของ
แผนปฏิบัติการ คือ ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และมีเป้าหมายสำคัญ ๒ เป้าหมาย
ดังนี้ เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต และเป้าหมายที่ ๒ คดีทุจริต
และประพฤติมิชอบลดลง และคณะกรรมการฯ ได้มีข้อเสนอแนะ เช่น ประเด็นเกี่ยวกับการปรับปรุง
กระบวนการ และเครื่องมือในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน
ภาครัฐ (ITA) ให้สามารถตรวจประเมิน และสร้างความน่าเชื่อถือได้อย่างแท้จริง การปรับปรุงเป็น
ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมและต่อต้านการทุจริต (ศจท.) เพื่อปรับปรุงความก้าวหน้าของเจ้าหน้าที่
ผู้ปฏิบัติงาน (Career Path) ให้มีความชัดเจนในการป้องกันและป้องปรามการทุจริต รวมทั้ง
การดำเนินการให้มี ศจท. ระดับกรมด้วย การปรับเครื่องมือการประเมินเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรม
ที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตและในการเลือกผู้ตอบควรสอบถามความเห็นศิษษาธิการจังหวัด
การขับเคลื่อนการประเมิน ITA ของคณะกรรมการผลักดันฯ ของจังหวัด ควรให้ความเชื่อมโยง
และมีส่วนในการช่วยยกระดับค่าคะแนน CPI ของประเทศไทย การรายงานผลของหน่วยปฏิบัติ
ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ของกระทรวง และหน่วยปฏิบัติควรจัดทำเป็น Single
Window ในการส่งคำขอและส่งข้อมูลให้ การเฝ้าระวังการทุจริตที่มีการกระจายงานไปยังหลายจังหวัด
ตัวชี้วัด เด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต การจัดทำแผนที่ความเสี่ยง
การทุจริต Corruption Risk Mapping) ระดับจังหวัด เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตของ
จังหวัด (ส่วนราชการระดับจังหวัด อำเภอ และ อปท.) ที่ตรงประเด็น เป็นต้น

๔.๒.๒.๓ ผลการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านที่ ๑๑ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ฉบับปรับปรุง และยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อติดตาม เสนอแนะและเร่งรัดการดำเนินการตามกฎหมายและแก้ไขกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับพระราชบัญญัติ และระดับอนุบัญญัติ

คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ได้ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปกฎหมายด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน ๑๐ ฉบับ เป็นกฎหมาย จำนวน ๗ ฉบับ และอนุบัญญัติ จำนวน ๓ ฉบับ ตามแผนการปฏิรูปประเทศฉบับปรับปรุง นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมปฏิรูปกำหนดให้มีกฎหมายอีก ๑ ฉบับ คือ กฎหมายป้องกันการฟ้องปิดปาก (Anti-SLAPP Law) รวมทั้งสิ้น ๑๑ ฉบับ โดยกฎหมายปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน ๑๑ ฉบับ มีดังต่อไปนี้

๑. ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ประเด็นการปรับปรุงแก้ไขตามที่แผนการปฏิรูปประเทศกำหนด คือ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๒๕๓ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการหรือข่าวสารสาธารณะ ตามมาตรา ๕๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้โดยสะดวก เพื่อช่วยให้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ โดยปี พ.ศ. ๒๕๖๖ คณะกรรมาธิการมีหนังสือสอบถามความคืบหน้าไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ดังนั้น ควรรอการรายงานความคืบหน้าจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒. ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ประเด็นการปรับปรุงแก้ไขตามที่แผนการปฏิรูปประเทศกำหนด คือ เพื่อลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานในการอนุมัติ อนุญาต ซึ่งนำไปสู่การลดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยปี พ.ศ. ๒๕๖๖ คณะกรรมาธิการมีหนังสือสอบถามความคืบหน้าไปยังสำนักงาน ก.พ.ร. เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และสำนักงาน ก.พ.ร. มีหนังสือ ที่ นร ๑๒๐๖/๒๑๗๖ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ขอส่งความคืบหน้าการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

เมื่อมีการยกร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต และการให้บริการแก่ประชาชน พ.ศ. จำนวน ๓๒ มาตรา คณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษาพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตและการให้บริการแก่ประชาชน พ.ศ. รายงานตรา โดยคณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล ในคณะกรรมการการศึกษา

ตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ได้ประชุมแลกเปลี่ยนความเห็นร่วมกับผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ร. ผู้แทนหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนบริษัทกฎหมายของเอกชนด้วยแล้ว คณะกรรมาธิการจึงมีความเห็นและข้อสังเกต จำนวน ๑๒ มาตรา คือ มาตรา ๔ – มาตรา ๗ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๖ – มาตรา ๒๘ และส่งความเห็นและข้อสังเกตไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามหนังสือ คณะกรรมาธิการ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๖

๓. ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ท. เรื่อง การส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

ประเด็นการปรับปรุงแก้ไขตามที่แผนการปฏิรูปประเทศกำหนด คือ กำหนดให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและมาตรการต่อต้านการประพฤติมิชอบในภาครัฐอันนำไปสู่การลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยมีสำนักงาน ป.ป.ท. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ โดยปี พ.ศ. ๒๕๖๖ คณะกรรมาธิการมีหนังสือสอบถามความคืบหน้าไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และสำนักงาน ป.ป.ท. เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖

๔. ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

พ.ศ. ๒๕๔๒

ประเด็นการปรับปรุงแก้ไขตามที่แผนการปฏิรูปประเทศกำหนด คือ เพื่อสกัดกั้นการนำเงินที่ได้จากการทุจริตและประพฤติมิชอบมาใช้ โดยมีสำนักงาน ป.ป.ง. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

สำนักงาน ป.ป.ง. ได้เสนอพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ฉบับเดิม จำนวน ๕๕ มาตรา) จำนวน ๔๙ มาตรา โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาเสร็จแล้ว และอยู่ระหว่างเสนอคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาพิจารณาต่อไป ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ คณะกรรมาธิการจึงมีความเห็นและข้อสังเกตเป็นหนังสือ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๕ (ร่างพระราชบัญญัติ จำนวน ๕๕ มาตรา) เสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ต่อมาเมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จำนวน ๔๙ มาตรา เสร็จแล้ว คณะกรรมาธิการจึงได้พิจารณาทบทวน และมีความเห็นและข้อสังเกตเพิ่มเติมจำนวน ๑๐ มาตรา คือ ร่างมาตรา ๕ ร่างมาตรา ๑๐ ร่างมาตรา ๑๒ ร่างมาตรา ๑๘ ร่างมาตรา ๑๙ ร่างมาตรา ๒๔ ร่างมาตรา ๓๓ ร่างมาตรา ๓๗ ร่างมาตรา ๓๘ และร่างมาตรา ๔๘ และส่งความเห็นและข้อสังเกตไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามหนังสือคณะกรรมาธิการ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๖

๕. ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการรับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและรางวัลจากการแจ้งเบาะแส พ.ศ. ๒๕๕๔

ประเด็นการปรับปรุงแก้ไขตามที่แผนการปฏิรูปประเทศกำหนด คือ เพื่อทบทวนแนวทางและมาตรการในการจ่ายเงินสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้นำไปสู่การแสวงหาผลประโยชน์หรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ โดยยังคงใช้แนวทางและมาตรการในการให้รางวัลการแจ้งเบาะแส

จากภาคประชาชน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการให้ข้อมูล โดยมีกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ คณะกรรมการมีหนังสือสอบถามความคืบหน้าไปยังอธิบดีกรมศุลกากร เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และกรมศุลกากร มีหนังสือ ค่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๐๓/๘๐๓๒ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรียนให้ทราบว่า กรมศุลกากรขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจสอบและรวบรวมข้อมูล การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการรับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและรางวัลจากการแจ้งเบาะแส และข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง จึงไม่สามารถชี้แจงได้ทันภายใน กำหนดระยะเวลาข้างต้นได้ จึงขอขยายระยะเวลาจัดส่งข้อมูลออกไปอีก ๓๐ วัน นับแต่วันที่ครบกำหนด หากดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว จะจัดส่งข้อมูลให้คณะกรรมการโดยด่วนต่อไป

๖. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

ประเด็นการปรับปรุงแก้ไขตามที่แผนการปฏิรูปประเทศกำหนด คือ เพื่อป้องกันพฤติกรรมแสวงหาประโยชน์จากการใช้อำนาจรัฐโดยมิชอบ ด้วยการเรียกรับสินบน สิ้นน้ำใจ มีการใช้ทรัพย์สินของทางราชการและงบประมาณ เพื่อประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง โดยมีสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

คณะกรรมการได้พิจารณาทบทวน และมีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติฉบับเสนอคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาพิจารณามีความแตกต่างจากฉบับที่คณะกรรมการได้พิจารณาแล้ว จำนวน ๒ มาตรา จึงมีข้อสังเกต ดังนี้

(๑) ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการกำหนดให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการรับเรื่อง สืบสวน ไล่สวน สอบสวน สรุปลำนวน และยื่นฟ้องคดีได้เอง นอกจากการส่งสำนวนคดีให้กับพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีต่อศาล จะเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับสำนักงาน ป.ป.ช. ที่มีจำนวนคดีในปัจจุบันเป็นจำนวนมาก ประกอบกับจำนวนบุคลากรทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จะมีเพียงพอกับงานที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวหรือไม่ ในทางปฏิบัติจะดำเนินการได้อย่างไร จะมีการพิจารณา ถ่วงดุลอำนาจระหว่างหน่วยงานอย่างไร ซึ่งควรมีหน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนในการตรวจสอบ การดำเนินการดังกล่าวด้วย

(๒) การปรับโครงสร้างของสำนักงาน ป.ป.ช. โดยเฉพาะการกำหนดให้มีสำนักงานป้องกันกรกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม จะมีผลกระทบกับอัตรากำลังและงบประมาณ ในขณะเดียวกัน หากกำหนดให้มีฐานะเทียบเท่าสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และขึ้นตรงกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีความเป็นอิสระแตกต่างจากหน่วยงานภายในที่เป็นหน่วยงานตามโครงสร้างเดิมอย่างไร

ทั้งนี้ โดยร่างมาตราที่แตกต่างดังกล่าวไม่ได้มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ ต่อหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัตินี้ จึงเห็นควรยืนยันความเห็นไว้ตามเดิม และส่งหนังสือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามหนังสือคณะกรรมการ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๖ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ วุฒิสภา

(๒) คณะอนุกรรมการตรวจสอบ วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ คณะที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการ ปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ วุฒิสภา

(๓) คณะอนุกรรมการตรวจสอบ วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ คณะที่ ๖ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ในคณะกรรมการ ตสร.

๗. ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดความผิดของนิติบุคคล และผู้ร่วมกระทำ ความผิดที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประเด็นการปรับปรุงแก้ไขตามที่แผนการปฏิรูปประเทศกำหนด คือ เพื่อกำหนดความผิดของนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ และผู้สนับสนุน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยมีสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ คณะกรรมการมีหนังสือสอบถามความคืบหน้าไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และสำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ปช ๐๐๓๒/๐๔๘๐ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖ รายงานความคืบหน้าการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปราม การทุจริตและประพฤติมิชอบ สรุปได้ ดังนี้

- ปัจจุบันมีกฎหมายที่กำหนดความผิดของนิติบุคคลและผู้ร่วมกระทำ ความผิดที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบแล้ว คือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดความผิดของบุคคลและนิติบุคคล ที่ให้สินบนเจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ในมาตรา ๑๗๖ ซึ่งมีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ได้แก่ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (UNCAC) และอนุสัญญาขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาว่าด้วยการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศในการทำธุรกรรมทางธุรกิจระหว่าง ประเทศ ค.ศ. ๑๙๙๗ (OECD Anti-Bribery Convention) ส่วนการกำหนดความรับผิดสำหรับผู้สนับสนุนการกระทำความผิด เป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญา

- สำนักงาน ป.ป.ช. ได้จัดทำคู่มือแนวทางการกำหนดมาตรการควบคุม ภายในที่เหมาะสม สำหรับนิติบุคคลในการป้องกันการให้สินบนเจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางให้นิติบุคคลโดยเฉพาะภาค ธุรกิจเอกชนนำไปกำหนดมาตรการป้องกันความเสี่ยงกรณีดังกล่าวภายในหน่วยงานให้เหมาะสม รวมทั้ง จัดทำสื่อองค์ความรู้เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.ช.

๘. ปรับปรุงแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับของขวัญของ เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐ

ประเด็นการปรับปรุงแก้ไขตามที่แผนการปฏิรูปประเทศกำหนด คือ เพื่อทบทวนแนวทางและมาตรการในการรับของขวัญและของกำนัลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้สอดคล้อง กับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และกระทรวงการคลัง เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ คณะกรรมาธิการมีหนังสือสอบถามความคืบหน้าไปยังสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และสำนักนายกรัฐมนตรีมีหนังสือ ที่ นร ๐๑๐๖/๗๘๔ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรียนให้ทราบ และคณะกรรมาธิการได้พิจารณาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ และในการประชุมคณะกรรมาธิการ ครั้งที่ ๓๗/๒๕๖๖ (เป็นพิเศษ) วันอังคารที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๖ ได้สรุปความเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกต ดังนี้

๑. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕ คณะกรรมาธิการมีความเห็นในประเด็น (๑) บทนิยาม คำว่า “ของขวัญ” คำว่า “ปกติประเพณีนิยม” คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และคำว่า “บุคคลในครอบครัว” (๒) ประเด็นการบังคับใช้กฎหมาย (๓) ประเด็นการเปรียบเทียบอนุบัญญัติฉบับอื่น รวมทั้งมีข้อเสนอแนะ จำนวน ๓ ข้อ

๒. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖ คณะกรรมาธิการมีความเห็นประเด็น ดังนี้ (๑) ประเด็นบทนิยาม และ (๒) ประเด็นการบังคับใช้กฎหมาย จำนวน ๔ ข้อ

ในการนี้ ได้จัดทำความเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกต ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๙. ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.

ประเด็นการปรับปรุงแก้ไขตามที่แผนการปฏิรูปประเทศกำหนด คือ เพื่อเป็นฐานข้อมูลฐานทางการเงินของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นประโยชน์ ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบ เมื่อมีการร้องเรียนว่าร้ายผิดปกติ รวมทั้งเป็นฐานข้อมูล เมื่อเข้าสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นและต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ คณะกรรมาธิการมีหนังสือสอบถามความคืบหน้าไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และสำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ปช ๐๐๓๒/๐๔๘๐ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖ รายงานความคืบหน้าการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สรุปได้ว่า

- การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕ มีมติให้ชะลอการดำเนินการพิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๑๓๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เนื่องจากอยู่ระหว่างการแก้ไขกฎหมายตามมาตรา ๑๓๐ และยกเลิกมาตรา ๒๐๐ ที่เกี่ยวข้องกันของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งเรื่องดังกล่าวพร้อมด้วยเล่มรายงาน ให้คณะกรรมาธิการทราบแล้ว

- มาตรการคุ้มครองและช่วยเหลือประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (การป้องกันการฟ้องปิดปาก (Anti-SLAPP Law)) สำนักงาน ป.ป.ช. ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ได้ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว และได้เสนอร่างพระราชบัญญัติต่อคณะรัฐมนตรีอีกครั้งเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๖

๑๐. ร่างระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคลในระบบคุณธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๖ วรรคสอง ให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และพนักงานของรัฐด้วยระบบคุณธรรม

ประเด็นการปรับปรุงแก้ไขตามที่แผนการปฏิรูปประเทศกำหนด คือ เพื่อให้การแต่งตั้งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นไปตามระบบคุณธรรม สามารถคัดเลือกคนดี คนเก่ง และคนมีคุณภาพ เข้ามาดำรงตำแหน่ง ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานภาครัฐ โดยมีสำนักงาน ก.พ. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ คณะกรรมการมีหนังสือสอบถามความคืบหน้าไปยังสำนักงาน ก.พ. เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และสำนักงาน ก.พ. มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ นร ๑๐๑๒.๓/๗๑ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรียนให้ทราบ สรุปได้ว่า

๑. คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ได้พิจารณาเรื่อง แนวทางการดำเนินการตามมาตรา ๗๖ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แล้วพิจารณาเห็นควรศึกษารวบรวม และวิเคราะห์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์ที่เป็นการละเมิดระบบคุณธรรม โดยสำนักงาน ก.พ. อาจมีข้อเสนอแนะบางประการต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

๒. ก.พ. ในการประชุม ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๕ ได้พิจารณาข้อเสนอเรื่อง แนวทางการส่งเสริมระบบคุณธรรมในราชการพลเรือน : การแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับสูง และมีมติเห็นชอบในหลักการ โดยสำนักงาน ก.พ. รับความเห็นและข้อสังเกตของ ก.พ. ไปปรับปรุงรายละเอียดเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ

๓. สำนักงาน ก.พ. ได้มีการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการส่งเสริมให้การบริหารงานบุคคลในราชการพลเรือนเป็นไปตามหลักการของระบบคุณธรรม สรุปได้ว่า กำหนดมาตรการการดำเนินการกรณีการฝ่าฝืนจรรยาบรรณหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจรรยาบรรณข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจรรยาบรรณของส่วนราชการ รวมทั้งจัดทำแนวทางการใช้มาตรการทางการบริหารแก่ข้าราชการที่มีพฤติการณ์เข้าข่ายกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

๑๑. กฎหมายป้องกันการฟ้องปิดปาก (Anti-SLAPP Law)

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤตินิยมชอบกำหนดให้มีกฎหมายป้องกันการฟ้องปิดปาก (Anti-SLAPP Law) โดยสาระสำคัญควรจัดทำหรือแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานของรัฐและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐฟ้องร้องดำเนินคดีกับบุคคลที่แสดงความเห็นหรือเปิดโปงเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤตินิยมชอบ (กฎหมายป้องกันการฟ้องปิดปาก (Anti-SLAPP Law)) ที่ครอบคลุมทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักข่าว และสื่อมวลชน เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ก่อนว่าบุคคลผู้นั้นกระทำโดยไม่บริสุทธิ์

โดยกรณีนี้ต้องไม่ตัดสิทธิ์หากเป็นเรื่องส่วนตัวโดยแท้ เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 ร่วมเป็นหูเป็นตา ไม่ให้ใครฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยบุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการปกป้องมิให้ถูกคุกคามหรือ
 กลายเป็นจำเลยเสียเอง โดยปี พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติ
 มาตรการป้องกันการฟ้องคดีปิดปากในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติมิชอบ พ.ศ.
 แล้วเสร็จ และเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีแล้ว โดยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔
 มกราคม ๒๕๖๕ คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการฟ้องคดี
 ปิดปากในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติมิชอบ พ.ศ. ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ
 และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้พิจารณาด้วยว่า อาจดำเนินการแก้ไข
 เพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
 หรือพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แทนการออกเป็น
 กฎหมายเฉพาะได้หรือไม่ และให้รับฟังความเห็นกระทรวงยุติธรรม สำนักงาน ก.พ. สำนักงานศาล
 ยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานอัยการสูงสุดไปประกอบการพิจารณาด้วย
 แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อนเสนอรัฐสภาต่อไป และให้แจ้ง
 ประธานรัฐสภาทราบด้วยว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการ
 ตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ต่อมา คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า
 ด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (มาตรการคุ้มครองและช่วยเหลือ
 ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต) ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการรับฟัง
 ความเห็นจากประชาชนของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทั้งนี้ เดิมมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
 มาตรการป้องกันการฟ้องคดีปิดปากในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติมิชอบ พ.ศ.
 (Anti-SLAPP Law) แต่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วให้ความเห็นโดยสรุปว่า
 ปัจจุบันมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งมีมาตรการในการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตอยู่แล้ว
 เพียงแต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมิได้มีการบังคับใช้มาตรการที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพหรือขาดกลไก
 ในการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในขั้นตอนต่าง ๆ จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ
 ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นกฎหมาย
 หลักเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

คณะกรรมการอัยการได้มีการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า
 ด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (มาตรการคุ้มครองและช่วยเหลือ
 ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต) ฉบับรับฟังความคิดเห็นของ
 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (มิถุนายน ๒๕๖๕) โดยได้พิจารณาศึกษาตั้งแต่หลักการและเหตุผล
 และร่างมาตรา ๑ – ร่างมาตรา ๕ จึงมีความเห็นและข้อสังเกตส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามหนังสือ
 ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๕

๔.๒.๒.๔ ผลการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ เพื่อการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ที่ประเมินและจัดอันดับ โดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA)

๑. การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)

๑.๑ ข้อเสนอแนะ แผนงานเชิงรุกของรัฐบาล : การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗)

คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ได้จัดทำข้อเสนอแนะ แผนงานเชิงรุกของรัฐบาล : การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) ต่อการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) ๔ ด้าน ๑๐ มาตรการ และส่งไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ๓ หน่วยงาน เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

ศอตช. ได้ตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต เพื่อนำข้อเสนอแนะทั้ง ๔ ด้าน ๑๐ มาตรการไปดำเนินการ เพื่อให้การติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนการปฏิรูปประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

๑. ลดอุปสรรคและพัฒนาการอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาครัฐที่เอื้อต่อการค้า การลงทุน

๑.๑ แผนปรับปรุงและยกระดับการให้บริการภาครัฐของส่วนราชการ

๑.๒ การประกาศความสำเร็จของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๑.๓ จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกและรับเรื่องร้องเรียนสำหรับนักลงทุนชาวต่างชาติ

๒. การเปิดเผยข้อมูลตามหลักสากล เพื่อการเฝ้าระวังและลดโอกาสการทุจริต

๒.๑ เปิดเผยแพร่ขบวนการงบประมาณตามหลักสากล

๒.๒ พัฒนาข้อมูลเปิดภาครัฐเพื่อประชาชน ภาษีไปไหน? และภาษีมาจากไหน?

๓. สร้างการรับรู้เชิงรุกเชื่อมโยงถึง Partner Institute ที่จัดส่งข้อมูลให้กับแหล่งการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)

๓.๑ สร้างการรับรู้เชื่อมโยงถึงหน่วยงานที่จัดส่งข้อมูลให้กับแหล่งการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)

๓.๒ สร้างการรับรู้ผ่านเวทีความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก (APEC)

๔. วางระบบการขับเคลื่อน “แผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)”

๔.๑ การปราบปรามที่จริงจังและการลงโทษที่เข้มงวด

๔.๒ สนับสนุนกิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise) ในการต่อต้านการทุจริต

๔.๓ จัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อน “แผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)”

๑.๒ ข้อเสนอแนะ แผนงานเชิงรุกของรัฐบาล : การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) (ฉบับปรับปรุง หลังการถอดบทเรียน)

องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้ประกาศผลคะแนน CPI ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๕ คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริตประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ได้ถอดบทเรียนแนวทางการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย เวียดนาม และอินโดนีเซีย และได้ข้อสรุปที่เป็นประโยชน์กับการกำหนดแนวทางการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย จึงเพิ่มเติมแนวทางและมาตรการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตจากเดิมเป็น ๕ ด้าน ๑๕ มาตรการ และส่งไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ๑๐ หน่วยงาน เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕ โดยมีข้อเสนอแนะ ๕ ด้าน ๑๕ มาตรการ ดังนี้

๑. ลดอุปสรรคและพัฒนาการอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาครัฐที่เอื้อต่อการค้า การลงทุน

๑.๑ แผนปรับปรุงและยกระดับการให้บริการภาครัฐของส่วนราชการ

๑.๒ การประกาศความสำเร็จของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๑.๓ จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกและรับเรื่องร้องเรียนสำหรับนักลงทุนต่างชาติ

๒. การเปิดเผยข้อมูลตามหลักสากล เพื่อการเฝ้าระวังและลดโอกาสการทุจริต

๒.๑ การเปิดเผยข้อมูลงบประมาณตามหลักสากล

๒.๒ พัฒนาการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐเพื่อให้ประชาชนรับรู้และมีส่วนร่วม

๓. สร้างการรับรู้เชิงรุกในส่วนของภาคประชาสังคมและเชื่อมโยงให้ถึง Partner Institute ที่จัดส่งข้อมูลให้กับแหล่งการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)

๓.๑ สร้างการรับรู้ให้เชื่อมโยงถึงหน่วยงานที่จัดส่งข้อมูลให้กับแหล่งการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)

๓.๒ สร้างการรับรู้ผ่านเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ

๓.๓ สร้างการรับรู้เชิงรุกให้ถึงภาคประชาสังคมและสร้างปรากฏการณ์ทางสื่อในเชิงบวก

๔. การป้องกันการทุจริตในระบบราชการไทย

๔.๑ ผลักดันการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ให้มีความเชื่อมโยงกับการยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)

๔.๒ ดำเนินการจำลองเสมือนจริงเพื่อประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) กับหน่วยงานภายในประเทศ โดยกำหนดแหล่งประเมินจากองค์กรและบุคคลที่น่าเชื่อถือ และให้หน่วยงานที่มีความเป็นอิสระทำหน้าที่ประเมิน

๔.๓ เร่งรัดการพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ โดยการบริหารจัดการ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

๕. วางระบบการขับเคลื่อน “แผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)”

๕.๑ การปราบปรามที่จริงจังและการลงโทษที่เข้มงวด

๕.๒ สนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต

๕.๓ จัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อน “แผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)”

๕.๔ การประกาศเจตนารมณ์ของผู้นำประเทศในการยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)

๒. ข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญของประเทศไทยในการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI)

คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ได้เดินทางศึกษาดูงาน ณ จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัย ระหว่างวันที่ ๑๓ – วันศุกร์ที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๖ และได้ประชุมพิจารณาแนวทางการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ร่วมกับอาจารย์คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้ให้ข้อมูลกับองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) มีข้อเสนอสรุปได้ ดังนี้

การประเมินได้ให้ความสำคัญกับปัญหาการทุจริตที่ควรจะต้องลดลง โดยเฉพาะการประเมินของนักลงทุนต่างชาติจะพิจารณามุมมองทางเศรษฐกิจ ในขณะที่เดียวกัน องค์กร

เพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) พิจารณาเห็นว่า CPI Index จะให้ความสำคัญกับส่วนที่เกี่ยวข้องกับ Public Sector กับบุคคล ๒ กลุ่ม ดังนี้ (๑) ภาคธุรกิจ (Business) (๒) ผู้เชี่ยวชาญ (Country Expert) ประกอบด้วย นักวิชาการ สื่อสารมวลชน ที่มีการรับรู้เกี่ยวกับภาพรวมของประเทศ และมีอีกตัวชี้วัด คือ Global Corruption Barometer : GCB ซึ่งแตกต่างจาก CPI คือ เป็นการประเมินทั้งจาก Citizen และ Public Sector ซึ่งองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) จะใช้เครื่องมือทั้งสองประเภท สำหรับการประเมิน CPI จะพิจารณาเรื่องการป้องกัน การปราบปราม และการส่งเสริมให้ประชาชน เข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการทุจริต ซึ่งที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญคดีการค้ำมนุษย์ โดยสื่อมวลชน จะมีการเสนอข่าวและเมื่อมีการตรวจสอบแล้วจะพบว่ามีความเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน ภาครัฐ เช่นเดียวกันสื่อของต่างชาติก็มีการนำเสนอเหยื่อที่ถูกกระทำจากเหตุที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ ประเด็น สำคัญเรื่องนี้ คือ เมื่อเกิดเหตุขึ้นแล้ว หน่วยงานภาครัฐจะดำเนินการอย่างไร ซึ่งในสื่อสังคมออนไลน์ ที่มีการเสนอข่าวต่อสาธารณะทำให้เกิดการรับรู้แล้ว จะมีการเยียวยาให้กับเหยื่อ (transitional justice) อย่างไร ในขณะที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการทำให้สถานการณ์ดีขึ้น แต่บางครั้งไม่มีสื่อสารให้สังคม ได้รับรู้ ซึ่งเดิมประชาชนรับรู้เพียงชุดข้อมูลเดียว จึงควรสร้างการรับรู้เป็นข้อมูล ๒ ชุด เพื่อให้เกิด ความเชื่อมั่น (Public Trust)

การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) เป็นสิ่งสำคัญ สิ่งหนึ่ง คือ การมีกฎหมายและใช้บังคับ (Law Enforcement) หรือกำกับดูแล กล่าวคือ มีกฎหมายแต่ไม่ได้ใช้ เช่นบางประเทศในประชาคมอาเซียนที่มีกฎหมายเป็นจำนวนมากแต่มีคะแนนน้อย หากหน่วยงาน ภาครัฐสามารถบริหารจัดการคดีสำคัญจะเป็นการเรียกความเชื่อมั่นได้

หากพิจารณาโครงสร้างภาพรวมแล้ว กรณีถ้ามีผู้ตรวจสอบแล้วได้รับ ผลกระทบก็อาจทำให้เห็นว่าไม่มีอิสระในการแสดงออก (Freedom of Expression) และมีผลให้ ประชาชนในสังคมไม่ต้องการที่จะมีส่วนร่วมและไม่เข้าไปตรวจสอบเฝ้าระวังการทุจริต

ประเด็นปัญหากฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงาน ของรัฐยังมีการกำกับดูแลที่ไม่เพียงพอ จึงควรบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวอย่างเข้มงวด สำหรับปัญหา การเรียกรับสินบนและการดำเนินการ ๒ มาตรฐานในบางเรื่อง อาจมีสาเหตุมาจากการรับรู้และ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่แตกต่างกัน

ภาคธุรกิจจะมีมุมมองเรื่องของความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ และการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมและเกี่ยวข้องกับกลุ่มอำนาจรัฐที่จะทำให้เกิดปัญหา มีความเกี่ยวข้อง ใน ๒ เรื่อง ดังนี้ (๑) การอำนวยความสะดวกที่เอื้อในการลงทุนซึ่งหน่วยงานภาครัฐและเจ้าหน้าที่ ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลและมีสมรรถนะ (๒) การเปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งใส โดยเฉพาะการประมวลของหน่วยงานภาครัฐควรได้รับพร้อมกัน ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีระเบียบเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลเชิงลึกที่จะทำให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบ ดังนั้น คะแนนประเมินที่เพิ่มลด ขึ้นอยู่กับความโปร่งใสของโครงการการลงทุนต่าง ๆ

๓. การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)

คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา โดยคณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล ได้ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) เพื่อให้หน่วยงานที่เข้ารับการประเมินผ่านค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดตามแผนการปฏิรูปประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติ โดยการประชุมหารือร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เดินทางไปศึกษาดูงาน และทำการสำรวจความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Survey) ผ่าน Google Form จึงได้สรุปและจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะส่งไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๓.๑ ข้อเสนอแนะการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เรื่อง การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และการบูรณาการ เพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)

ดำเนินการจัดทำข้อเสนอแนะการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เรื่อง การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และการบูรณาการ เพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ซึ่งฝ่ายบริหารควรมีการประชาสัมพันธ์ และแถลงผลงานให้ประชาชนและนักลงทุนต่างชาติได้รับทราบและมีมุมมองที่ดีกับการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ เสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๕ หน่วยงาน ตามหนังสือลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔

โดยแนวทางการพิจารณาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศในประเด็นการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และการบูรณาการเพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) และจากการการลงพื้นที่และการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการขับเคลื่อนคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต จึงเป็นที่มาของการมีข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนา เพื่อให้มีดัชนีการรับรู้การทุจริตที่สูงขึ้นถึงเป้าหมายที่กำหนด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) การลงพื้นที่/การเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล

จุดแข็ง : การประเมิน ITA มีการใช้ระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมิน ทั้งแบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (แบบ IIT) แบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (แบบ EIT) แบบตรวจการเปิดเผยข้อมูล (แบบ OIT) ทำให้สามารถประเมินหน่วยงานได้อย่างครอบคลุม สะดวก และรวดเร็ว มีสภาพบังคับ มีมติคณะรัฐมนตรีรองรับ มีการประกาศผลคะแนน มีกิจกรรมการมอบรางวัลสำหรับหน่วยงานที่มีผลประเมินสูงโดยผู้นำประเทศ ทำให้เพิ่มพูนความสำคัญ

ในการประเมิน รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณ และการดำเนินงาน และเป็นตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

จุดอ่อน : หน่วยประเมิน โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เช่น เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล) บางส่วนยังไม่เข้าใจการนำเข้าสู่ข้อมูลแบบ (OIT) ประชาชนยังไม่เห็นประโยชน์จากการประเมิน ITA และหน่วยงานภาครัฐยังมีความคิดว่าการประเมิน ITA เป็นภาระ จึงได้ดำเนินการเพื่อส่งประเมินเท่านั้น

ข้อสังเกต : การประเมินใช้แบบข้อความเดียวกันทุกหน่วยงานอาจทำให้การประเมินไม่สอดคล้องกับลักษณะของหน่วยงาน การตรวจการเปิดเผยข้อมูล (แบบ OIT) ตรวจสอบเอกสารที่นำขึ้นเผยแพร่เท่านั้น หน่วยงานอาจไม่มีการดำเนินการตามที่ขึ้นเผยแพร่ ทำให้ไม่สามารถตรวจเชิงคุณภาพได้ และการวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (แบบ EIT) โดยผู้ประเมิน บางส่วนจะมีการโทรศัพท์สอบถาม อาจไม่มีการอ่านข้อความครบทุกข้อ ผู้ประเมินอาจรวบรัดตอบเองเป็นบางข้อได้

๒) การปรับ/พัฒนาเครื่องมือ/แบบประเมิน ITA

โดยแบบสอบถามควรสื่อสารให้ง่ายและเข้าถึงทุกคน ข้อคำถามต้องวิเคราะห์ให้ดี ควรใช้คำถามที่ผู้ตอบไม่ต้องตีความ ซึ่งหลายคำถามจะไปสอดคล้องกับคำตอบที่ตอบไป บางคำถามมองได้หลายมุมมองตามแนวคิดของการตอบจึงไม่ได้ความจริงที่เกิดจากความเข้าใจผิด การสอบถามต้องปรับปรุงรูปแบบให้ง่ายขึ้นเพื่อจะได้ตอบตรงประเด็น และปรับเกณฑ์การให้คะแนน เพิ่มความละเอียด คะแนนเวลาประเมินควรเป็นในลักษณะของการให้คะแนน เหมาะสมกว่าการให้เป็นแบบดีมาก ดี น้อยที่สุด

๓.๒ ข้อเสนอแนะต่อการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภาได้จัดทำข้อเสนอแนะต่อการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ เสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๗ หน่วยงาน ตามหนังสือลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๕

จากการที่ผู้แทนคณะอนุกรรมการได้ร่วมการประชุมระดมความเห็นของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่จัดโดยบริษัท Supper Poll เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ผู้แทนคณะอนุกรรมการที่เข้าร่วมการระดมความเห็นดังกล่าวมีข้อสังเกตหลายประการ และไม่เห็นด้วยกับแนวทางการดำเนินงาน และข้อคำถามในแบบ “ร่าง” การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ จึงนำมาสู่การประชุม เพื่อรับฟังข้อสรุปของผู้แทนบริษัท Super Poll ที่มานำเสนอในการประชุมคณะอนุกรรมการ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ และการเชิญสำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส จากสำนักงาน ป.ป.ช. ที่มานำเสนอในการประชุมคณะอนุกรรมการ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ และได้มีข้อเสนอแนะต่อ “ร่าง” การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการ

ดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ในประเด็นข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อคำถามในการประเมิน ในเชิงการบริหารจัดการ และในเชิงวิชาการ

๓.๓ ข้อเสนอแนะการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) กับกรณีการทุจริตของผู้บริหารกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ดำเนินการจัดทำข้อเสนอแนะการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) กับกรณีการทุจริตของผู้บริหารกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑๐ หน่วยงาน ตามหนังสือลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๖

จากการพิจารณากระบวนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ที่ผ่านมา มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะว่า การประเมินของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT) หน่วยงานจะต้องระบุข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหน่วยงานเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการสำรวจข้อมูล ระบบจะคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำโดยอัตโนมัติจากจำนวนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในตามที่หน่วยงานระบุไว้ หน่วยงานนำ URL หรือ QR code ไปเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในของหน่วยงาน หน่วยงานมีบทบาทในการส่งเสริมให้บุคลากรภายในหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในการสะท้อนความคิดเห็นต่อการดำเนินงานและการบริหารงาน โดยนำช่องทางกรเข้าตอบแบบวัด (IIT) ไปประชาสัมพันธ์ และเชิญชวนภายในหน่วยงาน และจะต้องกำกับติดตามและส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในเข้ามาตอบตามระยะเวลาที่กำหนดให้ได้มากที่สุด และไม่น้อยกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำตามที่กำหนด ส่วนมากหน่วยงานที่เข้ารับการประเมินจะส่งรายชื่อบุคคลที่ตนเห็นว่า ผู้ประเมินจะต้องตอบคำถามเพื่อให้หน่วยงานได้คะแนนดี ซึ่งคำถามจะต้องให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นกับประเด็นคำถามที่มีความสำคัญ มีการเลือกตัวอย่างที่ตอบประเมินแล้วเป็นคุณกับหน่วยงาน โดยผู้รับผิดชอบขอให้ผู้ตอบแบบประเมินคำนึงถึงภาพลักษณ์องค์กร ในขณะเดียวกัน ก่อนการประเมิน หน่วยงานจะมีการชี้แนะหรืออบรมให้ผู้ประเมินได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแบบประเมิน แต่ในทางปฏิบัติ ส่วนมากจะเป็นการชี้แนะให้ผู้ตอบแบบประเมินเพื่อให้ได้คะแนน และบางครั้งผู้ตอบอาจไม่ได้ตอบตามความเป็นจริง แม้ในการประเมินในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จะมีการนำรหัส OTP มาใช้แทนการกรอกเลขบัตรประชาชน เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ตอบแบบประเมินว่าหน่วยงานผู้ถูกประเมินไม่สามารถ ตรวจสอบได้ แต่ในทางปฏิบัติยังสามารถกำหนดตัวผู้ตอบแบบประเมินได้ รวมทั้งบุคลากรที่มีใช้ระดับผู้บริหารหรือหัวหน้าหน่วยงานก็จะไม่ทราบปัญหาการทุจริตของหน่วยงาน ซึ่งอาจจะให้ความเห็นว่าหน่วยงานไม่มีปัญหาการทุจริต

๓.๔ ข้อเสนอแนะต่อการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ระยะที่ ๒

ดำเนินการจัดทำข้อเสนอแนะต่อการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ระยะที่ ๒ (ตามลำดับความเร่งด่วน) เสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๗ หน่วยงาน ตามหนังสือลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๖ โดยมีข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาแบบประเมิน

คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ดังนี้ (ตามลำดับความเร่งด่วน)

โดยข้อเสนอแนะที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน ได้แก่ การทดลองใช้เครื่องมือที่พัฒนาให้สอดคล้องตามหลักวิชาการ การจัดเวทีรับฟังความเห็น การทดลองใช้แบบประเมินเป็น ๒ ภาษา หน่วยงานที่เข้ารับการประเมินควรมีเครื่องมือแบบประเมินเป็น ๒ ภาษา ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ การพัฒนาเครื่องมือเพื่อประเมินผู้บริหารระดับนโยบายของประเทศ หน่วยประเมิน ควรปรับปรุงแบบประเมินให้สามารถประเมินผู้บริหารระดับนโยบายของประเทศ เพื่อให้มีผลกับการประเมินการรับรู้การทุจริต (CPI) ซึ่งที่ผ่านมาเป็นเพียงการประเมินหน่วยปฏิบัติเท่านั้น และจัดทำรายละเอียดของการประเมินระหว่างแบบประเมินสาธารณะ (PIT) กับแบบประเมินผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT) ให้มีความชัดเจน และมีนิยามการวัดที่ชัดเจนในทุกตัวชี้วัด

สรุปได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ ได้บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยในการจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติและกฎหมายดังกล่าว ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วยและได้กำหนดให้วุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ

เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย และสังคมไทย ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ และ ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

การขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวมในการช่วยส่งเสริมให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของภาครัฐ โดยเฉพาะกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต ก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือแก่ภาคประชาชน รวมทั้งเกิดภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงกำหนดเป้าหมายให้ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยังเป็น

หนึ่งในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาของโลกร่วมกันบรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ๑๗ เป้าหมาย ประกอบด้วย ๑๖๙ เป้าหมายย่อย (SDG Targets) การต่อต้านการทุจริต จะเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในเป้าหมายที่ ๑๖: ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพที่รับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ ซึ่งจะอยู่ในเป้าประสงค์ที่ ๑๖.๕ ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor) ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติจำนวน ๖ ด้าน ดังนี้ **ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง** มีตัวชี้วัดหลัก คือ ความสุขของประชากรไทย และความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน** มีตัวชี้วัดหลัก คือ รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้ **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์** มีตัวชี้วัดหลัก คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม** มีตัวชี้วัดหลัก คือ ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** มีตัวชี้วัดหลัก คือ พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู **ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ** มีตัวชี้วัดหลัก คือ ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ และภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยและประเพณีนิยมชอบ ทั้งนี้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่จะทำให้การขับเคลื่อนดำเนินงานต่าง ๆ ของทุกหน่วยงานของรัฐให้สามารถบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม คือ การที่ทุกหน่วยงานมุ่งเป้าสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศร่วมกันอย่างบูรณาการ ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างบูรณาการ รวมทั้งเกิดความคุ้มค่าและประสิทธิภาพของกระบวนการงบประมาณต่อไป

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประเพณีนิยมชอบ มีตัวชี้วัดสำคัญ ๒ เรื่อง ดังนี้ (๑) ดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐ ประเทศไทยจะต้องอยู่ในอันดับที่ ๒๐ และคะแนนไม่น้อยกว่า ๗๓ คะแนน และ (๒) คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ทุกหน่วยงานในประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐ จะต้อง มีคะแนนไม่น้อยกว่า ๙๓ คะแนน

ผลที่สิ่งที่ได้จากการปฏิรูปประเทศจะนำไปใช้ประโยชน์ในระยะต่อไป โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ชาติ ระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้าน การทุจริตและประเพณีนิยมชอบ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ และฉบับ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประเพณีนิยมชอบ ฉบับเดิม และฉบับปรับปรุง ที่ผ่านมา การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศในระยะเริ่มแรก แผนการปฏิรูปประเทศยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการนำไปปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม มีเพียงหน่วยงานที่

เกี่ยวข้อง คือ สำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในขณะที่หน่วยงานต่าง ๆ ยังเป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจของตนเองโดยไม่ใช่เป็นการจัดทำและดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ และมีเพียงตัวชี้วัดเรื่องดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ต่อมาแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศได้ปรับปรุงให้เกิดความชัดเจน ทำให้มีหน่วยงานหลักมารับผิดชอบ คือ สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) และเพิ่มตัวชี้วัดในเรื่องการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) แต่หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องยังเป็นการทำงานตามภารกิจของหน่วยงาน ทำให้มีสิ่งที่ทำแต่ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายและตัวชี้วัด อย่างไรก็ตาม จากการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดในทุกมิติจะพบว่า กิจกรรมโครงการที่ถูกกำหนดไว้ในแผน แม้ว่าจะไม่เกิดสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม และมีผลกับเป้าหมายและตัวชี้วัด แต่ทำให้ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบถูกนำมาเป็นวาระแห่งชาติ และประชาชนให้ความสนใจอย่างกว้างขวาง โดยรัฐบาลแต่ละสมัยได้ให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีการขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อเนื่อง ดังนั้น ผลที่ได้จากการปฏิรูปประเทศที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัด แต่ย่อมถือว่าเป็นการเริ่มขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศด้วยยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ที่มีความชัดเจน รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่จะใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ที่ผ่านมา คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา โดยคณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล ได้พิจารณาศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะ ดังนี้

(๑) ข้อเสนอแนะที่หน่วยงานรับไปดำเนินการแล้ว ดังนี้ แผนงานเชิงรุกของรัฐบาล : การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) (๒๕๖๔) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) (๒๕๖๔ - ๒๕๖๖) การประเมิน ITA กับกรณีการทุจริตของผู้บริหารกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (๒๕๖๖)

ทั้งนี้ คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ประเทศไทย ได้ ๓๕ คะแนน จัดอยู่ในอันดับที่ ๑๐๘ ของโลก โดยสาเหตุที่คะแนนไม่เพิ่มขึ้นเนื่องจากมุมมองของผู้เชี่ยวชาญและผู้ตอบแบบสอบถามในแหล่งข้อมูลดังกล่าว อาจเห็นว่า ถึงแม้ในปีที่ผ่านมาประเทศไทย จะได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยมีนโยบายในการแก้ไขปัญหาการทุจริตต่าง ๆ เช่น มีการประกาศใช้กฎหมายเกี่ยวกับระบบงบประมาณ และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกในการอนุมัติ อนุญาต การผลักดันให้หน่วยงานของรัฐปรับปรุงกระบวนการและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้มากขึ้น ตลอดจนมีการลงโทษผู้ที่กระทำการทุจริต

แต่ปัญหาการทุจริตต่าง ๆ ของประเทศไทย ยังคงมีอยู่ไม่แตกต่างจากปีที่ผ่านมา ๆ มา ซึ่งผู้ประเมินเห็นว่าปัญหายังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง และยังคงมีปัญหาการจ่ายเงินสินบนให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อแลกกับการได้รับการอนุมัติ/อนุญาตการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ หรือเพื่อเพิ่มโอกาสและความได้เปรียบในการแข่งขัน ประกอบกับยังคงปรากฏกรณีที่เป็นข่าวเกี่ยวกับ

การทุจริตใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว การเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรของรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตัวอยู่เป็นระยะ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ

ถึงแม้ที่ผ่านมา หน่วยงานภาครัฐจะมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย การพัฒนาการดำเนินงานโดยนำระบบเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกและลดขั้นตอนระยะเวลาในการติดต่อขอรับบริการ จากหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะในเรื่องการอนุมัติ/อนุญาตต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่ส่งผลต่อการรับรู้ของผู้ประเมิน รวมถึงการขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการตรวจสอบและการลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจากนี้ ยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่จริงจังของรัฐบาลที่ในการแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ของผู้ประเมิน

(๒) ข้อเสนอแนะที่อยู่ระหว่างดำเนินการต่อเนื่อง ดังนี้ การเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริตคอร์รัปชัน (๒๕๖๓) หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๖๕) หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด) (๒๕๖๕) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกฎหมายปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มาตรการเสริมสร้างประสิทธิภาพศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมและต่อต้านการทุจริต (ศจท.) (๒๕๖๕) แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) (๒๕๖๖) และข้อเสนอแนะการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระยะต่อไป (๒๕๖๕ – ๒๕๖๖) ข้อเสนอแนะจากการเดินทางศึกษาดูงาน ณ จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัย ระหว่างวันพุธที่ ๑๓ – วันศุกร์ที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๖ และจังหวัดตราด ระหว่างวันพุธที่ ๒๗ – วันศุกร์ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๖ และข้อเสนอแนะในรายงานการพัฒนาศูนย์ร้องเรียนร้องทุกข์ในประเทศไทย (๒๕๖๕)

(๓) ข้อเสนอแนะให้รัฐบาลดำเนินการเร่งด่วน คือ ข้อเสนอแนะเร่งด่วนต่อรัฐบาลในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๔) ข้อเสนอแนะให้รัฐบาลผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์หรือดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้ แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านปราบปรามการทุจริต และการขับเคลื่อนการดำเนินการของคณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จังหวัด (๒๕๖๖)

บทที่ ๕

ข้อเสนอแนะ

๕.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๑.๑ การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต ควรบูรณาการกับเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ในการเฝ้าระวังและป้องกันการทุจริต โดยเฉพาะโครงการ STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต ของสำนักงาน ป.ป.ช. มีเครือข่ายในพื้นที่ต่างจังหวัด สามารถสร้างความร่วมมือกับภาครัฐและภาคประชาชนได้เป็นอย่างดี ส่วนสำนักงาน ป.ป.ท. ก็ได้มีการทำงานร่วมกับธรรมาภิบาลจังหวัดและเครือข่ายภาคประชาชน โดยเฉพาะสภาตำบล ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและพัฒนาระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพในระยะเร่งด่วน นอกจากการจัดทำระบบปกปิดตัวตน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสำนักงาน ป.ป.ช. ที่รับผิดชอบหลัก ควรมีแนวทางหรือวิธีการในการคุ้มครองและปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของผู้แจ้งเบาะแส ตั้งแต่เริ่มขั้นตอนการแจ้งเรื่อง การพิจารณาเรื่องร้องเรียนและคดีทุจริต รวมทั้งกรณีที่อยู่ระหว่างการดำเนินการและพิจารณาแล้วเสร็จ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การพัฒนาระบบการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ในการดำเนินคดีทุจริต ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การจัดทำมาตรฐานขนาดของคดีและระยะเวลาในการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน แม้อาจมีปัญหาอุปสรรคที่ต้องอาศัยเวลา เนื่องจากการกระทำทุจริตมีต้นทุนต่ำกว่าผลของการกระทำแต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งรัดดำเนินการให้การรับช่วงต่อของคดีในระบบการยุติธรรมสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว โปร่งใส และเป็นธรรม

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ การเร่งรัดในระยะเร่งด่วน นอกจากการมีกฎหมายว่าด้วยการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับส่วนรวมซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วและอาจไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนั้น การปลูกจิตสำนึกให้แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับส่วนรวมเป็นส่วนสำคัญที่จะสามารถแก้ไขต้นเหตุของปัญหาได้

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ สำนักงาน ป.ป.ท. ที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักควรบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบโครงการและการใช้งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับนโยบายทางการเมือง เช่น สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นต้น

๕.๑.๒ การปฏิรูปประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างยั่งยืน

การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่ผ่านมา ร่วมขับเคลื่อนให้ต่อเนื่องผ่านแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ เพื่อให้เกิดผลความยั่งยืนในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ในห้วงเวลาถัดไป

(๑) การจัดทำโครงการสำคัญ

กิจกรรมโครงการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ควรได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และบรรจุไว้ในแผนระดับ ๓ ของแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

(๒) การดำเนินการด้านงบประมาณ

รัฐต้องให้ความสำคัญกับการลงทุนกับการพัฒนาระบบที่ทันสมัยเช่นการพัฒนาระบบการร้องเรียนและแจ้งเบาะแส ให้เป็นระบบเดียวกันทั้งประเทศ ให้เชื่อมโยงข้อมูลไปได้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้ผู้ร้องเรียนสามารถติดตามความคืบหน้าได้จากระบบ รวมทั้งลงทุนกับพัฒนาระบบงานสำคัญอื่น ๆ ให้ทันสมัย เช่นระบบแจ้งบัญชีทรัพย์สิน ระบบการเปิดเผยข้อมูล ฯลฯ

(๓) การดำเนินการตามกฎหมาย

การผลักดันกิจกรรมโครงการด้านการปราบปรามการทุจริต และประพฤตินิชอบ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงกฎหมายเดิม หรือออกกฎหมายใหม่ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง มีกฎหมายสำคัญที่ต้องเร่งรัดหลายฉบับ เช่น แก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ, แก้ไขพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ, พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น

(๔) การขับเคลื่อนการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

รัฐบาลต้องให้ความสำคัญกับการปราบปรามการทุจริต พร้อมทั้งเป็นแบบอย่างของการบริหารจัดการด้วยความยุติธรรม มีความโปร่งใส ใช้ระบบคุณธรรมในการบริหารจัดการ และมีบทลงโทษที่รุนแรง และเป็นธรรม ไม่เห็นแก่พวกพ้อง

การปราบปรามการทุจริตต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม การบูรณาการการทำงานร่วมกันจึงมีความสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จ หน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านยุทธศาสตร์ชาติต้องวางแผน และเชื่อมโยงการทำงานของแต่ละภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการวัดผลสัมฤทธิ์ที่มีผลต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ

(๕) การประเมินผลความสำเร็จในการดำเนินการของฝ่ายบริหาร

กระบวนการวัดและประเมินผลการดำเนินงานควรปรับปรุงตั้งแต่การกำหนดตัวชี้วัด และเป้าหมายโครงการให้มีผลต่อความสำเร็จกับเป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งต้องกำกับติดตาม และผลักดันหน่วยงานที่รับผิดชอบ ให้ดำเนินการทุก ๆ กิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายความสำเร็จ

(๖) การจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการของฝ่ายบริหาร

การรายงานสรุปผลการดำเนินของสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มักไม่สอดคล้องกับการติดตามผลการดำเนินงานของ กรรมการ วุฒิสภา รวมทั้งการรายงาน มีความล่าช้า ทำให้การรายงานเสนอแนะทั้งที่เป็นเอกสาร และการอภิปรายไม่ทันสมัย ขอเสนอให้ สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSER) ให้พัฒนาระบบให้มีการติดตามที่รวดเร็ว ทันเหตุการณ์ และสามารถสรุปรายงานได้ภายใน ๑๕ วัน หลังเสร็จสิ้นการดำเนินการ

๕.๑.๓ ควรพัฒนาระบบการเปิดเผยข้อมูลเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้มีการเปิดเผยข้อมูลเพื่อควบคุมการทุจริต เช่น ข้อมูลด้านงบประมาณต้องขยายขอบเขต และความลึกของข้อมูลงบประมาณ ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างเช่นรายละเอียดคู่สัญญา แต่ละบริษัท ทั้งที่เข้ามาซื้อของ และชนะการประมูล เปิดเผยสัญญาในรูปแบบเปิด ข้อมูลพิกัด (LAI/Long) รายงานด้านการเงินของท้องถิ่น การเปิดเผยข้อมูลทุนหมุนเวียนของกองทุนหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น การเปิดเผยข้อมูลรัฐควรต้องเปิดเผยในรูปแบบไฟล์ที่สามารถนำไปใช้ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ (Machine readable) ได้ร่วมกับข้อมูล PDF และเชื่อมโยงกับเว็บไซต์ข้อมูลเปิดภาครัฐ www.data.go.th รวมถึงเร่งรัดให้ประเทศไทยเข้าร่วมโครงการ Open Government Partnership เพื่อแสดงความมุ่งมั่นที่จะเปิดเผยข้อมูลรัฐบาลใน ๔ ประเด็น คือ ความโปร่งใสด้านการคลัง (Fiscal Transparency) การเข้าถึงข้อมูล (Access to Information) การเปิดเผยข้อมูลด้านรายได้และ สินทรัพย์ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ (Public Officials Asset Disclosure) และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (Citizen Engagement)

๕.๑.๔ การบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตเชิงนโยบาย สำนักงาน ป.ป.ช. ควรรวบรวมข้อมูลนโยบายของพรรคการเมืองต่างๆ เมื่อมีการนำนโยบายของพรรคการเมืองที่ได้เป็นรัฐบาล ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ที่อาจส่งผลกระทบต่อกรทุจริต ทั้งก่อน ระหว่าง ที่มีการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

๕.๑.๕ กรมบัญชีกลางในฐานะองค์กรสนับสนุนดูแลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และกระบวนการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพและเป็นไปแนวทางเดียวกัน และควรสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงานทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ให้มีมาตรฐานที่สอดคล้องกัน เช่น ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างมีคำสั่งให้ผู้รับจ้างหยุดงาน หน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาระยะเวลาที่สั่งหยุดงานไปขยายระยะเวลาดำเนินการตามสัญญา ให้แก่คู่สัญญา หากไม่สามารถดำเนินการได้ทันก่อนสัญญาสิ้นสุดลงให้นำจำนวนวันที่สั่งหยุดงานดังกล่าว ไปงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา ทั้งนี้ เพื่อลดข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเอกชนคู่สัญญาอันจะนำไปสู่การฟ้องร้องดำเนินคดีกันภายหลังได้ เป็นต้น รวมทั้ง ควรกำหนดกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ ที่จะช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานภายในองค์กรอันจะส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาทางด้านการทุจริต การดำเนินงานอย่างมีธรรมาภิบาล

๕.๑.๖ ควรมีการบูรณาการและนำเทคโนโลยีเข้ามาติดตามตรวจสอบหรือการประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่สามารถตรวจสอบกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ และผลการปฏิบัติงานทั่วไปได้ เพื่อป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในทุกมิติ

๕.๑.๗ กระทรวงมหาดไทย ควรกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และบทลงโทษที่เด็ดขาด ระยะเวลาในการพิจารณาบทลงโทษ รวมทั้งมีควรวจัดให้มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภายในสังกัด เพื่อป้องกันการทุจริต และการใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ

๕.๑.๘ หน่วยงานท้องถิ่น ควรมีระบบการตรวจสอบการรั่วไหลของเงินในระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการรับเงินและการจ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้มีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น

๕.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๕.๒.๑ การปฏิรูปประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างยั่งยืน สำนักงาน ป.ป.ท.ในฐานะเจ้าภาพหลักในการยกระดับค่าคะแนน CPI เร่งรัดขับเคลื่อนตามข้อเสนอแผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) (พ.ศ. ๒๕๖๕- ๒๕๖๗) ประกอบด้วย ๕ ด้าน รวม ๑๕ มาตรการของสำนักงาน ป.ป.ท. ซึ่งควรวางแผนในการขับเคลื่อนประเมินปัญหา ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นในการนำแผนฯ ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๒.๒ ควรประเมินสถานการณ์แนวโน้มผลคะแนนCPI รายแหล่ง อย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างมาตรการเชิงรุก และมีการนำเสนอผลการดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนยกระดับค่า CPI และเร่งสร้างการรับรู้ ดัชนีการรับรู้การทุจริต CPI มีผลกระทบต่อประชาชน ประเทศชาติอย่างไรต่อสาธารณชน

๕.๒.๓ รัฐต้องสนับสนุนให้องค์กรภาคเอกชนที่ไม่แสวงกำไร เช่น ACT IOD ที่มีบทบาทในการต่อต้านการทุจริต และมีประสิทธิภาพ ผลักดันให้ภาคเอกชนมีระบบการต่อต้านการติดสินบน โดยรัฐต้องประสานความร่วมมือกัน แต่ภาครัฐต้องมีนโยบายดึงภาคเอกชนเข้ามาร่วมแก้ปัญหา

๕.๒.๔ การประเมิน ITA ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการประเมินด้านธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการภาครัฐที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทยในปัจจุบัน ซึ่งควรปรับปรุงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment ITA) โดยควรกำหนดข้อคำถามให้สอดคล้องกับกลุ่มหรือประเภทของหน่วยงาน เพื่อเชื่อมโยงกับแหล่งการประเมิน CPI โดยพัฒนาข้อคำถามในแบบประเมิน ITA ที่มีการใช้ชุดเดียวกันกับทุกหน่วยงาน (One size fits all) ย่อมไม่มีความเหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานแต่ละประเภทและขนาดขององค์กร ดังนั้นควรวจัดกลุ่มหน่วยงาน ที่เข้ารับการประเมินโดยพิจารณาตามลักษณะงาน และตามขนาดขององค์กรที่มีความแตกต่างกัน เพื่อให้การประเมินมีความแม่นยำ เทียบตรง และไม่ฝักฝັນกับความเป็นจริง

๕.๒.๕ การเปิดเผยข้อมูลตามแบบ OIT ข้อมูลยังไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ใน ๒ มิติหลัก คือ ๑) เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวกมีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ และ ๒) สามารถนำข้อมูลไปพัฒนาบริการและนวัตกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในด้านต่างๆ

๕.๒.๖ เครื่องมือ ITA สะท้อนเรื่องของการเปิดเผยข้อมูล แต่ควรพัฒนา ออกแบบชุดข้อมูล ที่ควรเปิดเผย (Information that should be disclosed) และออกแบบให้ตรงกับบริบทของ หน่วยงานเป็นชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูง (High-value datasets) หรือเป็นที่ต้องการของทุกภาคส่วน ควรจัดทำระบบการเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานทั้งในรูปแบบเทคโนโลยีดิจิทัล ตามความเหมาะสม ที่ประชาชนสะดวกต่อการเข้าถึงและสามารถนำข้อมูลไปประมวลผลต่อยุ่ด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

๕.๒.๖ การประเมิน ITA ควรให้ ภาคประชาชน ได้มีส่วนร่วมทุกขั้นตอนทั้งการรวบรวมความเห็น และตรวจประเมิน ซึ่งที่ผ่านมา สำนักงาน ป.ป.ช. จะเป็นทั้งผู้ทำการสำรวจ รวบรวมความเห็น และตรวจประเมินเอง โดยเสนอให้มีตัวแทนประชาชนได้มีส่วนร่วมในรูปแบบคณะกรรมการของ ทุกจังหวัด ทำงานร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ในขณะเดียวกัน ผลคะแนนการประเมิน ควรให้ภาคประชาชนได้ติดตามตามตรวจสอบในฐานะที่เป็นบุคคลภายนอก และเมื่อมีข้อเสนอแนะ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยที่เข้ารับการประเมินควรนำไปพัฒนาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง กับหน่วยงาน

๕.๒.๗ เมื่อมีการประกาศผลคะแนนการประเมิน ITA ควรเปิดเผยข้อมูลการประเมินรายชื่อ ทั้ง ๕ กลุ่ม คือ การประเมินผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (IIT) การประเมินผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (EIT) การประเมินการเปิดเผยข้อมูลบนเว็บไซต์ (OIT) การประเมินระบบการป้องกันการทุจริตภายใน องค์กร (SIT) และการประเมินสาธารณชน (PIT) รวมทั้งทำการประชาสัมพันธ์รับฟังความเห็น จากประชาชน ที่สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนได้ให้ความเห็น และเกิดประโยชน์กับการประเมิน โดยทำการเปิดเผยทั้งในส่วนของตัวเอง และเปิดเผยในเว็บไซต์ ของสำนักงาน ป.ป.ช. ด้วย

๕.๒.๘ ภาครัฐควรสนับสนุนงบประมาณและลงทุนในการนำเทคโนโลยีมาใช้กับช่องทางการ ประเมิน แบบ Real Time และการบริหารจัดการข้อมูลการประเมิน

๕.๒.๙ ควรมีเครื่องมือแบบประเมิน EIT เป็น ๒ ภาษา ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เพื่อให้มี ความสอดคล้องและสามารถสะท้อนไปถึงการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ที่เป็นการประเมิน ภาพลักษณ์ของรัฐบาล

๕.๒.๑๐ ควรปลูกและปลูกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดีมีวัฒนธรรมสุจริต และการปลูกฝังและ หล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัยทุกระดับ รวมทั้งส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐให้มีความใสสะอาดปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต และสร้างการมี ส่วนร่วมของภาคประชาชน และระบบการเฝ้าระวัง/สนับสนุนมาตรการการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการป้องกันการทุจริต

๕.๒.๑๑ โครงการข้อตกลงคุณธรรม IP รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายให้กับ สังเกตการณ์ (Observer) อย่างเพียงพอ และกรมบัญชีกลาง เผยแพร่ผลจากการดำเนินโครงการ ข้อตกลงคุณธรรม IP รัฐบาลสามารถประหยังบประมาณได้เท่าไรในแต่ละปีงบประมาณ โดยเผยแพร่ให้ กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

๕.๒.๑๒ โครงการเพื่อความโปร่งใสในการก่อสร้าง CoST ควรให้ชมรม Strong – จิตพอเพียงด้านทุจริตที่มีทุกจังหวัด เข้าไปร่วมเฝ้าระวังและตรวจสอบได้ทุกโครงการ โดยเฉพาะเข้ากรอบของระบบความโปร่งใสในงานก่อสร้าง (Construction Sector Transparency Initiative : CoST) โดยให้สำนักงาน ป.ป.ช.กำหนดเป็นนโยบายและวางระบบ การบริหารจัดการ การขับเคลื่อน ผ่านกลไกคณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบจังหวัด ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน มีผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และสำนักงาน ป.ป.ท. เป็นฝ่ายเลขานุการร่วมโดยไม่เลือกว่าเป็นโครงการใดบ้าง

๕.๒.๑๓ ควรปรับระบบและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งการลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐโดยใช้เทคโนโลยี โดยรัฐต้องจัดการอย่างน้อย ๕ ประการ เช่น ต้องรู้ระบบงานของหน่วยราชการจากล่างสู่ข้างบน ต้องสร้าง Gateway ของระบบ ต้องประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ตามความเหมาะสม ต้องสร้างระบบเชื่อมต่อข้อมูล การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ชัดเจน การจัดระเบียบกฎหมายให้เหลือการใช้ดุลยพินิจให้น้อยในการปฏิบัติหน้าที่

๕.๒.๑๔ ความพัฒนาค่านิยมของนักการเมืองให้มีเจตนาแน่วแน่ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐควรตระหนักรู้ในหน้าที่ของตน ปฏิบัติหน้าที่อย่างสุจริตและมีธรรมาภิบาล

๕.๒.๑๕ ปรับระบบเพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งสนับสนุนกลไกและบูรณาการการทำงานเพื่อป้องกันการทุจริต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกการปราบปรามการทุจริต รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเพียงพอ ในการปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ

๕.๒.๑๖ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างรัดกุม ดำเนินการทางกระบวนการทางกฎหมายอย่างเต็มประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และระเบียบ ข้อกฎหมายของตนเองอย่างเพียงพอให้พร้อมปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง และไม่ใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ไม่ถูกไม่ควร

๕.๒.๑๗ หน่วยงานภาครัฐควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบและมีความเข้าใจถึงข้อกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ และเพิ่มช่องทางให้ช่วยตรวจสอบการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ รวมทั้งบูรณาการการทำงานร่วมกันในการแก้ไขปัญหาและลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน เพื่อให้มีการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ภาพกิจกรรม

ภารกิจการเดินทางศึกษาดูงาน

ภารกิจการประชุม

ภารกิจการสัมมนา

